

OTKUPLJENJE U RIMLJANIMA POSLANICI

PREPOROD

juli, avgust, septembar 2010.

Sadržaj:

1. Apostol Pavle i Rim	5
2. Jevreji i neznabošci	13
3. »Jer svi sagrešiše«	21
4. Opravdani verom	29
5. Opravdanje i zakon	37
6. Tumačenje vere	45
7. Pobjeda nad grehom	53
8. Čovek u Rimljanima 7	61
9. Sloboda u Hristu	69
10. Otkupljenje za Jevreje i neznabošce	77
11. Izabrani po blagodati	85
12. Ljubav i zakon	93
13. Sve ostalo je komentar	101

OTKUPLJENJE U RIMLJANIMA POSLANICI,

Don Nojfeld

Broj 3/2010.

Priprema:

Hrišćanska adventistička crkva, Odeljenje za subotnu školu

Odgovara:

Igor Bosnić

Saradnik na ovom izdanju:

Milan Šušljić

Izdaje:

A. K. PREPOROD, Beograd

Za izdavača:

Dragan Pejovski,

11000 Beograd, Radoslava Grujića 4

Tabele zalaska Sunca priprema mr Radomir Grujić

Štampa:

»Preporod«, Beograd, 2010.

Tiraž: 1300

Na osnovu mišljenja Republičkog sekretarijata za kulturu SRS broj 413-133/
72-02 od 19. III 1973. godine oslobođeno plaćanja osnovnog poreza na promet

UVOD

Otkupljenje u Rimljanima

Bio je monah, vrlo vredan monah. »Zaista sam bio pobožan monah, sledio sam pravila svoga reda mnogo strože nego što bih to mogao da opišem. Ako bi ikada neki monah mogao da dostigne Nebo svojim monaškim delima, ja bih svakako imao pravo na to. Da sam samo nastavio da to činim malo duže, gušenje sopstvenih telesnih strasti mučenjem tela dovelo bi me do same smrti.«

Bez obzira na sva svoja dela i podnošenja, monah nikada nije osetio da je prihvaćen pred Bogom, nikada nije poverovao da je dovoljno dobar da bude spasen. Njegovo očajanje bilo je tako veliko da ga je uništavalo i mentalno i fizički; naime, verujući u stvarnost Božjeg gneva, on je strahovao od mogućnosti da se suoči s njim.

A ko i ne bi?

A onda, jednoga dana, dok je proučavao Bibliju, naišao je na tekst koji je ne samo promenio njegov život već i istoriju celoga sveta. »A pravednik će od vere svoje živ biti« (Rimljanima 1,17).

Njegove oči su se otvorile: njegovo prihvatanje pred Bogom nije utemeljeno na njegovim delima, na mučenju tela, na onome što on sam čini, već na zaslugama Isusa Hrista! Nikada više neće potpasti pod uticaj teologije koja nadu u spasenje temelji na bilo čemu drugom osim na Hristovoj pravednosti, koja se pripisuje verniku verom i samo verom.

Ovaj monah, naravno, bio je Martin Luter, koga je Bog upotrebio da pokrene najveći religijski protest u hrišćanskoj istoriji: protestantsku reformaciju!

Za Lutera, sve je započelo Poslanicom Rimljanima, koja je i tema proučavanja u toku ovog tromesečja. Nikoga ne treba da iznenadi što je protestantski ustanak protiv Rima započeo Poslanicom Rimljanima (kakve li ironije!), jer je ta Poslanica odigrala ključnu ulogu u istoriji hrišćanske misli. Svi veliki pokreti u hrišćanstvu koji su tražili povratak čistom jevanđelju i temi »opravdanje verom« nalazili su svoje ishodište u Pavlovoj Poslanici Rimljanima. Ta poslanica sadrži potpuno teološko predstavljanje jevanđelja i nade koju ono nudi grešnom čovečanstvu.

Dok budemo proučavali Poslanicu Rimljanima, trudićemo se da sledimo osnovno pravilo koje se može ovako formulirati: nasto-

jaćemo da otkrijemo šta su reči Pisma želele da kažu onima kojima su bile prvobitno upućene. Posmatračemo ih u njihovom neposrednom kontekstu; a zatim, posle toga, potražićemo šta one znače nama danas. To nikako ne znači da se značenje samih tekstova menja; umesto toga, to znači da se istine koje Biblija iznosi moraju primenjivati uzimajući u obzir okolnosti u kojima žive njihovi čitaoci.

Prema tome, prvo moramo otkriti šta su reči Poslanice Rimljanima značile rimskim hrišćanima iz prvog stoleća. Šta je to Pavle želeo da im kaže i zašto? Apostol Pavle je imao posebne razloge da piše upravo toj mesnoj crkvi. Postojali su određeni problemi koje je on želeo da razjasni, ali velike istine koje je objavljivao razjašnjavajući ta pitanja nisu bile ograničene samo na njegove prve čitaoce. Sasvim suprotno, njegove reči odjekivale su kroz stoleća, prenoseći milionima prekrasne vesti jevanđelja i njegove osnovne doktrine, opravdanja verom. I upravo je ova svetlost, svetlost koja je blistala iz Poslanice Rimljanima, rasterala tamu što je obavijala Martina Lutera i milione drugih, svetlost koja im je otkrila ne samo veliku istinu o Hristu koji oprašta grehe grešnicima već i Hristovu silu da ih očisti od greha. U svetlosti sa tih stranica mi ćemo se potruditi da sami za sebe otkrijemo, u toku ovog tromesečja, istinu o velikoj temi spasavanja verom i samo verom, sadržanoj na stranicama Poslanice Rimljanima.

Pouke za ovo tromesečje zasnovane su na ranijem radu Dona Nojfelda (1914-1980), koji je bio pomoćnik urednika časopisa Adventist Rivju trinaest godina (1967-1980) i jedan od urednika serije The SDA Bible Commentary.

APOSTOL PAVLE I RIM

Tekstovi za proučavanje: Dela apostolska 28,17-31; Rimljanima 1,7; 15,14.20-27; Efescima 1; Filibljanima 1,12.

Tekst za pamćenje: »Prvo, dakle, zahvaljujemo Bogu svojem kroz Isusa Hrista za sve vas što se vera vaša glasi po svemu svetu.« Rimljanima 1,8.

U našem proučavanju Poslanice Rimljanima bilo bi idealno kada bismo posle proučavanja istorijske pozadine, započeli tekstom u Rimljanima 1,1 i onda prošli kroz celu poslanicu stih po stih. Ali, pošto je za proučavanje ove knjige određeno samo jedno tromesečje, moramo da načinimo izbor tekstova koje ćemo proučavati. Poslanicu bismo lako mogli proučavati ne jedno, već cela četiri tromesečja. Prema tome, samo ključna poglavlja, u kojima je sadržana osnovna poruka, moći će da budu pokrivena.

Izuzetno je važno da onaj koji proučava Poslanicu Rimljanima shvati njenu istorijsku pozadinu. Bez te pozadine, bilo bi mu veoma teško da razume o čemu Pavle govori. Pavle je pisao posebnoj grupi hrišćana u jedno posebno vreme, s jednim posebnim razlogom. Ako, dakle, otkrijemo, koliko je god moguće, taj razlog, imaćemo veliku podršku u svom proučavanju.

Zato se moramo, u mašti, vratiti natrag u to vreme, preseliti se u Rim, postati vernici tamošnje mesne crkve i onda, kao hrišćani iz prvog stoleća, slušati apostola Pavla i reči kojima ga je Sveti Duh nadahnjivao u to vreme.

Zaista je zadivljujuće da ova poslanica, iako napisana pre tako mnogo vremena i u sasvim drugačijim okolnostima, sadrži poruke koje su bitne za Božji narod sadašnjeg vremena, koje su primenljive u svakoj zemlji i u skoro svim okolnostima.

I upravo zato, neophodno je da uz molitvu saslušamo reči koje su u njoj zapisane i da ih primenimo u svom životu.

Tekst u Rimljanima 16,1.2 ukazuje da je apostol Pavle Poslanicu Rimljanima verovatno napisao u gradu Kenhreji, koji se nalazio u blizini Korinta, u Grčkoj. Pavlovo spominjanje sestre Febe, stanovnice Korinta, nagoveštava da je taj grad bio mesto koje se nalazi u pozadini Poslanice Rimljanima.

Jedan od razloga za traženje mesta porekla novozavetnih poslanica jeste nastojanje da se ustanovi vreme njenog nastanka. Pošto je Pavle mnogo putovao, saznanje o tome gde se nalazio u određeno vreme rešava i pitanje vremena pisanja Poslanice.

Pavle je osnovao mesnu crkvu u Korintu u toku svog drugog misionarskog putovanja, od 49. do 52. godine posle Hrista (vidi Dela 18,1-18). Na svom trećem putovanju, od 53. do 58. godine posle Hrista, ponovo je posetio Grčku (Dela 20,2.3) i u to vreme preuzeo priloga za svete u Jerusalimu, svakako negde pri kraju putovanja (Rimljanima 15,25.26). Poslanica Rimljanima je, prema tome, verovatno bila napisana u toku prvih meseci 58. godine posle Hrista.

Koje je druge važne crkve Pavle posetio u toku svog trećeg misionarskog putovanja? Dela apostolska 18,23.

Dok je posećivao crkve u Galatiji, Pavle je otkrio da su u toku njegove odsutnosti lažni učitelji ubedili vernike da se obrezuju i da drže druge propise Mojsijevog zakona. U strahu da će njegovi protivnici možda stići i do Rima pre njegovog dolaska, Pavle je napisao poslanicu Rimljanima da bi sprečio da se ista tragedija odigra i u Rimu. Smatra se da je i Poslanica Efescima napisana u Korintu u toku tri meseca koja je Pavle proveo u tom gradu za vreme svog trećeg misionarskog putovanja, možda čak i ubrzo po apostolovom dolasku.

»U svojoj Poslanici Rimljanima Pavle iznosi velika evanđeoska načela. On objavljuje svoja gledišta o pitanjima koja su uznemiravala crkve vernika iz jevrejstva i neznaboštva, i pokazuje da su nada i obećanja, nekada posebno određeni Jevrejima, sada ponuđeni i neznabošcima.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 261)

Kao što smo već kazali, prilikom proučavanja bilo koje knjige u Bibliji veoma je važno znati zašto je napisana; to jest, na koju se situaciju odnosi. Otuda, da bismo dobro razumeli Poslanicu Rimljanima, važno je znati koja su to pitanja uznemiravala crkve vernika koji su došli iz jevrejstva i iz neznaboštva. Biblijska pouka za sledeću sedmicu baviće se upravo tim pitanjima.

Koja vrsta problema uznemirava tvoju crkvu u današnje vreme? Odakle dolaze opasnosti koje prete Crkvi: iznutra ili spolja? Koju si ulogu u tim raspravama rezervisao za sebe? Koliko si se puta zaustavio da razmotriš svoju ulogu, svoj položaj i svoje držanje u sukobima s kojima se suočavaš? Zašto je ovakvo samoispitivanje toliko značajno?

Pismo je jedno, ali je lična poseta nešto sasvim drugo. Upravo zato je Pavle, iako je poslao svoju poslanicu Rimljanima, nagovestio u njoj da namerava da dođe u taj grad. Želeo je da oni znaju da dolazi i zašto dolazi!

Koje razloge Pavle navodi da bi objasnio zašto do tada nije posetio Rim? Šta ga je navelo da se odluči da dođe? Koliko mu je u njegovom razmišljanju bila važna njegova misija? Šta se od ovih Pavlovih reči možemo naučiti o misiji i o svedočenju? Koji zanimljiv i važan zaključak Pavle iznosi o Jevrejima i neznabošcima? Rimljanima 15,20-27.

Veliki misionar među neznabošcima osećao je stalnu želju da jevanđelje odnese u krajeve u kojima se ono do tada nije propovedalo, prepuštajući drugima da rade u oblastima gde se jevanđelje već utvrdilo. U vreme kada je hrišćanstvo još bilo mlado i kada je radnika bilo malo, Pavle je smatrao da bi uzaludno rasipao svoju snagu i trud kada bi kao misionar radio u područjima u kojima je već bilo hrišćana. Govorio je: »I tako se potrudih da propovedam jevanđelje ne gde se spominjaše Hristos, da na tuđoj zakopini ne zidam. Nego, kao što je pisano: kojima se ne javi za njega, videće; i koji ne čuše, razumeće.« (Rimljanima 15,20.21)

Pavle nije imao nameru da se nastani u Rimu. Njegov cilj je bio da jevanđelje propoveda u Španiji. Nadao se da će u tom nastojanju dobiti podršku hrišćana u Rimu.

Koje važno načelo o propovedanju jevanđelja možemo izvući iz činjenice da je Pavle zatražio pomoć jedne već organizovane crkve kako bi propovedao jevanđelje u novom području?

Pročitaj ponovo tekstove u Rimljanima 15,20-27. Kako je velika bila Pavlova želja da služi, da propoveda jevanđelje i da tako zadovolji duhovne potrebe svojih bližnjih! Šta tebe pokreće u tvojim evanđeoskim poduhvatima? Koliko je tvoje srce željno i spremno da služi potrebama tvojih bližnjih?

»A kada dođosmo u Rim, kapetan predade sužnje vojvodi. Ali se Pavlu dopusti da živi gde hoće s vojnikom koji ga čuvaše.« (Dela 28,16)

Šta nam navedeni tekstovi kazuju o tome kako je Pavle konačno stigao u Rim? Koju pouku možemo izvući za sebe o neočekivanim i neželjenim događajima s kojima se suočavamo u svom životu?

U životu često dolazi do vrlo čudnih i neočekivanih zaokreta. Koliko često se naši planovi, čak i oni koje smo skovali s najboljim namerama ne ostvaruju onako kako smo očekivali i kako smo se nadali! Apostol Pavle je zaista na kraju stigao u Rim, ali, koliko se njegov dokazak razlikovao od onoga što je želeo i očekivao!

Kada je Pavle stigao u Jerusalem na kraju svog trećeg misionarskog putovanja s priložima za siromašne vernike, koje je prikupio po crkvama u Evropi i Maloj Aziji, suočio se s neočekivanim događajima. Bio je zatvoren i stavljen u okove. Pošto je dve godine proveo kao zatvorenik u Cezareji, zatražio je da bude izveden pred cezara. Oko tri godine posle zatvaranja stigao je u Rim, i pretpostavljamo, ne onako kako je to želeo kada je pre mnogo godina prvi put pisao crkvi u Rimu o svojoj želji da je poseti.

Šta nam sledeći tekstovi govore o vremenu koje je Pavle provodio u Rimu? I, što je još mnogo značajnije, o pouci koju možemo izvući iz tih zbivanja? Dela apostolska 28,17-31.

»Ne Pavlovim propovedima, već njegovim okovima, pažnja suda je bila usmerena prema hrišćanstvu. Upravo je kao zatvorenik mnogim dušama raskinuo okove koji su ih držali u robovanju grehu. I to nije bilo sve. Sam je izjavio: 'I mnoga braća u Gospodu, oslobodivši se okovima mojima, većma smeju govoriti reč Božju bez straha.' Filibljanima 1,14.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 323)

Koliko puta ste u svom životu doživeli neočekivane preokrete koji su vam na kraju poslužili na dobro? Vidi Filibljanima 1,12. Kako bi vam takva iskustva mogla ojačati veru i navesti vas da se oslonite na Boga kada se sledeći put budu događali slični preokreti od kojih niste očekivali ništa dobro?

Evo Pavlovog pozdrava crkvi u Rimu: »Svima koji su u Rimu, ljubaznima Bogu, i pozvanima svetima: blagodat vam i mir od Boga oca našega i Gospoda Isusa Hrista.« Rimljanima 1,7.

Ljubaznima Bogu! Iako je istina da Bog voli celi svet, u posebnom smislu Bog voli one koji su Njega izabrali, one koji su se odazvali na poziv Njegove ljubavi. To isto možemo videti i u međuljudskim odnosima. I mi na poseban način volimo one koji nas vole; s njima dolazi do međusobne razmene osećanja. Ljubav zahteva odgovor. Kada odgovora nema, ljubav je lišena svog punog izražavanja.

Pozvanima da budu sveti! U nekim prevodima reči »da budu« stoje pod navodnicima, što znači da su ih prevodioci sami umetnuli. Međutim, one se mogu i izostaviti bez menjanja smisla. Kada se izostave, dobijamo izraz »pozvanima svetima«, onima koji su označeni kao sveti!

Pojam »sveti« predstavlja prevod grčke reči »hagioi« koja doslovno znači »sveti«. Svet znači »posvećen«. Svetac je onaj koga je Bog odvojio za sebe. Takav ili takva može da ima pred sobom još vrlo dugačak put do posvećenja, ali činjenica da je ta osoba izabrala Hrista kao svoga Gospoda označava je kao »sveca« u biblijskom smislu te reči.

Pavle kaže da su Rimljani »pozvani da budu sveti«. Da li to znači da neki ljudi nisu pozvani? Kako nam neki drugi tekstovi pomažu da razumemo šta je Pavle želeo da kaže? Efescima 1,4; Jevrejima 2,9; 2. Petrova 3,9.

Velika vest jevanđelja glasi da je Hristova smrt sveopšta, da se On primeo za sva ljudska bića. Svi su pozvani da budu spaseni u Njemu, »pozvani da budu sveti«, čak i pre stvaranja sveta. Božja prvobitna namera bila je da svi pripadnici ljudskog roda nađu spasenje u Hristu. Konačni oganj je bio namenjen samo đavolu i njegovim anđelima (Matej 25,41). To što neki ljudi odbijaju da prihvate ponuđeno ne oduzima od čudesnosti toga dara ništa više nego što neko ko štrajkuje glađu usred prodavnice životnih namirnica može umanjiti čudesno obilje kojim je okružen.

Razmisli o ovome: čak i pre stvaranja sveta Bog te je pozvao da imaš spasenje u Njemu. Zašto ne bi trebalo da dozvoliš bilo čemu da te zadrži da se odazoveš tom pozivu?

»Prvo, dakle, zahvaljujem Bogu svojemu kroz Isusa Hrista za sve vas što se vera vaša glasi po svemu svetu.« Rimljanima 1,8.

Nije poznato kako je bila osnovana mesna crkva u Rimu. Tradicija da su crkvu osnovali Pavle ili Petar nema nikakvog istorijskog temelja. Možda su je osnovali vernici koji su se obratili na Dan pedesetnice u Jerusalimu (Dela 2), i koji su onda prošli kroz Rim ili su se nastanili u njemu. Ili su, možda, u nekom kasnijem razdoblju obraćenici svedočili u Rimu o svojoj veri i tako zadobili ljude za Hrista.

Svakako da predstavlja veliko iznenađenje što je samo nekoliko desetina godina posle Dana pedesetnice jedna mesna crkva, koja do tada očigledno nije uživala prednost da u svojoj sredini ugosti nekog apostola, mogla da stekne tako širok ugled u svetu. »Uprkos suprotstavljanju protivnika, dvadesetak godina posle Hristovog raspeća postojala je živa, odana crkva u Rimu. Ta crkva je bila snažna i revnosna i Gospod je radio za nju.« (Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, sv. 6, p. 1067)

»Vera« ovde sigurno ima šire značenje; to je bila vernost novom životnom putu koji su vernici prepoznali u Isusu Hristu.

Kako sam Pavle opisuje crkvu u Rimu? Rimljanima 15,14.

Tri elementa koja je Pavle izabrao kao vredne pomena u iskustvu rimskih hrišćanskih vernika jesu:

1. »Puni blagodati« – u originalu »puni dobrote«. Da li bi ljudi nešto slično mogli da kažu o nama na temelju svog iskustva s nama? Kada se družite s nama, da li je obilje dobrote u nama ono što ih privlači?

2. »Napunjeni svakoga razuma« – »puni svakoga znanja«. Biblija mnogo puta naglašava važnost prosvetljenja, obaveštenosti i znanja. Hrišćani su pozvani da proučavaju Bibliju i da se dobro upoznaju s njenim učenjima. Reči: »I daću vam novo srce« znače: »I daću vam novi um«. Promena srca je uvek praćena jasnim shvatanjem hrišćanskih dužnosti, razumevanjem istine.

3. »Da možete i druge naučiti!« – »da možete i druge posavetovati, ukoriti«. Niko ne može da napreduje duhovno ako je izolovan od svojih suvernika. Mi treba da steknemo sposobnost da hrabrimo druge, i da se u isto vreme ohrabrimo pod uticajem drugih.

Kakvo je stanje u vašoj mesnoj crkvi? Koju vrstu ugleda ona uživa? Ili, što je još mnogo važnije, da li uopšte uživa neki ugled? Šta ti tvoj odgovor otkriva o tvojoj crkvi? Ili, što je još mnogo značajnije, šta ti sam možeš da doprineseš da se stanje popravi?

Za dalje proučavanje: Čitaj poglavlje »Spasenje za Jevreje« u knjizi *Apostolska crkva - Hristovim tragom* od Elen G. Vajt.

Pročitajte po mogućstvu i ovo: Ellen G. White, »The Mysteries of the Bible,« p. 706, in *Testimonies for the Church*, vol. 5; *The SDA Bible Dictionary*, p. 922; and *The SDA Bible Commentary*, vol. 6, pp. 467, 468.

»Iako naizgled udaljen od aktivnog rada, Pavle je imao mnogo širi i trajniji uticaj od onoga koji bi imao da je bio slobodan da putuje od crkve do crkve kao u nekadašnja vremena. Kao zatvorenik za Gospoda, imao je čvršći oslonac u osećanjima svoje braće; a njegove reči, napisane u okovima Hrista radi, privlačile su veću pažnju i uživale više poštovanja nego u danima kada je on bio s njima.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 316)

»Videti da se hrišćanska vera duboko ukorenila u velikom centru poznatog sveta bila je jedna od njegovih najdražih nada i najomiljenijih planova. Crkva je već bila osnovana u Rimu i apostol je želeo da osigura saradnju vernika u delu koje je trebalo da se obavi u Italiji i u drugim zemljama. Da bi pripremio put za svoj rad među tom braćom, od kojih su mnogi još bili stranci za njega, on im je poslao pismo najavljujući svoju nameru da poseti Rim u nadi da će podići zastavu krsta i u Španiji.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 260)

»Večni Bog je povukao liniju razlikovanja između sveca i grešnika, između obraćenoga i neobraćenoga. Ove dve grupe se ne stapaju jedna u drugu neosetno kao boje u dugi, već su isto tako različite kao što se podne razlikuje od ponoći.« (Elen G. Vajt, *Poruka mladim hrišćanima*, str. 242)

Pitanja za razmišljanje:

1. Zadržite se na pitanju na kraju pouke za četvrtak. Kako biste vi kao razred mogli da doprinesete ugledu svoje crkve?
2. Razmenite iskustva o tome kako se neki položaj, koji je u početku izgledao vrlo težak i neugodan, preokrenuo i postao dobar i služi na blagoslov. Kako biste se mogli poslužiti tim iskustvima da pomognete drugima koji se suočavaju s neočekivanim problemima?
3. Razmišljajte o ideji da smo pozvani da imamo spasenje, čak i pre nego što je svet bio stvoren (vidi Titu 1,1.2; 2. Timotiju 1,8.9). Zašto bi trebalo da nas ta činjenica ohrabri? Šta nam ona govori o Božjoj ljubavi prema svim ljudima? Zašto se onda događaju tako tragična zbivanja da ljudi okreću leđa onome što im je tako ljubazno ponuđeno?

Koju poruku nam apostol Pavle upućuje preko Poslanice Jevrejima? Kako razumemo koja su to »bolja obećanja«? Jevrejima 8,6.

Možda je najveća razlika između religije Starog zaveta i religije Novog zaveta upravo u tome što je novozavetno doba započelo dolaskom Mesije, Isusa iz Nazareta. Njega je Bog poslao da bude naš Spasitelj. Niko ne može odbaciti Hrista i očekivati da bude spasen. Jedino zahvaljujući pomirenju koje je On osigurao ljudi mogu dobiti oprostjenje greha. Jedino zahvaljujući pripisivanju, uračunavanju, Njegovog savršenog života, ljudi mogu da stanu pred Boga bez osude. Drugim rečima, spasenje se stiče zahvaljujući Hristovoj pravednosti, i ničim drugim.

Starozavetni sveti ljudi i žene gledali su u budućnost, očekujući blagoslove mesijanskog vremena i obećanje o spasenju. U novozavetno vreme, ljudi su se suočavali s pitanjem hoće li prihvatiti Isusa iz Nazareta koga je Bog poslao kao Mesiju, njihovog Spasitelja? Ako budu poverovali u Njega, što znači ako ga budu prihvatili kao Onoga koji je stvarno ono što jeste, ako se budu posvetili Njemu, biće spaseni zahvaljujući pravednosti koju im On besplatno i obilno nudi.

U međuvremenu, moralni zahtevi zakona ostaju nepromenjeni i u novom zavetu, jer su utemeljeni na karakteru Boga i Hrista. Poslušnost Božjem moralnom zakonu isto je toliko deo novog zaveta kao što je bila deo starog.

Šta nam mnogi novozavetni pisci govore o obaveznosti Božjeg moralnog zakona u novom zavetu? Matej 19,17; Otkrivenje 12,17; 14,12; Jakov 2,10.11.

U isto vreme, celokupni kodeks ritualnih i ceremonijalnih zakona koji su bili izrazito izrailjski, koji su bili isključivo vezani za stari zavet i ukazivali na Isusa, na Njegovu smrt i prvosveštenu službu, bio je ukinut i uveden je novi red utemeljen na »boljim obećanjima«.

Da pomogne i Jevrejima i obraćenim neznabošcima da shvate šta je sve uključeno u ovaj prelaz iz judejstva u hrišćanstvo, predstavlja jedan od Pavlovih osnovnih ciljeva u Poslanici Rimljanima. Naravno, ovaj prelaz je zahtevao mnogo vremena i strpljenja od svih učesnika.

Kako glase neka od tvojih omiljenih biblijskih obećanja? Koliko se često hvataš za njih u veri? Koje odluke u tvom životu mogu postati prepreka da se ta obećanja zaista ispune na tebi?

Ako ti vreme dozvoljava, prelistaj 3. knjigu Mojsijevu (obradi pažnju na 12, 16 i 23. poglavlje). Kakve se misli javljaju u tvom umu dok čitaš sve te propise i pravila i obrede? Zašto bi u novozavetno vreme bilo skoro nemoguće ispunjavati sve te propise?

Dobro je za nas da sve starozavetne zakone i propise razvrstamo u različite kategorije: (1) moralni zakon, (2) ceremonijalni zakon, (3) građanski zakoni, (4) pravila i propisi, (5) zdravstveni zakoni.

Ova podela je jednim delom veštačke prirode. U stvari, neke od tih kategorija su međusobno povezane, a ima i prilično preklapanja. Starozavetni vernici ih nisu posmatrali kao odvojene i određene kategorije zakona i propisa.

Moralni zakon je ukratko objavljen kao Dekalog, kao Deset zapovesti (2. Mojsijeva 20,1-17). Ovaj zakon objavljuje Božje moralne zahteve upućene ljudskom rodu. Tih deset načela je u proširenom izdanju uneseno u razne propise i pravila u prvih pet knjiga Biblije. Ta objašnjenja pokazuju šta znači držati Božji zakon u različitim okolnostima. I građanski zakoni su utemeljeni na Dekalogu. Oni određuju odnos građanina prema građanskim vlastima i sugrađanima. Oni navode i kazne predviđene za kršenje građanskih propisa.

Ceremonijalni zakon je uređivao obrede u Svetilištu, opisivao je razne žrtve i odgovornosti pojedinačnog građanina. U njemu su navedeni i propisani praznici i opisano njihovo svetkovanje.

Zdravstveni zakoni se preklapaju sa ostalim zakonima. Razni zakoni o onome što je nečisto definišu ceremonijalnu nečistotu, ali idu i dalje od toga i sadrže higijenske i zdravstvene propise. Zakoni koji određuju čistu i nečistu hranu temelje se na fizičkim razlozima.

Iako su Jevreji verovatno uglavnom posmatrali sve te zakone i propise kao paket zakona, jer su svi dolazili od Boga, svakako da su pravili i određenu razliku među njima. Deset zapovesti je sam Bog neposredno izgovorio svome narodu. Svakako da ih je to izdvajalo kao posebno važne. Ostali zakoni bili su im objavljeni preko Mojsija. Ritualni propisi u Svetilištu morali su se poštovati samo dok je Svetilište postojalo.

Građanski zakoni, u najmanju ruku njihov najveći deo, nisu se više mogli primenjivati kada su Jevreji izgubili svoju samostalnost i došli pod građansku vlast drugih naroda. Ni mnogi ceremonijalni propisi se nisu mogli primenjivati posle razorenja Hrama. Prema tome, posle Mesijinog dolaska, mnogi simboli našli su svoje ispunjenje i nisu više bili obavezni.

»ŠTA DA ČINIM DA BUDEM SPASEN?«

Koja su pitanja izazvala podjelu u Crkvi? Zašto su neki vernici smatrali da je reč o propisima koji su obavezni za sve, a ne samo za Jevreje? Dela apostolska 15,1; 1. Mojsijeva 17,10.

Dok su apostoli zajedno s propovednicima i starešinama i vernicima u Antiohiji ulagali ozbiljne napore da ljude pridobiju za Hrista, neki jevrejski vernici iz Judeje, »od jeresi farisejske«, uspeali su da nametnu raspravu koja je uskoro dovela do široko rasprostranjene nesloge u Crkvi i izazvala zbunjenost među obraćenicima iz neznaboštva. S velikom sigurnošću ovi učitelji su tvrdili da svaki vernik, ukoliko želi da se spase, mora da se obreže i da poštuje celokupni ceremonijalni zakon. Jevreji su se uvek ponosili svojim božanski propisanim službama, i mnogi među onima koji su se obratili Hristovoj veri i dalje su smatrali da Bog, koji je nekada jasno odredio način jevrejskog bogoslužjenja, nikako ne može odobriti ni najmanju promenu u njegovom redosledu i načinu održavanja. Oni su tražili da se jevrejski zakoni i ceremonije ugrade u obrede hrišćanske religije. Bili su veoma spori da shvate da su sve žrtve samo simbolički predstavljale smrt Božjeg Sina, u kojoj se simbol sreo sa svojim ispunjenjem i posle koje obredi i ceremonije Mojsijevog zakona nisu više bili obavezni.

Kako je trebalo da se ovaj problem razreši? Dela 15,2-12.

»Iako je očekivao da ga Bog neposredno usmerava, Pavle je uvek bio spreman da prizna autoritet poveren skupu vernika ujedinjenih crkvenim zajedništvom. Osećao je potrebu da dobije savet i kada su se pojavljivala važna pitanja, bio je radostan da ih iznese pred Crkvu i da se sjedini sa svojom braćom u traženju mudrosti od Boga kako bi se mogla doneti pravilna odluka.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 139.140)

Zanimljivo je da je Pavle, koji je često govorio o svom proročkom pozivu i o tome kako ga je Isus pozvao i poverio mu misiju, bio toliko spreman da saraduje sa širim crkvenim upravnim telima. To znači da je shvatio, bez obzira na visinu svoga zvanja, da je deo Crkve kao celine i da je dužan da saraduje s Crkvom koliko god mu to bude bilo moguće.

Kakav je tvoj odnos prema crkvenom starešinstvu? Koliko si spreman da saraduješ sa izabranim predstavnicima Crkve? Zašto je ta saradnja tako značajna? Kako bismo kao Crkva mogli da funkcionišemo ako bi svako činio samo ono što sam želi, nezavisno od celine?

»NIKAKVIH TEGOBA VIŠE«

Do kakvih je zaključaka došao sabor? Kakvo je obrazloženje dao za svoje zaključke? Dela apostolska 15,5-29.

Odluka je bila suprotna željama judaista. Ti ljudi su zahtevali da obraćenici iz neznaboštva budu obrezani i da drže celokupni ceremonijalni zakon i da »jevrejski zakoni i ceremonije budu uključeni u obrede hrišćanske religije«. (Elen g. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 132)

Zanimljivo je da apostol Petar opisuje te stare zakone kao »jaram« koji ni Jevreji nisu bili u stanju da nose. Da li ih je Gospod, koji je ustanovio te zakone, nametnuo kao »jaram« svom narodu? Jedva da se tako nešto moglo i pomisliti! Umesto toga, tokom vremena, neki od narodnih starešina pretvorili su zakone, koji su bili zamišljeni kao blagoslov, u teret. Apostolski sabor se potrudio da obraćene neznabošce poštedi tog tereta.

Obratite pažnju na činjenicu da se nigde ne spominje da obraćeni neznabošci ne treba da poštuju Dekalog. Možemo li uopšte zamisliti da bi sabor, koji im je napomenuo da ne jedu meso s krvlju, mogao da im preporuči da zanemare zapovest protiv preljube ili ubistva ili krađe ili svetkovanja Subote?

Koja su pravila bila naglašena u odgovoru sabora obraćenim neznabošcima? Zašto upravo ta pravila? Dela 15,20.29.

Iako jevrejski vernici nisu želeli da svoja pravila i tradicije nametnu obraćenim neznabošcima, apostolski sabor je želeo da se osigura da vernici iz neznaboštva neće činiti ono što bi bilo u neskladu s Božjim moralnim zakonom ili bi bilo neprihvatljivo za Jevreje koji su zajedno s njima verovali u Isusa. Zato su se apostoli i starešine složili da im pošalju pismo i da zatraže od njih da se čuvaju od razvrata i svakog nemoralna, od mesa žrtvovanog idolima, od udavljenoga i od krvi. Neki smatraju, pošto zapovest o Suboti nije izričito spomenuta, da ona više nije obavezivala obraćenike iz neznaboštva. Ali, ni zapovesti protiv ubijanja ili laganja nisu bile izričito spomenute, tako da taj prigovor otpada!

Možemo li i mi, na neki način, stavljati na obraćenike terete koji nisu neophodni i koji su samo deo naše tradicije umesto božanskih propisa? Ako je tako, u kojoj meri i zašto? Razmišljajte o suboti i o pravilima svetkovanja Subote!

Iako su zaključci sabora bili potpuno jasni, bilo je i onih koji su želeli da idu svojim putem i da nastave da traže da obraćenici iz neznaboštva poštuju jevrejske tradicije i zakone. Ti ljudi su sa svojim idejama predstavljali veoma težak problem za Pavla. Nisu zapravo bile u pitanju neke nevažne teološke pojedinosti. U pitanju je bilo potpuno odbacivanje suštine Hristovog jevanđelja.

Koliko je ozbiljno Pavle shvatio probleme koji su se pojavili u Galatiji? Šta nam to govori o ozbiljnosti tih problema? Galatima 1,1-12.

Kao što je već bilo rečeno, stanje u Galatiji je najvećim delom navelo Pavla da piše Rimljanima. U Poslanici Rimljanima, Pavle razrađuje temu koju je započeo u Poslanici Galatima. Judaisti su zastupali mišljenje da je zakon koji su dobili od Boga preko Mojsija veoma važan i da ga moraju poštovati i obraćenici iz neznaboštva. Pavle se trudi da pokaže pravo mesto i ulogu toga zakona. Nije želeo da judaisti steknu uporište u Rimu kao što su to uspeli u Galatiji.

Suviše bismo pojednostavili problem kada bismo upitali da li Pavle u poslanicama Rimljanima i Galatima govori o ceremonijalnom ili moralnom zakonu. Istorijski gledano, prepirka se vodila oko toga da li obraćenici iz neznaboštva treba da se obrezuju i da drže Mojsijev zakon. Sabor u Jerusalimu već je bio doneo odluku o tom pitanju, ali su neki odbili da prihvate takvu odluku. Ima i danas nekih koji u Pavlovim poslanicama Rimljanima i Galatima nalaze dokaz da moralni zakon, Deset zapovesti (u stvari, samo četvrta zapovest o Suboti) nije više obavezan za hrišćane. Međutim, oni zanemaruju tematiku poslanica, zanemaruju istorijski kontekst i probleme kojima se Pavle bavi. Pavle, kao što ćemo videti, naglašava da se spasenje stiče verom i samo verom, a ne držanjem zakona, pa čak ni moralnog zakona – ali to nije isto kao kada bi rekao da se moralni zakon više ne mora poštovati. Poslušnost Dekalogu nikada nije dovođena u sumnju; oni koji to tvrde unose u tekst nešto novo, neke savremene teme, kojima se Pavle uopšte nije bavio.

Kako odgovaraš onima koji tvrde da Subota više nije obavezna za hrišćane? Kako bi mogao da dokažeš istinu o Suboti ne ugrožavajući celokupnost jevanđelja?

Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom* čitaj poglavlja pod naslovom »Otpad u Galatiji« i »Jevreji i neznabošci«; u knjizi *Stvaranje - patrijarsi i proroci* čitaj poglavlja pod naslovom »Zakon dat Izrailju« i »Zakon i zaveti«; u knjizi *Čežnja vekova* čitaj poglavlje pod naslovom »Izabrani narod«.

»Ali, ako je zavet s Avraamom sadržavao obećanje o otkupljenju, zašto je drugi zavet sklopljen na Sinaju? U svojim okovima narod je u velikoj meri izgubio znanje o Bogu i o načelima zaveta sa Avraamom...Narod nije shvatao grešnost svoga srca i da mu je bez Hrista nemoguće da drži Božji zakon; i zato je spremno ušao u zavet s Bogom.« (Elen G. Vajt, *Patrijarsi i proroci*, str. 335.336)

»Pod uticajem lažnih učitelja koji su se pojavili među vernicima u Jerusalimu, podele, jeresi i telesnost brzo su počeli da se šire među vernicima u Galatiji. Ovi lažni učitelji su mešali jevrejske tradicije sa istinama jevanđelja. Odbacujući zaključke opšteg sabora u Jerusalimu, oni su obraćenicima iz neznaboštva nametali poštovanje ceremonijalnog zakona.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 267)

Pitanja za razmišljanje:

1. Na koji način bi tvoja mesna crkva, ili ti sam u svom domu ili čak samom sebi ili drugima mogli da namećete nepotrebne terete? Kako bismo mogli da prepoznamo da li stvarno činimo tako nešto sebi ili drugima? Ili se, možda, nalazimo u opasnosti da idemo suviše daleko u suprotnom smeru? Drugim rečima, kako bismo mogli da ustanovimo da li smo postali suviše labavi u svojim merilima i da zato više ne odražavamo visoko zvanje koje imamo u Isusu Hristu?
2. Koje dokaze ljudi danas koriste kako bi ustvrdili da Deset zapovesti nisu više obavezne za hrišćane? Šta odgovaramo na takva tvrđenja? Zašto su ona tako pogrešna i zašto u najvećem broju slučajeva oni koji tvrde da Dekalog više nije obavezan i dalje žive kao da jeste?
3. Pročitajte ponovo tekst u Galatima 1,1-12. Zapazite kako beskompromisno, kako dogmatski, kako vatreno Pavle brani svoje razumevanje jevanđelja. Zar nam to ne govori da i mi, ponekad, moramo nepokolebljivo braniti svoja verovanja, posebno u ovom vremenu pluralizma i relativizma? Kako nam to pokazuje da se neka učenja Biblije moraju braniti od svih napada, i s desna i s leva?

»Jer se ne stidim jevanđelja Hristova, jer je sila Božja na spasenje svakome koji veruje, a najpre Jevrejinu i Grku. Jer se u njemu javlja pravda Božja iz vere u veru, kao što je napisano: pravednik će od vere živ biti.« Rimljanima 1,16.17.

Kakva vam se poruka upućuje u ovim rečima? Da li ste iskusili obećanje i nadu koja se nalazi u njima?

Nekoliko ključnih pojmova javlja se u ovom tekstu:

1. *Jevanđelje*. Ovaj pojam je prevod grčke reči koja doslovno znači »dobra vest« ili »dobra poruka«. Kada stoji sama, ova reč može da se odnosi na bilo koju dobru vest, ali kada uz nju stoji neka druga reč, njeno značenje se menja. U ovom tekstu, zbog dodatka »o Hristu«, ona znači »dobra vest o Mesiji«. Dobra vest glasi da je Mesija došao i da se ljudi mogu spasti verujući u Njega. U Isusu i u Njegovoj savršenoj pravednosti – a ne u nama, ne ni u Božjem zakonu – mi možemo naći spasenje!

2. *Pravednost*. Ova reč se odnosi na stanje kada je čovek »prav« pred Bogom. Posebno značenje ove reči nalazi se u Poslanici Rimljanima i mi ćemo ga pronaći dok budemo proučavali tu poslanicu. Treba naglasiti da je u Rimljanima 1,17 ova reč pobliže objašnjena dodatkom »Božja«. To je pravednost koja dolazi od Boga, to je pravednost za koju se sam Bog postarao. Kao što ćemo videti, to je jedina pravednost dovoljno dobra da nam obezbedi obećanje o večnom životu.

3. *Vera*. U grčkom jeziku reči prevedene kao »verovati« i »vera« su glagolski i imenički oblik iste reči: »pisteuo« (verovati) i »pistis« (vera). Značenje reči vera u odnosu na spasenje ustanoviće se dok budemo išli dalje u proučavanju Poslanice Rimljanima.

Da li ikada imate problema sa svojom sigurnošću u spasenje? Da li se ikada pitate da li ste uopšte spaseni i da li uopšte imate izgleda da se spasete? Šta izaziva ta strahovanja? Na čemu se ona temelje? Da li na stvarnosti? Da ne živite, možda, načinom života koji se suproti vašoj veri? Ako je tako, koje se promene moraju dogoditi da biste se mogli uhvatiti za obećanja koja vam Isus nudi?

»Jer svi sagrešiše i izgubili su slavu Božju.« Rimljanima 3,23.

Zašto nam je danas tako lako da poverujemo u ove reči, iako smo hrišćani? Istovremeno, šta navodi neke ljude da posumnjaju u istinitost ovog teksta?

Zaista je iznenađujuće da ima ljudi koji odbacuju misao o ljudskoj grešnosti, tvrdeći da su ljudi u svojoj suštini dobri! Međutim, problem nastaje zbog nedostatka razumevanja šta je u stvari istinska dobrotta. Ljudi se mogu upoređivati s nekim drugim čovekom i smatrati da su dobri. Čak je i gangster Al Kapone bio dobar kada bi se upoređio s Hitlerom. Međutim, kada se uporedimo s Bogom, s Božjom svetošću i pravednošću, tada nijedan od nas ne može izbeći da bude nezadovoljan svojim stanjem.

Tekst govori i o »Božjoj slavi«. Ovaj izraz se različito tumači. Možda se najjednostavnije tumačenje može naći u tekstu: »A muž... je obličje i slava Božja.« 1. Korinćanima 11,7. U grčkom jeziku, reč »slava« se po značenju može smatrati bliskim ekvivalentom reči »obličje«. Greh je pokvario Božje obličje u čoveku. Grešni čovek je nesposoban da odražava obličje ili slavu velikog Boga.

Kako Pavle opisuje čovekovo stanje? Da li se od njegovog vremena nešto promenilo? Koji bi se od ovih tekstova mogao odnositi i na tebe, ili, kako bi ti izgledao da Hristos nije ušao u tvoj život? Rimljanima 3,10-18.

Iako smo toliko loši koliko jesmo, naše stanje ipak nije beznadežno. Prvi korak koji moramo učiniti jeste da priznamo svoju krajnju grešnost, ali i svoju bespomoćnost da sami bilo šta preduzmemo da se popravimo. Delo je Svetoga Duha da nas osvedoči u našu krivicu. Ako se grešnik ne bude protivio, Sveti Duh će ga navesti da skine masku samoopravdanja i zablude i da se preda Hristu, tražeći od Njega milost. »Bože, milostiv budi meni grešnome!« Luka 18,13.

Kada si poslednji put bacio nepristrasan pogled na sebe i svoje stanje, na svoje pobude, svoja dela i svoja osećanja? To može da bude vrlo neugodno iskustvo, zar ne? U čemu je tvoja jedina nada?

Na prelazu u dvadeseto stoleće ljudi su se zanosili idejom da se ljudski rod popravio, da se moralno stanje unapredilo, da će nauka i tehnologija dovesti do nastanka idealnog društva. Ljudska bića, tako se verovalo, nalaze se na putu prema savršenstvu; to jest, zahvaljujući pravoj vrsti obrazovanja i moralnog uzdizanja, ljudi mogu u velikoj meri da usavrše svoj lik i stanje ljudskog društva. Smatralo se da celi taj proces počinje u masovnom obliku našim prelaskom u hrabri novi svet dvadesetog stoleća.

Na nesreću, stanje se nije razvijalo u tom smeru, zar ne? Dvadeseto stoleće je bilo najnasilnije i najvarvarskije u celoj istoriji, zahvaljujući, kakve li ironije, upravo napretku nauke, koji je omogućio da se ljudi ubijaju međusobno mnogo brže i masovnije nego ikada pre, mnogo surovije nego što su to i najpokvareniji umovi mogli da zamisle. U čemu je bio problem?

Na koji način je ono što je Pavle napisao u prvom stoleću postalo stvarnost u dvadeset i prvom? Rimljanima 1,22-32.

Kada je ljudski rod izgubio Boga iz vida, nastala je poplava greha i zablude i pokvarenosti. Mi, danas, svaki od nas, ukoliko se iz trenutka u trenutak ne predajemo Bogu, postajemo deo problema s kojim se suočava celi svet.

Usredsredimo svoju pažnju na tekst u Rimljanima 1,22.23. Kako se ovo načelo danas pokazuje? Odbacujući Boga, koga ljudi našeg stoleća obožavaju i kome se idolopoklonički klanjaju? Čineći tako, koliko su postali mudriji?

U prvom poglavlju Poslanice Rimljanima Pavle se bavi posebno gresima neznabožaca, onih koji su izgubili Boga iz vida još pre mnogo vremena i zato prihvatili najsrमतnije običaje.

Međutim, on uopšte ne namerava da svoje zemljake, svoj narod, izostavi iz nabiranja. Uprkos svim prednostima koje su dobili (Rimljanima 3,1.2), i oni su postali grešnici, osuđeni po Božjem zakonu, pa je i njima bila neophodna spasonosna Hristova blagodat. U tom smislu, u smislu da su svi koji su prestupili Božji zakon grešnici, i da je svima neophodna božanska blagodat da bi stekli spasenje, i Jevreji i neznabošci nalaze se u istom položaju.

Na koju opasnost Pavle upozorava svoje čitaoce? Koji poruku svi mi, i Jevreji, i neznabošci treba da primimo iz ove opomene? Rimljanima 2,1-3. 17-24.

»Nemojte sebe smatrati boljima od ostalih ljudi niti sebe uzdizati na položaj njihovog sudije. Pošto niste u stanju da prepoznate pobude, vi ste nesposobni da sudite drugima. Kritikujući drugoga, izričete presudu samima sebi, jer pokazujete da ste se udružili sa Sotonom, koji je tužitelj svoje braće.« (Elen G. Vajt, *Čežnja vekova*, str. 261)

Često je vrlo lako videti grehe drugih i ukazati na njih. A kako često smo i mi sami krivi za iste postupke, ili čak i za gore? Problem je u tome što prema sebi okrećemo zaslepljene oči, ili što pokušavamo da se dobro osećamo gledajući koliko su drugi, kada se uporede s nama, gori od nas.

Pavle ne želi ništa od toga. On opominje svoje zemljake da ne budu brzi da osuđuju neznabošce, jer su oni, Jevreji, iako izabrani narod, u nekim slučajevima čak i krivlji od neznabožaca koje tako brzo osuđuju, budući da su, kao Jevreji, dobili mnogo više svetlosti od neznabožaca.

Pavle u svemu tome želi da naglasi misao da niko od nas nije pravedan, da niko od nas ne ispunjava božanska merila, da niko od nas nije po svojoj prirodi dobar ili svet. Jevreji i neznabošci, muškarci i žene, bogati i siromašni, bogobojazni ili bezbožnici, svi smo osuđeni. Da nema božanske blagodati, ne bi bilo nikakve nade za bilo koga od nas.

Koliko si dobar u ulozi licemera? Što znači, kako često, makar samo u mislima, osuđuješ druge za ono za šta si i sam kriv? Na koji način, slušajući ono što je Pavle ovde napisao, možeš da se promeniš?

Petogodišnji dečak je gurnuo svoju sestricu i roditelji su zahtevali od njega da se izvini. On to nije želeo, pa je stisnutih usana, oborenih očiju, jedva procedio: »Žao mi je!« Takvo ponašanje se jedva moglo nazvati pokajanjem, zar ne?

Imajući ovaj događaj na umu, pročitajte sledeći tekst: »Ili ne mareći za bogatstvo njegove dobrote i krotosti i trpljenja, ne znajući da te dobrota Božja na pokajanje vodi.« Rimljanima 2,4. Kakva se poruka u ovim rečima krije za nas?

Treba da zapazimo da nas Božja dobrota navodi, a ne prisiljava na pokajanje. Bog se ne služi silom. On je beskrajno strpljiv i trudi se da sebi privuče sve ljude svojom ljubavlju. Prisilno pokajanje uništilo bi svaku svrhu pokajanja, zar ne? Kada bi nas Bog prisiljavao na pokajanje, onda bi svi bili spaseni, jer zašto bi jedne prisiljavao da se pokaju, a druge ostavljao u nepokajanju?

Šta se događa sa onima koji se odupru Božjoj ljubavi, koji odbiju da se pokaju i ostaju u neposlušnosti? Rimljanima 2,5-10.

U ovim tekstovima i često u celokupnoj Poslanici Rimljanima, Pavle naglašava značaj dobrih dela. Opravdanje verom bez dela zakona nikada se ne sme shvatiti tako kao da dobra dela nemaju nikakvog mesta u hrišćanskom životu. Na primer, u sedmom stihu, spasenje je opisano kao da dolazi onima koji ga traže »strpljivom istrajnošću u činjenju dobra«. Iako se ljudskim naporima ne može zaraditi spasenje, dobra dela su deo celokupnog iskustva spasenja. Teško je i zamisliti kako bi neko mogao da čita Bibliju a da i dalje misli da dobra dela nemaju nikakve vrednosti. Istinsko pokajanje, pokajanje koje dolazi dragovoljno iz srca, uvek će biti praćeno odlučnošću da odbacimo i uklonimo sve ono zbog čega smo imali da se kajemo.

Koliko često se kaješ? Da li je tvoje pokajanje iskreno, ili samo pokušavaš da zaboraviš svoje greške, nedostatke i grehe? Ako je tako, kako bi se mogao promeniti? Zašto bi morao da se promeniš?

Čitaj poglavlja pod naslovom »Grešnikova potreba za Hristom« i »Božja ljubav prema čoveku« u knjizi EGV, *Put Hristu*; Elen G. Vajt, *Pouke velikog Učitelja*, poglavlje »Gospodnji vinograd«; Elen G. Vajt, *U potrazi za boljim životom*, poglavlje »U dodiru sa drugima«; Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, sv. 5, chapter »Agents of Satan«.

»Mnogi su u zabludi povodom stanja svoga srca. Oni ne mogu da shvate da je neobraćeno srce prevarno više od svega i očajnički zlo. Oni se ogrću plaštem svoje pravednosti, i zadovoljni su da dostignu svoja vlastita merila karaktera; ali, kako kobno propuštaju da dostignu božanska merila, jer sami po sebi ne mogu da ispune Božje zahteve.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 320)

»Bila mi je pokazana strašna slika stanja u kome se nalazi svet. Nemoral se vidi na sve strane. Razvratnost je posebni greh ovog vremena. Nikada nije porok podizao svoju odvratnu glavu tako smelo kao sada. Izgleda kao da su ljudi omamljeni, i oni koji vole vrlinu i istinsku dobrotu skoro da su obeshrabreni njegovom smelošću, snagom i sveopštom rasprostranjenošću. Bezakonje koje preovladava nije ograničeno samo na nevernike i rugače. Bilo bi dobro da je to slučaj, ali nije. Mnogi ljudi i žene koji ispovedaju Hristovu religiju su krivi. Čak i neki koji tvrde da očekuju Njegov dolazak nisu ništa bolje pripremljeni za taj događaj od samog Sotone. Oni se ne čiste od svake nečistote. Oni su već tako dugo služili svojim strastima da je potpuno prirodno za njihove misli da budu nečiste a njihova mašta pokvarena.« (Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, sv. 2, str. 346)

Pitanja za razmišljanje:

1. Razmotrite još jednom svoje odgovore na pitanja u delu za utorak. Kako se ovo načelo pokazuje u današnjem društvu?
2. Razmotrite drugi tekst Duha proroštva u delu za petak. Ako ste sebe pronašli u njemu, kako glasi vaš odgovor? Zašto je tako važno da ne očajavamo, već da se i dalje hvatamo za Božja obećanja o oproštenju i očišćenju? Ko je taj koji želi da kažemo: »Dosta je, ne mogu više! Suviše sam pokvaren. Nikada se neću spasti, zato odustajem!«? Da li ćete poslušati njega ili Isusa, koji govori: »Ni ja te ne osuđujem, idi, i ne greši više!« Jovan 8,11.
3. Zašto je tako važno da mi kao hrišćani shvatimo ljudsku grešnost i pokvarenost? Šta bi se moglo dogoditi kada bismo zaboravili tu žalosnu, ali istinsku stvarnost? Na kakve greške bi nas moglo navesti pogrešno shvatanje našeg pravog stanja?

Šta Pavle govori o zakonu, i o tome šta zakon može ili ne može da učini? Zašto je to tako važno za hrišćane da shvate? Rimljanima 3,19.20.

Pavle se ovde služi pojmom zakona u širem smislu, onako kako su ga Jevreji u njegovo vreme shvatali. Pod pojmom »Tora« (jevrejska reč za zakon) Jevreji čak i danas prvenstveno misle na Božja uputstva u prvih pet Mojsijevih knjiga, ali i šire na celokupni Stari zavet. Moralni zakon, zajedno sa svojim tumačenjima i dodacima u obliku propisa i preporuka, ali i ceremonijalni zakon, bili su deo tih uputstava. Zbog toga, pojam zakona ovde možemo shvatiti kao celokupni sistem judaizma.

Biti pod zakonom znači biti pod njegovom vlašću. Zakon samo razotkriva nečije nedostatke i krivicu pred Bogom. Zakon ne može da ukloni krivicu; ali može da navede grešnika da potraži pomoć.

Kada Poslanicu Rimljanima primenimo na današnje prilike, kada jevrejski zakon nije više u upotrebi, mi mislimo uglavnom na moralni zakon. Ni ovaj zakon nas ne može spasti ništa više nego što je sistem judaizma mogao da spase Jevreje. Spasavanje grešnika nije zadatak moralnog zakona. Njegov zadatak je da nam otkrije božanski karakter i da nam pokaže gde nismo uspeli da ga odražavamo.

Bez obzira o kojem se zakonu radi – moralnom, ceremonijalnom, građanskom ili o svima njima zajedno – držanje bilo kojeg ili svih zajedno neće čoveka učiniti pravednikom u Božjim očima. U stvari, zakon nikada nije ni bio predviđen da to čini. Sasvim suprotno, trebalo je da zakon ukaže na naše nedostatke i da nas vodi Hristu.

Zakon ne spasava ništa više nego što simptomi neke bolesti mogu da je izleče. Simptomi ne leče, oni ukazuju na potrebu za lečenjem. I to je način na koji zakon deluje.

Koliko su bili uspešni tvoji naponi da držiš zakon? Šta ti tvoj odgovor govori o uzaludnosti napora da se spaseš držanjem zakona?

»A sada se bez zakona javi pravda Božja, posvedočena od zakona i od proroka.« Rimljanima 3,21.

Kako bi trebalo da shvatimo ono što ovaj tekst kaže?

Ova nova pravednost pojavljuje se kao suprotnost pravednosti po zakonu s kojom su Jevreji bili upoznati. Ova nova pravednost je nazvana »pravednost Božja«; što znači, pravednost koja dolazi od Boga, pravednost koju Bog daje, i jedina koju On prihvata kao istinsku pravednost.

Ovo je, naravno, pravednost koju je Isus gajio u svom životu dok je bio ovde u ljudskom telu, pravednost koju On nudi svima koji će je prihvatiti verom, koji će je tražiti za sebe, ali ne zato što je zaslužuju, već zato što im je neophodna.

»Pravednost je poslušnost zakonu. Zakon zahteva pravednost, i grešnik je duguje zakonu; ali, on je nesposoban da je pruži. Jedini način na koji on može steći pravednost jeste putem vere. Verom on može da iznese pred Boga zasluge Isusa Hrista i Gospod će poslušnost svoga Sina uračunati grešniku. Hristova pravednost će biti prihvaćena »umesto čovekovih nedostataka i Bog će prihvatiti, pomilovati, opravdati pokajničku dušu koja veruje, postupati prema njoj kao da je pravedna i voleti je kao što voli svoga Sina« (Ellen G. White, *Selected messages*, 1. knjiga, str. 367). Kako bi mogao da naučiš da prihvatiš tu prekrasnu istinu za sebe? Rimljanima 3,22.

Vera Isusa Hrista je ovde van svake sumnje vera u Isusa Hrista. Kada deluje u životu hrišćanina, vera je mnogo više nego samo intelektualno prihvatanje Hrista, ona je mnogo više nego samo priznavanje nekih činjenica o Hristovom životu i Njegovoj smrti. Umesto toga, istinska vera u Isusa Hrista znači prihvatiti Njega kao Spasitelja, Zamenika, Zalog i Gospoda. To znači izabrati Njegov put u životu. To znači uzdati se u Njega i truditi se u veri da živiš u skladu s Njegovim zapovestima.

Šta Pavle kaže o opravdanju? Šta to znači da je spasenje u Isusu? Rimljanima 3,24.

Ovaj tekst treba čitati imajući na umu sve što smo do sada proučavali o zakonu i o tome šta zakon može ili ne može. Kakvo značenje ima zamisao o opravdanju? Grčka reč »dikaiosune«, prevedena kao »opravdati« može da znači »učiniti pravednim«, »proglasiti pravednim« ili »smatrati pravednim«. Reč ima isti koren kao i reč »dikaiosune« – »pravednost« i »opravdanje«, što u nekim prevodima ne dolazi do jasnog izražaja. Mi smo opravdani kad nas Bog »proglašuje pravednima«.

Pre ovog opravdanja, čovek je nepravednik i zato neprihvatljiv pred Bogom. Posle opravdanja on ili ona se smatraju pravednima, i postaju prihvatljivi pred Bogom.

Sve se to dešava samo putem Božje blagodati. Blagodat znači naklonost, davanje prednosti. Kada se grešnik obrati Bogu i zatraži spasenje, delo je blagodat da tu osobu smatra ili proglašuje pravednom. To je nezaslužena naklonost. I vernik biva opravdan bez ikakve zasluge sa svoje strane, bez ikakvog prava na koje bi se mogao pozvati, osim svoje krajnje bespomoćnosti. Čovek je opravdan otkupom koji je u Isusu Hristu, spasenjem koje Isus nudi kao grešnikova Zamena i Zalog.

Opravdanje je predstavljeno u Poslanici Rimljanima kao trenutno delo, što znači da se događa u jednom momentu. U jednom trenutku, grešnik je daleko od Boga, nepravednik, neprihvaćen; sledećeg trenutka, posle opravdanja, on je blizu Boga, prihvaćen i pravedan.

Čovek koji je u Hristu gleda na opravdanje kao na delo iz prošlosti, na delo koje se odigralo kada se potpuno predao Hristu. »Opravdavši se verom« (Rimljanima 5,1) znači u stvari »pošto smo opravdani verom«.

Naravno, ako opravdani grešnik otpadne i onda se ponovo vrati Hristu, opravdanje se događa ponovo. Zatim, ako se obraćenje proglašuje svakodnevnim iskustvom, onda se u istom smislu i opravdanje može smatrati svakodnevnim, iz dana u dan ponovljenim iskustvom.

Ako je radosna vest o spasenju zaista tako dobra, šta zadržava ljude da je prihvate? Na temelju vlastitog iskustva, šta je tebe navodilo da oklevaš da prihvatiš sve što ti Gospod obećava i nudi?

U Rimljanima 3,25 Pavle podrobnije objašnjava veliku poruku o spasenju. On se služi maštovitim izrazom »umilostiviti«, »odobrovoljiti«. Grčka reč za taj pojam, »hilasterion«, pojavljuje se samo ovde i u Jevrejima 9,5 gde je prevedena kao »sedište milosti«. Onako kako je upotrebljena u Rimljanima 3,25, opisujući ponudu opravdanja i spasenja preko Hrista, reč *hilasterion* predstavlja ispunjenje svega što je bilo simbolički predstavljeno sedištem milosti u starozavetnom Svetilištu. Ona, prema tome, znači da je svojom smrću Isus postao sredstvo spasenja i Onaj koji osigurava »umilostivljenje«. Ukratko, to znači da je Bog učinio sve što je bilo potrebno da nas spase.

Tekst govori i o opraštanju greha, o oslobađanju od greha. Naši gresi nas čine neprihvatljivima pred Bogom. Mi sami od sebe ne možemo ništa da učinimo da uklonimo svoje grehe. Ali, u planu spasenja, Bog nam je osigurao način da gresi budu uklonjeni verom u Hristovu krv.

Reč za »očišćenje« u grčkom jeziku je »paresis«, što doslovno znači »preći preko« ili »ne obračati pažnju«, ali se ovde nikako ne može shvatiti kao »zanemarivanje greha«. Bog može da zaobiđe grehe iz prošlosti zato što je, svojom smrću, Hristos platio kaznu za grehe svih ljudi. Svaki, dakle, koji »veruje u njegovu krv« može da dobije oprostjenje greha, jer je Hristos već umro za njih (1. Korinćanima 15,3).

Na koji način Pavle ističe zasluge vere? Rimljanima 3,26.27.

Radosna vest koju je Pavle želeo da podeli sa svima koji su hteli da ga slušaju glasi da je čoveku na raspolaganju Božja pravednost i da nam se ona daje ne našom zaslugom, već verom u Isusa i u ono što je On učinio za nas.

Zbog krsta na Golgoti, Bog može grešnika da proglašuje pravednikom a da ipak ostane pravedan i pošten u očima svemira. Sotona ne može upreti prstom na Boga i optužiti ga za kršenje zakona, jer je samo Nebo prinelo najvišu žrtvu. Sotona je optužio Boga da traži od čoveka više nego što je spreman da učini za njega. Krst na Golgoti odbacuje tu optužbu.

Sotona je očekivao da će Bog uništiti svet posle čovekovog pada u greh. Umesto toga, Bog je poslao svoga Sina da ga spase. Šta nam to govori o Božjem karakteru? Kako znanje o Božjem karakteru treba da utiče na naš način života? Šta ćeš u toku sledeća 24 sata promeniti u svom ponašanju zato što si se bolje upoznao s Božjim karakterom?

»Mislimo, dakle, da će se čovek opravdati verom bez dela zakona.«
Rimljanima 3,28.

Da li to znači da se od nas više ne traži da poštujemo zakon, pošto znamo da se delima nećemo spasti? Kako možeš da objasniš svoj odgovor?

U istorijskom kontekstu, Pavle u Rimljanima 3,28 govori o zakonu u širem smislu kao o sistemu judaizma. Bez obzira koliko je savesno Jevrejin nastojao da živi u skladu s tim sistemom, ukoliko nije prihvatio Isusa kao Mesiju, nije mogao da bude opravdan.

Ovaj tekst predstavlja zaključak izlaganja u kome Pavle tvrdi da zakon vere isključuje hvalisanje. Kada bi se čovek mogao opravdati svojim delima, imao bi čime da se hvali. Ali, ako se opravdava zato što je Isus objekat njegove vere, onda zasluga jasno pripada Bogu koji opravdava grešnika.

Duh proroštva daje zanimljiv odgovor na pitanje: »Šta je to opravdanje verom?« Evo šta kaže: »Božje je delo da slavu čoveka baci u prah i da učini za njega ono što nije u njegovoj moći da učini za sebe.« (Ellen G. White, *Testimonies to Ministers and Gospel Workers*, str. 456)

Dela zakona ne mogu doneti pomirenje za prošle grehe. Opravdanje se ne može zaraditi. Ono se može primiti jedino verom u Hristovu žrtvu pomirenja. Dakle, u tom smislu dela zakona nemaju nikakve veze sa opravdanjem. Biti opravdan bez dela znači biti opravdan bez ičega u sebi čime bi zaradio opravdanje. Međutim, mnogi hrišćani su pogrešno shvatili i primenili ovaj tekst. Oni kažu da sve što čovek treba da učini jeste da veruje, dok istovremeno umanjuju vrednost dela poslušnosti, čak i poslušnosti moralnom zakonu. Čineći tako, potpuno pogrešno tumače Pavla. U Poslanici Rimljanima, ali i na drugim mestima, Pavle pripisuje veliku važnost držanju moralnog zakona. Svakako, činio je to i Isus, a Jakov i Jovan takođe (Matej 19,17; Rimljanima 2,13; Jakov 2,10.11; Otkrivenje 14,12). Pavle želi da kaže: iako poslušnost zakonu nije sredstvo opravdanja, čovek koji se opravdao verom drži Božji zakon i, u stvari, on je jedina osoba koja može da drži zakon. Nepreporučena osoba koja nije opravdana verom nikada ne može ispuniti sve zahteve zakona.

Zašto ljudi tako lako padaju u Sotoninu zamku da misle da se čovek ne mora starati da drži Božji moralni zakon ako se time inače neće spasti? Da li si i ti sam nekada »ukidao« greh oslanjajući se na opravdanje verom? Zašto je takvo mudrovanje veoma opasno? U isto vreme, gde bismo bili bez obećanja o spasenju, čak i kada se nađemo u iskušenju da ga zloupotrebimo?

Za dalje proučavanje: Pročitajte »Novo i staro«, str. 84.85. u knjizi *Pouke velikog Učitelja*; Ellen G. White, »The Righteousness of Christ in the Law«, pp. 236–239; »Come and Seek and Find«, pp. 331–335; »Perfect Obedience Through Christ«, pp. 373, 374, iz *Selected Messages*, knjiga 1.

»Hristov karakter zauzima mesto tvog karaktera i ti si prihvaćen pred Bogom kao da nikada nisi ni grešio.« (Ellen G. Vajt, *Put Hristu*, str. 81)

»Blagodati je nezaslužena naklonost. Anđeli, koji ne poznaju greha, ne mogu da razumeju šta bi to značilo da im se ukaže blagodati; ali naša grešnost poziva na pokazivanje blagodati svemilostivog Boga.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 331.332)

»Vera je uslov pod kojim je Bog našao za dobro da grešnicima obeća oproštenje; ne zato što bi u veri bila neka zasluga kojom bi se zasluživalo spasenje, već zato što se vera može uhvatiti za Hristove zasluge, za lek kojim se leči greh. Vera može da ponudi Hristovu savršenu poslušnost umesto grešnikovih prestupa i neverstava. Kada grešnik veruje da je Hristos njegov lični Spasitelj, onda, u skladu sa svojim sigurnim obećanjima, Bog oprašta njegove grehe i besplatno ga opravdava. Pokajnička duša shvata da njegovo opravdanje dolazi zbog Hrista, njegovog Zamenika i Zaloga, koji je umro umesto njega i tako mu doneo pomirenje i opravdanje.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 366.367)

»Iako zakon ne može da plati kaznu za greh, već opterećuje grešnika svim njegovim dugovima, Hristos je obećao obilno pomilovanje svima koji se pokaju i veruju u Njegovu milost. Božja ljubav se obilno pokazala svakoj duši koja se kaje i veruje. Žig greha na duši može se izbrisati jedino krvlju Žrtve pomirenja... Onoga koji je jednak Ocu. Hristovo delo – Njegov život, poniženje, smrt i posredovanje za izgubljenog čoveka – uzdiže zakon i čini ga dostojnim poštovanja.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 371)

Pitanja za razmišljanje:

1. Pročitaj ponovo sve tekstove za ovu sedmicu i onda, svojim rečima, kratko opiši šta kažu.
2. Razmisli o tome kakva je bila cena našeg spasenja: smrt Božjeg Sina. Šta nam to govori o tome kolika je grešnost greha? Ako prestanemo grešiti i nikada više ne budemo grešili, zašto to ipak ne bi bilo dovoljno da nas učini pravednima pred Bogom? Kako bi nas te činjenice mogle pokrenuti da se odupremo iskušenju da grešimo?
3. Na koje načine čovek može pasti u iskušenje da zloupotrebi prekrasnu vest o spasenju verom i samo verom? U koju zamku pada onaj koji se prepušta razmišljanju da učini tako nešto? 2. Petrova 3,16.17; 1. Jovanova 3,7.

Koju činjenicu o odnosu između vere i zakona Pavle naglašava? Zašto je za nas ta činjenica tako važna? Rimljanima 3,31.

U ovom tekstu, Pavle posebno naglašava da vera ne ukida Božji zakon. Čak ni oni koji su držali zakon, celokupni starozavetni sistem zakona, nikada se nisu mogli spasti time. Religija Staroga zaveta, uvek je bila religija Božje blagodati koju je Bog davao grešnicima putem vere.

Kako Pavle pokazuje da se čak i u Starom zavetu spasenje uvek sticalo verom, a ne preko dela zakona? Rimljanima 4,1-8.

Prema starozavetnom izveštaju, Avraam je bio proglašen pravednim zato što je »poverovao Bogu«. Prema tome, i sam Stari zavet govori o opravdanju verom. U skladu s tim, svaki nagoveštaj da vera »ukida« (grčki »katargeo«, »proglašava beskorisnim«, »obesnažuje«) zakon jeste pogrešan; spasenje verom je zaista deo Staroga zaveta. Blagodat se proglašava na svakoj njegovoj stranici. Šta je, na primer, predstavljao celokupni ritual u Svetilištu ako ne sliku načina na koji se grešnik spasava, ne svojim delima, nego smrću zamenika umesto njegove?

Osim toga, kako bi se drugačije mogla objasniti činjenica da je David dobio oprostjenje posle žalosne afere s Vitsavejom? Svakako da ga držanje zakona nije spaslo, jer je prekršio toliko načela zakona da bi morao da bude osuđen po mnogim osnovama. Ako bi trebalo da David bude spasen po zakonu, on uopšte ne bi bio spasen!

Pavle predstavlja Davidovo ponovno sticanje božanske naklonosti kao primer opravdanja verom. Oprostjenje je bilo delo božanske blagodati. Imamo, dakle, još jedan primer opravdanja verom iz Starog zaveta! U stvari, koliko god da su legalistički bili raspoloženi mnogi pripadnici starog Izrailja, jevrejska religija je uvek bila religija blagodati. Legalizam je bio samo njeno izopačenje, a ne njen smisao.

Razmišljajte neko vreme o Davidovom grehu i pokajanju (2. Samuelova 11,12; Psalam 51). Kakvu nadu za sebe možemo izvući iz te žalosne priče? Nije li to i pouka za sve nas kako treba da postupamo prema onima u crkvi koji su zgrešili?

Tema kojom se Pavle ovde bavi je nešto mnogo više od jednostavne teologije. On prodire do srca i duše spasenja i našeg odnosa prema Bogu. Ako neko veruje da mora da zasluži opravdanje, da mora da dostigne određeni nivo svetosti pre nego što bi mogao da bude opravdan i da dobije oprostjenje, onda nema ničeg prirodnijeg nego da se okrene sebi i svojim delima. Religija može da postane izrazito usredsređena na čoveka, a to je upravo ono što nam najmanje treba.

Nasuprot tome, ako neko shvati veliku poruku da je opravdanje dar od Boga, potpuno nezasluzen, koliko mu je lakše i prirodnije da se okrene Božjoj ljubavi i milosti umesto sebi?

I na kraju, kome je lakše da odražava Božju ljubav i Njegov karakter, onome koji je obuzet sobom ili onome koji je okrenut Bogu?

Kako Pavle dalje razrađuje temu o opravdanju verom? Rimljanima 4,6-8.

»Grešnik mora da dođe Hristu u veri, da se uhvati za Njegove zasluge, da položi svoje grehe na Nosioca greha, i da dobije Njegovo oprostjenje. Upravo je iz tog razloga Isus i došao na ovaj svet. Na taj način se Hristova pravednost uračunava pokajanom grešniku koji veruje. On postaje član carske porodice.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 215)

Pavle zatim nastavlja da objašnjava da spasenje verom nije namenjeno samo Jevrejima, već i neznabošcima (Rimljanima 4,9-12). U stvari, ako hoćemo da uđemo u suštinu, Avraam i nije bio Jevrejin; on je poticao iz paganske porodice (Isus Navin 24,2). Razlikovanje između Jevreja i neznabožaca i nije postojalo u njegovo vreme. Kada je Avraam bio opravdan (1. Mojsijeva 15,6), nije bio ni obrezan. Prema tome, Avraam je postao otac i obrezanima i neobrezanima, kao i veliki primer kojim se Pavle poslužio da naglasi svoju misao o sveobuhvatnosti spasenja. Hristova smrt je bila za sve, bez obzira na rasu ili nacionalnost (Jevrejima 2,9).

Uzimajući u obzir sveobuhvatnost krsta, uzimajući u obzir ono što nam krst govori o vrednosti svakog ljudskog bića, zašto su rasne, etničke ili nacionalne predrasude tako užasno zlo? Kako da naučimo da prepoznamo postojanje predrasuda u sebi i da zahvaljujući Božjoj blagodati očistimo svoj um?

»Jer obećanje Avraamu ili semenu njegovu da bude naslednik svetu ne bi zakonom, nego pravdom vere.« Rimljanima 4,13.

U ovom tekstu se upoređuju »obećanje« i »zakon«. Pavle se trudi da postavi starozavetni temelj za svoje učenje o opravdanju verom. On nalazi primer u Avraamu, koga su svi Jevreji uzimali za svoga pretka. Prihvatljivost pred Bogom ili opravdanje Avraam je stekao mimo zakona. Bog je Avraamu dao obećanje da će biti »naslednik sveta«. Avraam je poverovao u to obećanje; u stvari, prihvatio je ulogu koja mu je time bila namenjena. Posledica je bila da ga je Bog prihvatio i delovao preko njega da spase svet. Ovo ostaje snažan primer kako je blagodat delovala u Starom zavetu, i upravo zato ga Pavle i navodi.

Kako Pavle nastavlja da dokazuje da je spasenje verom centralna misao Staroga zaveta? Rimljanima 4,14-17; Galatima 3,7-9.

Važno je imati na umu, kao što smo kazali u samom početku, kome Pavle piše. Jevrejski vernici bili su odveć obuzeti starozavetnim zakonom i mnogi su verovali da njihovo spasenje počiva na savršenom držanju zakona, iako ni sam Stari zavet tako ne uči.

Trudeći se da ispravi to pogrešno shvatanje, Pavle kaže da je Avraam, čak i pre zakona na Sinaju, dobio obećanje, i to ne po delima zakona (što bi se teško moglo prihvatiti, pošto zakon – cela Tora i ceremonijalni sistem – još nije ni bio proglašen), već po veri.

Ako bi Pavle ovde govorio isključivo o moralnom zakonu, koji je u načelu postojao i pre Sinaja, naglasak bi ostao isti. Čak i više od toga! Nastojanje da se Božja obećanja prime po zakonu, kaže apostol, čini da vera postane prazna, čak nekorisna. Ovo su veoma jake reči, ali apostol želi da naglasi da vera spasava, dok zakon osuđuje. On želi da govori o uzaludnosti pokušaja da se spasenje traži posredovanjem upravo onoga što navodi na osudu zakona, jer mi svi, i Jevreji i neznabošci, treba da učinimo ono isto što je Avraam učinio: da nam se verom pripiše spasonosna Isusova pravednost.

Kao što smo već videli, Božje postupanje prema Avraamu je pokazalo da spasenje dolazi preko obećanja o blagodati, a ne preko zakona. Prema tome, ako su Jevreji hteli da budu spaseni, morali su da odbace oslanjanje na sopstvena dela i da prihvate obećanje dato Avraamu, koje se ispunilo dolaskom Mesije. U stvari, to se odnosi na sve ljude, i Jevreje i neznabošce, koji misle da su njihova »dobra dela« sve što je potrebno da bi bili proglašeni pravednima pred Bogom.

»Načelo da se čovek može spasti svojim delima predstavlja temelj svake neznabožacke religije... Gde god se ono uzdiže, ljudi nemaju nikakve odbrane od greha.« (Čežnja vekova, str. 22) Šta to znači? Zašto nas misao da se možemo spasti svojim delima čini tako bespomoćnima u borbi protiv greha?

Kako Pavle objašnjava odnos između zakona i vere u Galatima? Galatima 3,21-23.

Ako bi igde mogao da postoji zakon koji daje život, onda bi to svakako morao biti Božji zakon. A ipak, Pavle kaže, da nijedan zakon, čak ni Božji, ne može dati život, jer su svi prekršili zakon i svi su osuđeni na temelju zakona.

Međutim, obećanje o veri, još potpunije otkriveno preko Hrista, oslobađa sve koji veruju i čini da više »nisu pod zakonom«; što znači da više nisu osuđeni i opterećeni svojim pokušajima da zarade spasenje preko zakona. Zakon postaje teret kada se objavljuje bez vere, bez blagodati – jer bez vere, bez blagodati, bez pravednosti koja dolazi od vere, biti pod zakonom znači biti pod teretom i osudom za greh.

Koliko se opravdanje verom nalazi u središtu tvoga duhovnog putovanja sa Gospodom? To će reći, šta ti možeš da učiniš da ono ne postane tako prekriveno drugim aspektima istine da izgubiš iz vida ovo ključno učenje? U stvari, šta ti vrede sva ostala učenja bez ovoga?

Često slušamo ljude kako govore da je u Novom zavetu zakon ukinut i kako onda kreću da navode tekstove za koje misle da potvrđuju njihovu misao. Logika iza ove misli, međutim, nije potpuno zdrava, niti je zdrava teologija koju ona podržava.

Šta Pavle i Jovan naglašavaju o odnosu između zakona i greha? Rimljanima 3,20; 1. Jovanova 2,3-6; 3,4.

Pre nekoliko stotina godina, irski pisac Džonatan Svift je napisao: »Ali, hoće li iko ustvrditi da ćemo se, ukoliko se reči »piti«, »varati«, »lagati«, »krasti« odlukom Parlamenta izbrišu iz engleskog jezika i engleskih rečnika, mi svi sledećeg jutra probuditi trezveni, poštenu i pravedni, da ćemo voleti istinu.« (*A Modest Proposal and Other Satires*, p. 205)

U isto vreme, ako je Božji moralni zakon ukinut, zašto laganje, ubijanje, i krađa i dalje predstavljaju zlo delo ili greh? Ako je Božji moralni zakon promenjen, onda se mora promeniti i definicija greha, zar ne? Ili, ako je Božji moralni zakon ukinut, onda je ukinut i greh, a ko je u stanju da to poveruje? (1. Jovanova 1,7-10; Jakov 1,14.15)

U Novom zavetu, pojavljuju se i Božji moralni zakon i jevanđelje. Zakon pokazuje šta je greh; jevanđelje ukazuje na lek protiv tog greha, a to su smrt i uskrsnuće Isusa Hrista. Ako nema zakona, nema ni greha i, prema tome, od čega smo mi onda spaseni? Jedino u kontekstu zakona i njegove trajne obaveznosti, jevanđelje ima smisla.

Često slušamo da je krst ukinuo moralni zakon. To zaista zvuči ironično, jer upravo krst pokazuje da se zakon ne može ukinuti ili promeniti. Ako Bog nije ukinuo ili promenio zakon pre Hristove smrti na krstu, zašto bi to učinio kasnije? Zašto se Bog nije oslobodio zakona pošto je ljudski rod pao u greh i tako uštedeo čovečanstvu zakonsku kaznu koju donosi kršenje zakona? Na taj način Isus ne bi ni morao da umre. Isusova smrt pokazuje da bi moralni zakon, ukoliko bi bio ukinut ili promenjen, morao biti ukinut pre Njegove smrti, a ne posle nje. Prema tome, ništa drugo ne pokazuje trajnu obaveznost moralnog zakona kao Isusova smrt, smrt koja se dogodila upravo zato što moralni zakon nije mogao da bude promenjen. Da je zakon mogao da bude promenjen da bi odgovarao našem grešnom stanju, zar to ne bi bilo lakše rešenje problema greha od Isusove smrti na krstu?

Kada ne bi bilo božanskog zakona protiv preljube, da li bi to delo izazivalo manje bola i patnje onima koji su pogođeni njime? Kako ti tvoj odgovor pomaže da shvatiš zašto je Božji moralni zakon i dalje obavezan? Kakva su tvoja iskustva s posledicama kršenja Božjeg moralnog zakona?

Čitaj poglavlja »Pozivanje Avraama« i »Zakon i zaveti« u knjizi *Stvaranje - patrijarsi i proroci*. Čitaj poglavlja pod naslovom »Propoved na Gori blaženstava«, »Sukob« i »Svrši se« u knjizi *Čežnja vekova*. Pročitajte i Ellen G. White, »Christ the Center of the Message«, str. 388, iz *Selected Messages*, 1. knjiga.

»U tom vremenu podela na klase, kada ljudska prava često nisu bila priznata, Pavle objavljuje veliku istinu o bratstvu svih ljudi, govoreći da je Bog 'učinio da od jedne krvi sav rod čovečji živi na licu zemlje.' U Božjim očima svi ljudi su jednaki.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 167)

»Da bi se čovek mogao spasti, i da bi se uzdigla čast moralnog zakona, bilo je neophodno da Božji Sin ponudi sebe na žrtvu za greh. Onaj koji nije poznao greha, postao je greh za nas. On je umro za nas na Golgoti. Njegova smrt pokazuje prekrasnu Božju ljubav prema čoveku, ali i nepromenljivost Njegovog zakona.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 240)

»Pravednost je poslušnost zakonu. Zakon zahteva pravednost, i grešnik je duguje zakonu, ali je nesposoban da je pruži. Jedini način na koji može da stekne pravednost jeste putem vere. Verom on može da iznese pred Boga zasluge Isusa Hrista, i Gospod će poslušnost svoga Sina uračunati grešniku.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 367)

»Kada bi Sotona uspeo da navede čoveka da ceni sopstvena dela kao zasluzna dela kojima se stiče pravednost, znao bi da ga može savladati svojim kušanjima i učiniti od njega svoju žrtvu i svoj plen... Namažite dovratnike krvlju Jagnjeta s Golgote i bićete sigurni.« (Ellen G. White, *Review & Herald*, 3. septembar 1889)

Pitanja za razmišljanje:

- 1. Zašto je tako važno da shvatimo nauku o spasenju verom i samo verom, bez dela zakona? Od kakvih nas zabluda može sačuvati to znanje? Kakve opasnosti očekuju one koji izgube iz vida ovo ključno biblijsko učenje?**
- 2. Koje dokaze o trajnoj obaveznosti Božjeg moralnog zakona možeš da ponudiš, iako znaš da nas zakon i poslušnost zakonu ne mogu spasti?**
- 3. Razmišljaj o činjenici da su zbog krsta sva ljudska bića jednaka. Zašto, onda, mnogi hrišćani koji imaju krst pred sobom tako često zaboravljaju tu važnu istinu i postaju krivi za rasne, etničke, pa čak i nacionalne predrasude?**
- 4. Kao opravdani grešnici, postali smo primaoci blagodati i nezaslužene Božje naklonosti, iako smo grešili protiv Njega. Kako to treba da nas navede da postupamo prema drugima? Koliko smo puni blagodati i naklonosti prema onima koji su nas povredili i koji zaista ne zaslužuju našu blagodat i naklonost?**

»Opravdavši se, dakle, verom imamo mir s Bogom kroz Gospoda našega Isusa Hrista, kroz kojega i pristup nađosmo verom u ovu blagodat u kojoj stojimo, i hvalimo se nadanjem slave Božje. Ne samo pak to, nego se hvalimo i nevoljama, znajući da nevolje trpljenje grade, a trpljenje iskustvo, a iskustvo nadanje, a nadanje neće se osramotiti, jer se ljubav Božja izli u srca naša Duhom svetim koji je u nama.« Rimljanima 5,1-5.

Kako bi ukratko formulisao ovu Pavlovu poruku? Šta bi iz nje uzeo za sebe?

»Opravdavši se« doslovno bi se moglo prevesti kao »pošto smo se opravdali«. Grčki glagol izražava svršenu radnju. Mi smo proglašeni opravdanima, ili, Bog nas smatra pravednima ne zbog bilo kojeg našeg dela zakona, već zbog toga što smo prihvatili Isusa kao svog Spasitelja. Savršeni život kojim je Isus živeo na ovoj zemlji, pripisan je nama, Njegovo savršeno držanje zakona, nama se uračunava.

U isto vreme, svi naši gresi su položeni na Isusa. Bog je prihvatio da je Isus učinio sve te grehe, a ne mi, i upravo zato mi možemo da budemo pošteđeni kazne koju smo zaslužili. Ta kazna je pogodila Isusa umesto nas, tako da mi sami nikada nećemo morati da se suočimo s njom. Postoji li neka slavija vest, upućena nama grešnicima?

Grčka reč, prevedena kao »slava« u trećem stihu prevedena je rečju »radovati se« u drugom (u našem prevodu »hvalimo se«), tako da se jasnije vidi veza između ta dva stiha. Opravdani ljudi se mogu radovati nevoljama, jer su utvrdili svoju veru i poverenje u Isusa Hrista. Oni imaju poverenja da će Bog sve izvesti na dobro. Oni će smatrati počašću da mogu da pretrpe Hrista radi (1. Pet. 4,13).

Obratite pažnju na progresiju u stihovima od trećeg do petog:

1. *Strpljenje*. Grčka reč koja je ovde upotrebljena glasi »hipomone« i znači »odlučna istrajnost«. To je vrsta strpljenja koju nevolje razvijaju u onome koji je sačuvao svoju veru i koji nije izgubio iz vida nadu u Hrista, čak i usred nevolja i stradanja koja ponekad mogu da otežaju život.

2. *Iskustvo*. Grčka reč »dokime« koja je ovde prevedena kao iskustvo, znači doslovno »potvrđen kvalitet«, »dokazan karakter«. Onaj koji strpljivo podnosi nevolje može da razvije karakter čiji su kvaliteti potvrđeni.

3. *Nada*. Izdržljivost i potvrđen karakter razvijaju nadu, nadu koja se oslanja na Hrista i na obećanje o spasenju koje je On dao. Sve dok se u veri, u pokajanju i poslušnosti držimo Isusa, imamo dovoljno razloga da se nadamo večnom životu.

Šta je to u celom tvom životu, čemu se nadaš više nego ičemu drugom? Kako se ta nada može ispuniti u Isusu? Može li uopšte? Ako ne može, zašto se uopšte nadaš?

Koji zaključak o Božjem karakteru možemo doneti na osnovu Pavlovih reči? Zašto nas one ispunjavaju nadom? Rim. 5,6-8.

Kada su Adam i Eva sramno i neodgovorno prekršili Božju zapovest, Bog je učinio prvi korak prema pomirenju. I od tada nadalje, Bog je uvek pokretao postupak traženja puta spasenja i pozivao ljude i žene da ga prihvate. »A kada se navršši vreme posla Bog sina svojega jedinorodnoga!« Galatima 4,4.

Šta znače reči da se ljudi preko Isusa spasavaju od Božjeg gneva? Rimljanima 5,9.

Kao što je krv na do vratnicima Izrailjaca u Egiptu, u predvečerje izlaska, zaštitila prvence od gneva koji je pogodio egipatske prvence, tako je i Isusova krv garancija da će onaj koji je opravdan i koji je ostao opravdan biti zaštićen od Božjeg gneva kada greh bude bio konačno uništen na kraju vremena.

Neki ljudi imaju problema sa idejom da Bog ljubavi može da se gnevi. Međutim, Njegov gnev u stvari i postoji zbog Njegove ljubavi. Kako bi bilo moguće da se Bog, koji voli svet, ne razgnevi na greh? Kada bi bio ravnodušan prema nama, ne bi ni obraćao pažnju na ono što se događa na svetu! Pogledajte oko sebe i vidite šta je sve greh učinio Božjim delima stvaranja! Kako se Bog ne bi razgnevio gledajući takvo zlo i uništenje?

Koje nam druge razloge za radovanje Pavle navodi? Rimljanima 5,10.11.

Neki komentatori u desetom stihu vide pozivanje na život kojim je Isus živeo dok je bio na zemlji, na savršeni karakter koji je oblikovao i koji nudi nama. Međutim, iako je istina da je nama Njegov savršeni karakter neophodan, izgleda da Pavle ovde veću pažnju posvećuje činjenici da je Isus umro, da je ponovo ustao iz groba i da živi večno (Jevrejima 7,25). I pošto On živi, mi smo spaseni! Da je ostao u grobu, naše nade bi propale zajedno s Njim. Jedanaesti stih nas poziva da se radujemo u Gospodu zbog onoga što je Isus postigao za nas.

»TAKO SMRT UĐE U SVE LJUDE«

Smrt je neprijatelj, konačni neprijatelj. Kada je Bog stvorio ljudski rod, planirao je da njegovi pripadnici žive večno. S veoma malo izuzetaka, ljudi ne žele da umru; a oni koji to žele, čine to zbog velikih ličnih katastrofa i patnji. Smrt se suproti samoj suštini naše prirode. I to dolazi otuda što smo stvoreni da živimo večno. Trebalo je da nam smrt ostane nepoznata.

Koji nam to proces apostol objašnjava? Šta time želi da postigne? Rimljanima 5,12.

Komentatori su o ovom tekstu raspravljali više nego o bilo kojem drugom. Možda je tome razlog, kao što naglašava *The SDA Bible Commentary*, što ti komentatori pokušavaju da se posluže ovim tekstom drugačije nego što je to Pavle nameravao.

Jedno pitanje oko kojeg su se sukobljavali glasilo je: na koji način je Adamov greh prešao na njegovo potomstvo? Da li su Adamovi potomci delili krivicu zbog Adamovog greha, ili su krivi pred Bogom zbog svojih greha? Iako su se trudili da na osnovu ovog teksta nađu odgovor na to pitanje, Pavle se u stvari uopšte ne bavi njime. On ima sasvim drugi problem na umu. On ponovo naglašava ono što je u početku rekao: »Jer svi sagraše« (Rimljanima 3,23). Neophodno je da priznamo da smo grešnici, jer ćemo samo na taj način postati svesni svoje potrebe za Spasiteljem. Pavle se ovde trudi da prikaže svojim slušaocima koliko je greh grešan i šta je sve preko Adama ušlo u naš svet. Onda pokazuje šta nam Bog nudi preko Isusa Hrista kao jedini lek za tragediju koja je zadesila svet zbog Adamovog greha.

Da, ovaj tekst govori samo o problemu – o smrti zbog Adamovog greha – ali ne i o njegovom rešenju, o životu u Hristu. Jedan od najslavnijih aspekata jevanđelja je činjenica da je život pobedio smrt. Isus je prošao kroz vrata groba i raskinuo je okove smrti. On kaže: »I živi; i bijah mrtav i evo sam živ u vek veka; amin, i imam ključeve od pakla i od smrti.« Otkrivenje 1,18. Pošto Isus ima ključeve, neprijatelj više ne može da drži svoje žrtve u tamnici smrti.

Kakvo je tvoje lično iskustvo sa stvarnošću i tragedijom smrti? Zašto, suočeni s tim strašnim neprijateljem, moramo sačuvati nadu u nešto veće od nas samih, veće od svega što svet može da nam ponudi?

ZAKON BUDI POTREBU

»Jer greh beše na svetu do zakona; ali se greh ne primaše kada ne beše zakona. Nego carova smrt od Adama tja do Mojsija i nad onima koji nisu sagrašili prestupivši kao Adam, koji je prilika onoga koji šćadijaše doći.« Rimljanima 5,13.14.

O čemu to Pavle ovde govori? Izraz »do zakona« predstavlja paralelu izrazu »od Adama tja do Mojsija«. On govori o vremenu u svetu od stvaranja do Sinaja, pre formalnog objavljivanja pravila zakona izrailjskog sistema, koji obuhvata, naravno, i Deset zapovesti.

»Do zakona« znači do objavljivanja Božjih zahteva u raznim zakonima datim Izrailju na Sinaju. Greh je postojao i pre Sinaja. Kako i ne bi? Zar laganje, varanje, ubijanje, preljuba i idolopoklonstvo nisu bili greh pre toga? Naravno da su bili!

Koji tekstovi naglašavaju stvarnost greha pre Sinaja?

Istina je da je ljudski rod pre Sinaja imao samo ograničeno otkrivenje o Bogu, ali su ljudi očigledno znali dovoljno da bi mogli biti pozvani na odgovornost. Bog je pravedan i nikoga ne kažnjava nepravedno. Ljudi su i pre Sinaja umirali, kao što Pavle ističe. Smrt je imala vlast nad svima. Iako nisu grešili protiv neke izričite zapovesti, ljudi su ipak grešili. Oni su imali otkrivenje Boga u prirodi, na koje se nisu obazirali i zato su i bili odgovorni. »Jer što se na njemu nije moglo videti, od postanja sveta moglo se poznati i videti na stvorenjima i njegova večna sila i božanstvo da nemaju izgovora.« Rim. 1,20.

S kojom namerom se Bog potpunije pokazao i otkrio u svom zakonu? Rimljanima 5,20.21.

Pouke date na Sinaju sadržavale su moralni zakon, iako je on postojao i pre toga. To je bilo prvi put, međutim, bar prema Bibliji, da je taj zakon bio napisan i objavljen.

Kada su Izrailjci počeli da se upoređuju s Božjim zahtevima, otkrili su da veoma zaostaju za njima. Drugim rečima, »bezakonje« se umnožavalo. Iznenada su shvatili veličinu svoga prestupa. Svrha takvog shvatanja je bila da im pomogne da uvide svoju potrebu za Spasiteljem i da ih pokrene da prihvate blagodat koju je Bog u tako obilnoj meri ponudio. I kao što je već naglašeno, istinska suština starozavetne vere nije bila legalistička.

»Zato, dakle, kao što za greh jednoga dođe osuđenje na sve ljude, tako pravdom jednoga dođe na sve ljude opravdanje života. Jer kao što neposlušanjem jednog čoveka postaje mnogi grešni, tako će i poslušanjem jednoga biti mnogi pravedni.« Rimljanima 5,18.19.

Kao ljudi, ništa nismo dobili od Adama osim osude na smrt. Međutim, Hristos je došao i prošao tamo gde je Adam pao, izdržavši svaku probu umesto čoveka. On je ispravio Adamov žalosni prestup i pad, i tako, kao naša Zamena, stavio nas je na sigurno tlo pred Bogom. I zato je Hristos postao »drugi Adam«.

»Drugi Adam je bio slobodno moralno biće, odgovorno za svoje ponašanje. Okružen izrazito lukavim i zavodničkim uticajima, On se nalazio u nepovoljnijim okolnostima od prvog Adama da vodi bezgrešan život. Ipak, usred grešnika, On se odupro svakom iskušenju. (Ellen G. White, *The SDA Bible Commentary*, sv.6, 1074)

Na koji način Pavle upoređuje Adamovo i Hristovo ponašanje? Rimljanima 5,15-19.

Proučite međusobno suprotne ideje: smrt, život; neposlušnost, poslušnost; osuda, opravdanje; greh, pravednost. Isus je došao i popravio sve što je prvi Adam učinio.

Zanimljivo je da se reč »dar« pojavljuje pet puta od 15. do 17. stiha. Misao je jasna: Pavle naglašava da se opravdanje pred Bogom ne zaslužuje, ono dolazi kao dar. To je nešto što nismo zaslužili, čega nismo ni dostojni. I kao i svi darovi, mora se prihvatiti. U slučaju ovog dara, mi ga prihvatamo verom.

Kako je izgledao najbolji dar koji ste ikada dobili? Šta ga je učinilo tako dobrim, tako posebnim? Kako je činjenica da je to bio dar, a ne nešto što ste platili, doprinela da vam postane još dragoceniji? A ipak, kako bi se taj dar ikada mogao uporediti sa onim što smo dobili u Isusu?

Čitaj poglavlje pod naslovom »Kušanje i pad« u knjizi od Elen G. Vajt, *Stvaranje - patrijarsi i proroci*; Elen G. Vajt, *U potrazi za boljim životom*, »Pomoć u svakodnevnom životu«, str. 295-297.

Pročitajte po mogućstvu i ovo:

»Christ the Center of the Message,« pp. 383, 384, in *Selected Messages*, book 1; »Justification,« pp. 712-714, in *The SDA Encyclopedia*.

»Mnogi se varaju kada razmatraju stanje svoga srca. Oni ne shvataju da je nepreporođeno srce prevarno više svega i očajnički zlo. Oni se zaogrću svojom pravednošću i zadovoljavaju se da dostignu svoje ljudsko merilo karaktera.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 320)

»Postoji velika potreba da se o Hristu propoveda kao o jedinjoj nadi i spasenju. Kada je doktrina o opravdanju verom bila predstavljena... mnogima je došla kao što voda dolazi žednom putniku. Pomisao da se Hristova pravednost nama pripisuje ne zbog neke zasluge s naše strane, već kao besplatan dar od Boga, izgledala im je kao dragocena misao.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 360)

»Nevolja je deo obrazovanja koje se daje u Hristovoj školi da bi se Božja deca očistila od zemaljske troske. Upravo zato što Bog vodi svoju decu, ona prolaze kroz teška iskustva. Nevolje i prepreke su Njegove izabrane metode discipline, i uslovi koje je On odredio da bi se postigao uspeh. Onaj koji čita ljudska srca poznaje njihove slabosti bolje nego što ih oni sami poznaju. On vidi da neki imaju sposobnosti koje, ako se pravilno iskoriste, mogu da budu upotrebljene za napredovanje Njegovog dela.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 365.366)

Pitanja za razmišljanje:

1. Kako te je vera održala u nekim teškim okolnostima? Šta si u tim okolnostima naučio o sebi i o Bogu? Šta si naučio što bi moglo da pomogne i drugima koji moraju da prođu kroz slične nevolje?
2. Razmisli o stvarnosti smrti i šta ona čini ne samo životu već i smislu života? Mnogi pisci i filozofi su jadikovali nad besmislenošću života zato što se završava večnom smrću. Kako mi, kao hrišćani, odgovaramo na njihove tužaljke? Zašto je nada koju imamo u Hristu jedini odgovor na tu besmislenost života?
3. Upravo onako kao što je Adamov pad svima nama ostavio u nasleđe grešnu prirodu, Isusova pobjeda nad smrću nudi obećanje o večnom životu svima koji Ga prihvate verom. S takvim prekrasnim izgledima pred sobom, šta mnoge zadržava da ne prihvate tu dragocenu ponudu? Kako bi svaki od nas mogao da pomogne onima koji teže za boljim razumevanjem onoga što im Isus nudi i onoga što je On učinio za njih?

U Rimljanima 5,20 Pavle izražava snažnu misao: »Jer gde se umnoži greh, onde se još većma umnoži blagodat.« Time je želeo da naglasi misao da, bez obzira koliko se greh umnožio i kako su strašne njegove posledice, Božja blagodat je dovoljna da reši problem. Kakvu nadu to treba da donese svima nama, posebno kada smo u iskušenju da pomislimo kako su naši gresi preveliki da bi mogli dobiti oprostjenje! U sledećim tekstovima, Pavle pokazuje da će Božja blagodat u Isusu, iako je greh izazvao smrt, pobediti smrt i dati nam večni život.

Kako Pavle odgovara na pomisao da nas opravdanje verom oslobađa od poslušnosti zakonu? Rimljanima 6,2-11.

Pavle se u šestom poglavlju služi zanimljivom logikom kada tvrdi da opravdana osoba ne treba da greši. Prvo govori da ne treba da grešimo zato što smo umrli grehu. Zatim objašnjava šta je hteo time da kaže.

Uronjavanje u vodu krštenja predstavlja pogreb. Šta je pogrebno? »Stari čovek« greha – telo posvećeno grehu, telo kojim vlada greh. Kao posledica, ovo »telo greha« je uništeno, tako da više ne služimo grehu. U šestom poglavlju poslanice Rimljanima greh je predstavljen kao gospodar koji vlada nad svojim slugama. Kada je »telo greha« jednom uništeno, prestaje i vladavina greha nad njime. Onaj koji ustaje iz vodenog groba je nova osoba koja više ne služi grehu. Ona sada hodi u »novini života«.

Kada je Hristos umro, umro je jednom i za sve, ali je sada ipak živ i živeće večno. Smrt više nema vlasti nad Njim. Prema tome, i hrišćanin koji je umro grehu jednom i zauvek, nikada više ne bi smeo da se vrati pod njegovu vlast.

Naravno, kao što svaki kršteni hrišćanin zna, greh ne nestaje automatski iz našeg života kada izađemo iz vode krštenja. Ne biti pod vlašću greha nije isto što i ne morati da se borimo s njim. Mi vodimo svakodnevnu, svakominutnu bitku da ostanemo mrtvi grehu a živi Hristu. Iako postoje obećanja o pobedi nad grehom, mi se moramo verom uhvatiti za njih. Uvek se moramo sećati da se Božja blagodat umnožava čak i kada grešimo. Kada ne bi bilo tako, kakvu bi nadu mogli imati posle krštenja?

Kakva su tvoja iskustva sa silom greha u tvom životu, čak i posle krštenja? Šta si učinio i time dozvolio grehu da stekne vlast nad tobom, iako nije trebalo da bude tako, iako postoje brojna Božja obećanja o pobedi nad grehom?

Kakvu pobedu Pavle želi da postignemo u svom životu? Rimljanima 6,12.

Reč »vladati« pokazuje da je »greh« ovde predstavljen kao vladar. Grčka reč prevedena kao »vladati« doslovno znači »biti car« ili »ponašati se kao car«. Greh je isuviše spreman da zauzme carski položaj u našim smrtnim telima i da nam diktira kako ćemo se ponašati.

Kada Pavle kaže »neka više ne vlada greh...«, misli da opravdana osoba može odlučiti da spreči greh da se ne proglasi carem u njegovom ili njenom životu. Tu se javlja potreba za upotrebom volje.

»Ono što treba da shvatite jeste prava snaga volje. To je vladajuća sila u prirodi čoveka, snaga odluke ili izbora. Sve zavisi od prave delatnosti volje. Bog je čoveku dao pravo i moć da odlučuje; a na čoveku je da se njome posluži. Vi ne možete da promenite svoje srce, vi sami od sebe ne možete pokloniti Bogu svoja osećanja; ali možete odlučiti da Mu služite. Vi Mu možete predati svoju volju; a On će tada delovati u vama da želite i da činite ono što je Njemu ugodno. Tako će vaša cela priroda biti stavljena pod vlast Duha Hristovog; vaša osećanja će biti usredsređena na Njega, vaše misli će biti u skladu s Njim.« (Elen G. Vajt, *Put Hristu*, str. 62.63)

Grčka reč koja je u Rimljanima 6,12. prevedena kao »slasti« znači »želje«. Te želje mogu da budu želje za nečim dobrim ili za nečim zlim; kada greh vlada, on će učiniti da naše želje budu zle. Te želje će biti snažne, skoro neodoljive, ako se protiv njih budemo borili svojom snagom. Greh može da bude surovi tiranin, koji nikada nije zadovoljan, već se uvek vraća po još. Samo putem vere, samo ako se hvatamo za obećanja o pobedi, možemo da poredimo ovog neumoljivog neprijatelja.

Reč »dakle« u ovom tekstu je značajna. Ona nas vraća na ono što je već bilo rečeno, a posebno na ono što je bilo rečeno u 10. i 11. stihu. Krštena osoba živi sada Bogu. To znači da je Bog postao središte njenog novog života. Ona služi Bogu, čini ono što je ugodno Bogu i zato ne može istovremeno služiti grehu. Ona je sada »živa Bogu u Isusu Hristu«.

Pročitaj još jednom tekst Duha proroštva u pouci za danas. Razmisli koliko je važna uloga volje. Kao moralna bića, mi moramo da imamo slobodnu volju, snagu da biramo između dobra i zla, između onoga što je pravo i onoga što je pogrešno, između Hrista i sveta. U toku sledećeg dana pažljivo prati kako se služiš svojom slobodnom voljom. Šta si naučio na osnovu upotrebe ili zloupotrebe tog dragocenog dara?

DA LI SMO POD ZAKONOM?

Kako da shvatimo Pavlovu izjavu da nismo pod zakonom? Da li to znači da nas Deset zapovesti više ne obavezuju? Ako ne, zašto ne? Rimljanima 6,14.

Tekst u Rimljanima 6,14 jedan je od ključnih tekstova u Poslanici Rimljanima. I taj tekst najčešće čujemo kada nam neko dokazuje da ni Subota više nije obavezan sedmični praznik.

Očigledno je da tekst nema to značenje. Kao što smo već ranije upitali, kako bi bilo moguće da je moralni zakon ukinut a da greh i dalje ostaje stvarnost, jer samo moralni zakon definiše šta je greh? Kada biste pročitali sve što je napisano u Rimljanima, pa čak i samo ono što je napisano u šestom poglavlju, bilo bi vam vrlo teško da shvatite kako bi, usred celokupne rasprave o grehu i o stvarnosti greha, Pavle mogao da kaže: »Slušajte me, braćo, moralni zakon Deset zapovesti, zakon koji definiše greh, za svagda je ukinut!« To uopšte ne bi imalo smisla, zar ne?

Pavle, u stvari, govori Rimljanima da čovek koji živi »pod zakonom« – pod jevrejskim sistemom koji je vladao u te dane, sa svim ljudskim pravilima i propisima – u stvari živi pod vladavinom greha. Nasuprot tome, osoba koja živi pod blagodaću, pobeđiće greh, zato što je zakon zapisan u njenom srcu i što je ovlasila Božjeg Duha da upravlja njenim koracima. Prihativši Isusa Hrista kao Mesiju, opravdavši se u Njemu, krstivši se u Njegovu smrt, uništivši svoga staroga čoveka, ustavši da hodi u novini života – ona je učinila sve što do nje stoji da zbacila greh sa prestola svog života. Imaj na umu da se ovaj tekst pojavljuje u celokupnom kontekstu, u kontekstu obećanja o pobedi nad grehom.

Ipak, ne bismo smeli da izraz »pod zakonom« tumačimo suviše ograničeno. Osoba koja navodno živi »pod blagodaću«, a ne poštuje Božji zakon, neće dobiti blagodat, već kaznu. »Pod blagodaću« znači da preko Božje blagodati koja se pokazala u Isusu, osuda koju zakon neizbežno izriče grešniku, biva povučena. I tako, sada slobodni od ove osude na smrt koju izriče zakon, mi živimo »u novini života«, života koji je obeležen činjenicom da, budući mrtvi svome ja, mi više nismo robovi greha.

Na koji način si iskusio novi život u Hristu? Kojim vidljivim dokazima možeš da potvrdiš da je Hristos nešto promenio u tebi? Koja si područja svog života ostavio nepromenjena i zašto bi trebalo da dozvoliš Hristu da i njih promeni?

DVA GOSPODARA KOJA SE BORE ZA PREVLAŠT

Koju veliku istinu Pavle želi da istakne? Zašto je tako isključiv u svojoj izjavi? Zašto traži da biramo između jednog i drugog, bez ikakvog srednjeg rešenja? Koju pouku možemo izvući iz ovog jasnog suočavanja? Rimljanima 6,16.

Pavle se ponovo vraća na činjenicu da novi život u veri ne garantuje slobodu od greha. Život po veri omogućuje pobeđu nad grehom; zapravo, jedino putem vere možemo postići pobeđu koja nam je obećana.

Pošto je opisao greh kao cara koji vlada nad svojim podanicima, Pavle se vraća na sliku greha kao gospodara koji zahteva poslušnost od svojih slugu. Pavle ističe da čovek ima pravo da bira svog gospodara. On može da služi grehu koji ga vodi u smrt, ili može da služi pravednosti koja ga vodi u večni život. Pavle nam ne ostavlja neko srednje rešenje ili prostor za kompromis. On zahteva da izaberemo jedno ili drugo, jer, na kraju, mi ćemo se suočiti s večnim životom ili s večnom smrću.

Na čemu se sada Pavle zahvaljuje? Rimljanima 6,17.

Zanimljivo je da se sada poslušnost povezuje s pravom naukom. Grčka reč za nauku ili doktrinu ovde znači »učenje«. Rimski hrišćani su bili poučeni načelima hrišćanske vere, koja su sada prihvatili. I zato prema Pavlu, pravilna doktrina, pravilno učenje, kada se prihvati i posluša »od srca« pomaže hrišćanima da postanu »sluge pravde« (Rimljanima 6,18). Ponekad čujemo da doktrina nije važna sve dok se držimo ljubavi. To je vrlo pojednostavljeno izražavanje nečega što nije tako jednostavno. Kao što je već bilo rečeno, Pavle je bio veoma zabrinut zbog lažnih učenja koja su se širila po crkvama u Galatiji. Prema tome, moramo da budemo vrlo pažljivi sa izjavama koje bi umanjivale važnost pravilnih učenja.

Sluge greha i sluge pravde – suprotnost između ove dve kategorije je veoma oštra. Ako i posle krštenja grešimo, da li to znači da nismo zaista spaseni? Pročitaj tekst u 1. Jovanovoj 1,8 do 2,1. Kako nam on pomaže da shvatimo šta znači biti Hristov sledbenik, a ipak biti podložan padovima?

Na koju odluku Pavle poziva svoje čitaoce? Šta on to traži od njih? Što je još daleko važnije, upitaj samoga sebe kako bi u svom životu mogao da razviješ ključne istine o kojima Pavle govori. Šta je, u stvari, ovde na kocki? Rimljanima 6,19-23.

Pavlove reči pokazuju da je savršeno poznao grešnu prirodu ljudskog roda. On govori o »slabostima vašega tela«. On zna za šta je grešna ljudska priroda sposobna kada se prepusti samoj sebi. I zato, ponovo, poziva na služenje snagom volje – snagom, koju imamo, da bismo izabrali da sebe i slabosti svoga tela potčinimo novom gospodaru Isusu, koji će nas osposobiti da živimo pravednim životom.

Tekst u Rimljanima 6,23 često se navodi da pokaže da je kazna za greh – za prestup zakona – smrt. Svakako da je plata za greh smrt. Ali, osim što vidimo da je plata za greh smrt, treba da vidimo da je greh, kako ga Pavle opisuje u šestom poglavlju Poslanice Rimljanima, gospodar koji vlada svojim slugama, dajući im smrt kao platu.

Primitimo, osim toga, da Pavle, slikovito opisujući dva gospodara, u stvari privlači našu pažnju na činjenicu da služba jednom gospodaru znači slobodu od služenja drugom. I ponovo se stavljamo pred jasan izbor: jedan ili drugi. Nema srednjeg rešenja. U isto vreme, kao što svi znamo, osloboditi se vlasti greha ne znači bezgrešnost, ne znači da više nema borbe s grehom, i ponekad, pada u greh. To, naprotiv, znači da nama više ne vlada greh, koliko god da on u stvarnosti ostaje u našem životu i koliko god da se svakodnevno moramo hvatati za obećanja o pobedi nad grehom.

I zato ovaj tekst postaje snažan poziv svakome koji služi grehu. Taj tiranin ne nudi ništa drugo osim smrti kao plate za sramna dela na koja nas navodi; stoga će razumna osoba želeći da se oslobodi toga tiranina. S druge strane, oni koji služe pravdi, čine dela koja su dostojna hvale i časna, ne misleći da time zarađuju svoje spasenje, već ih smatraju plodom svog novog iskustva. Kada bi delovali kao da time zarađuju spasenje, promašili bi celokupnu misao jevanđelja, celokupnu misao šta znači spasenje i zašto im je potreban Isus.

Čitaj poglavlje pod naslovom »Pobeda prisvojena« u knjizi »Poruka mladim hrišćanima« i poglavlje »Prava pobuda za službu« u knjizi »Misli sa Gore blagoslova«. »Appeal to the Young,« p. 365, in Testimonies for the Church, vol. 3; pp. 1074, 1075, in The SDA Bible Commentary, vol. 6.

»Isus nije pristajao na greh. Ni u mislima nije popuštao iskušenju. Tako bi trebalo da bude i s nama. Hristova ljudska priroda bila je sjedinjena s Njegovom božanskom prirodom; On je bio osposobljen za borbu Svetim Duhom koji je stanovao u Njemu. On je došao da nas učini učesnicima u božanskoj prirodi. Sve dok budemo sjedinjeni s Njim verom, greh neće imati vlasti nad nama. Bog utiče na ruku vere u nama da je usmeri da se uhvati za božansku Hristovu prirodu, tako da možemo dostići savršenstvo karaktera.« (Elen G. Vajt, *Čeznja vekova*, str. 92)

»Prilikom svog krštenja mi smo se zavetovali da prekinemo svaku vezu sa Sotonom i njegovim silama i da stavimo svoje srce i um i dušu u službu širenja Božjega carstva... Otac, Sin i Sveti Duh su se obavezali da sarađuju s posvećenim ljudskim oruđima.« (Ellen G. White, *The SDA Bible Commentary*, sv. 6, str.1075)

»Isповедanjem hrišćanstva bez odgovarajuće vere i dela nećemo ništa postići. Niko ne može da služi dva gospodara. Deca Zloga služe svome gospodaru; onome kome su se obavezali da služe, postali su sluge i ne mogu da budu Božje sluge sve dok ne odbace đavola i sva njegova dela. Ne može da bude bezopasno za sluge nebeskog Cara da se upuštaju u zadovoljstva i zabave zajedno sa Sotoninim slugama, iako oni često ponavljaju da su takva zadovoljstva bezazlena. Bog je pokazao svete i posvećene istine da bi odvojio svoj narod od bezbožnika i očistio ih za sebe. Adventisti sedmog dana treba da žive u skladu sa svojom verom.« (Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, sv.1, str. 404)

Pitanja za razmišljanje:

- 1. Iako imamo sva ta prekrasna obećanja o pobedi nad grehom, činjenica je da smo mi svi – čak i kao novorođeni hrišćani - svesni koliko smo grešni i skloni padu i kako iskvarena mogu da budu naša srca. Da li je to moguće? Objasni zašto je tako!**
- 2. Iznese svoje iskustvo o promenama koje su se dogodile u tvom životu pod uticajem onoga što je Hristos učinio za tebe? Možeš li da posvedočiš da sada živiš novim životom u Gospodu?**
- 3. Koliko god da je važno da uvek imamo na umu da naše spasenje počiva na onome što je Hristos učinio za nas, koje opasnosti nam prete ako prenaglasimo tu prekrasnu istinu do te mere da zanemarimo drugi deo spasenja: ono što Hristos treba da učini u nama, da nas preobrazi u svoje obličje? Zašto treba da razumemo i naglašavamo oba ova aspekta spasenja?**

Kojom ilustracijom se Pavle služi da bi svojim čitaocima pokazao u kakvom se odnosu nalaze prema zakonu? Šta je hteo da postigne tom ilustracijom? Rimljanima 7,1-6.

Pavlova ilustracija u Rimljanima 7,1-6 je ponešto komplikovana, ali pažljivo proučavanje ovog teksta pomoći će nam da shvatimo njegovu misao.

U celokupnom kontekstu poslanice Rimljanima Pavle se bavi sistemom bogoslužnja uspostavljenim na Sinaju; na to uglavnom misli kada kaže »zakon«. Jevreji su imali teškoća da shvate da ovaj sistem, dobijen od Boga, treba da se ukine dolaskom Mesije. I o tome Pavle raspravlja s jevrejskim vernicima koji još nisu bili spremni da odbace ono što je predstavljalo tako važan deo njihovog života.

U suštini, Pavlova ilustracija se svodi na sledeće: žena je udata za svoga muža. Zakon je vezuje za njega sve dok je on živ. U toku njegovog života ona se ne može vezivati za drugog čoveka. Ali, kada on umre, ona je slobodna od zakona koji je vezuje za njega.

Kako Pavle primenjuje ilustraciju o bračnom zakonu na sistem judaizma? Rimljanima 7,4.5.

Kao što smrt muža oslobađa ženu od zakonite veze s njim, tako i smrt starog života po telu, zahvaljujući Isusu Hristu, oslobađa Jevreje od zakona za koji su očekivali da ih obavezuje sve do dolaska Mesije i ispunjenja njegovih simbola.

I sada su Jevreji slobodni za »novi brak«. Oni su pozvani da sklope brak sa uskrslim Mesijom i da na taj način donose rod za Boga. Ova ilustracija je bila još jedno sredstvo kojim se Pavle poslužio da osvedoči Jevreje da su sada slobodni da odbace zastareli sistem.

I ponovo, kada se uzme u obzir sve što Pavle i cela Biblija govore o poslušnosti Dekalogu, bilo bi besmisleno tvrditi da Pavle ovde govori jevrejskim vernicima da ih Dekalog više ne obavezuje. Oni koji se služe ovim tekstom pokušavajući da pokažu da je moralni zakon ukinut, u stvari i ne žele da to dokažu; oni zapravo žele samo da naglase da je ukinuta jedino četvrta zapovest Dekaloga, zapovest o danu odmora, o Suboti, a da je ostatak zakona i dalje na snazi. I zato, pokušavati da se ovim tekstovima pripiše značenje da je četvrta zapovest ukinuta ili zastarela ili zamenjena nedeljom znači davati im značenje koje nikada nisu imali niti nameravali da imaju.

Ako Pavle ovde govori o celom sistemu sinajskog zakona, šta da kažemo o tekstu u Rimljanima 7,7 gde posebno navodi jednu zapovest iz Dekaloga? Da li to potkopava gledište, koje smo zauzeli prethodnog dana, da Pavle ovde ne govori o ukidanju Deset zapovesti?

Odgovor je odrečan! I ponovo, moramo imati na umu da reč »zakon« za Pavla znači celokupni sistem objavljen na Sinaju, koji obuhvata moralni zakon, ali nije ograničen na njega. I upravo zato Pavle može da citira iz njega, kao i iz bilo kojeg drugog dela jevrejskog sistema da bi podvukao svoju misao. Međutim, kada je sistem ukinut prilikom Hristove smrti, u to nije bio uključen moralni zakon, koji je postojao davno pre Sinaja i postojaće i posle Golgote.

Šta Pavle naglašava o odnosu između zakona i greha? Rim. 7,8-11.

Bog se otkrio Jevrejima, govoreći im u najsitnijim pojedinostima šta je pravo a šta je pogrešno na moralnom, građanskom, ceremonijalnom i zdravstvenom području. On im je takođe objasnio i kakve kazne očekuju prekršioca raznih zakona. Kršenje objavljene Božje volje je ovde definisano kao greh.

I tako, objašnjava Pavle, on ne bi znao šta je greh da nije bio obavešten putem zakona. Pošto je greh kršenje otkrivene Božje volje, tamo gde Božja volja nije otkrivena niti poznata, nema ni svesti o grehu. Kada se Božja volja otkrije čoveku, on počinje da shvata da je grešnik i da se nalazi pod osudom i pod smrću. U tom smislu, čovek umire.

U svom sistemu dokazivanja ovde i u celoj Poslanici, Pavle pokušava da navede Jevreje – koji su poštovali zakon – da uvide da je Hristos ispunjenje tog zakona. On pokazuje da je zakon bio neophodan, ali da mu je delovanje ograničeno. Zakon je bio sredstvo da se ukaže na potrebu za spasenjem; on nikada nije ni bio zamišljen kao sredstvo da se stekne spasenje.

»Apostol Pavle, govoreći o svom iskustvu, objavljuje važnu istinu o delu koje treba da se obavi prilikom obraćenja. On kaže: 'A ja življah nekada bez zakona« – nije osećao da je osuđen; »a kada dođe zapovest« – kada je Božji zakon počeo da deluje na njegovu savest – »onda greh oživlje, a ja umreh.« Onda je sebe sagledao kao grešnika, koji je osuđen po božanskom zakonu. Dobro pazite, umro je Pavle, a ne zakon!« (Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, sv. 6, str.1076)

U kom smislu si ti »umro« pred zakonom? Kako, u tom kontekstu, možeš da razumeš ono što je Isus učinio za tebe kada ti je darovao novi život u Gospodu?

SVETI ZAKON

Kako da shvatimo Pavlovu izjavu da je zakon svet u kontekstu cele rasprave kojom se apostol bavi? Rimljanima 7,12.

Pošto su Jevreji poštovali zakon, Pavle ga uzdiže na svaki mogući način. Zakon je dobar u onome što čini, naime, da nam ukaže na greh, ali on ne može da čini ono što mu nikada nije ni bilo povereno, da nas spase od greha. Zato nam je neophodan Isus, jer zakon – bez obzira da li je reč o celokupnom jevrejskom sistemu ili samo o moralnom zakonu – ne može da nam donese spasenje. Samo Isus i Njegova pravednost, koja nam dolazi zahvaljujući veri, mogu da to postignu.

Koga Pavle optužuje za svoj položaj u »smrti«, a koga oslobađa krivice? Zašto je to razlikovanje tako važno? Rim. 7,13.

On odlučuje da okrivi greh, a ne zakon, za svoje strašno grešno stanje; naime, za svoje potpadanje pod »svaku želju« ili strast (Rimljanima 7,8). Zakon je dobar, jer je to božansko merilo ponašanja, ali kao grešnik, Pavle biva osuđen zakonom.

Zašto je greh bio tako uspešan u prikazivanju Pavla kao strašnog grešnika? Rimljanima 7,14.15.

Čovek je *telesan*. Zato je Pavlu potreban Isus Hristos. Samo Isus Hristos može da skine prokletstvo greha (Rimljanima 8,1). Samo Isus Hristos može da ga oslobodi od robovanja grehu. Pavle opisuje sebe kao čoveka koji je »prodan pod greh«. On je rob greha. On nema nikakve slobode. On ne može da čini ono što bi hteo da čini. On pokušava da čini ono što mu dobri zakon kaže da čini, ali mu greh ne dozvoljava.

Ovom ilustracijom Pavle pokušava da pokaže Jevrejima potrebu za Mesijom. On im je već ukazao da je pobjeda moguća jedino po blagodati (Rim. 6,14). Ova ista misao se ponovo naglašava u sedmom poglavlju. Živeti »pod zakonom« znači robovati grehu, nemilosrdnom gospodaru.

Kakvo je tvoje iskustvo kada je reč o robovanju grehu? Da li si ikada pokušao da se igraš s grehom, misleći da ga možeš savladati kada god to želiš, da bi najzad ustanovio da je on zloćudan i nemilosrdan gospodar? Dobro došao u stvarnost! Zašto se, onda, moraš predati Isusu i svakodnevno umirati grehu?

ČOVEK IZ SEDMOG POGLAVLJA
POSLANICE RIMLJANIMA

»Ako li ono činim što neću, hvalim zakon da je dobar. A ovo više ja ne činim, nego greh koji živi u meni.« Rimljanima 7,16.17.

Koja je to borba predstavljena ovim rečima?

Služeći se zakonom kao ogledalom, Sveti Duh osvedočava čoveka da je ožalostio Boga zato što nije ispunio zahteve zakona. Naporom da zadovolji te zahteve, grešnik pokazuje da se slaže da je zakon dobar.

Koje već spomenute činjenice Pavle ponavlja da bi ih naglasio? Rimljanima 7,18-20.

Da bi osvedočio čoveka u njegovu potrebu za Hristom, Sveti Duh ga često vodi kroz jednu vrstu »starozavetnog« iskustva. Duh proroštva ovako opisuje iskustvo Izrailja: »Narod nije shvatao grešnost svoga srca i da mu je bez Hrista nemoguće da drži Božji zakon, te je spremno prihvatio zavet s Bogom. Smatrajući da je sposoban da sopstvenim naporima postigne pravednost, narod je izjavio: 'Što je god rekao Gospod činićemo i slušaćemo!' (2. Mojsijeva 24,7).... Samo je nekoliko sedmica prošlo a Izrailjci su već prekršili svoj zavet s Bogom i poklonili se liku rezanom, obožavajući ga. Nisu se više mogli nadati Božjoj naklonosti preko zaveta koji su prekršili; i sada, videći svoju grešnost i svoju potrebu za oprostjenjem, bili su navedeni da osete i svoju potrebu za Spasiteljem, koji se otkrio u avraamovskom zavetu.« (Elen G. Vajt, *Stvaranje - patrijarsi i proroci*, str. 336)

Na nesreću, pošto propuštaju da svakodnevno obnavljaju svoje posvećenje Hristu, mnogi hrišćani, uistinu, služe grehu, koliko god im je mrsko da to priznaju. Oni smatraju da u stvari prolaze kroz normalno iskustvo posvećenja i da jednostavno još imaju pred sobom veliki deo puta. I tako, umesto da svoje poznate grehe predaju Hristu i da od Njega zatraže pobjedu nad njima, oni se sakrivaju iza teksta u Rimljanima 7, koji im govori, bar tako misle, da je čoveku nemoguće da čini ono što je pravo. U stvari, sedmo poglavlje govori da je čoveku zaista nemoguće da čini dobro sve dok je zarobljen grehom, ali da je pobjeda moguća u Isusu Hristu.

Da li si zaista postigao sve pobjede nad sobom i nad grehom koje ti je Hristos obećao? Ako još nisi, zašto nisi? Koje si pogrešne odluke donosio?

IZBAVLJENI OD SMRTI

O kakvoj to unutrašnjoj borbi govori apostol Pavle? Da li si i ti osetio da se ta ista borba odigrava i u tebi, čak i pošto si postao hrišćanin? Rimljanima 7,21-23.

U ovom tekstu apostol izjednačava zakon u svojim udovima, u svom telu, sa zakonom greha. Svojim telom, kaže Pavle, služio je zakonu greha (Rim. 7,25). Međutim, služiti grehu i slušati njegov zakon znači smrt (Rim. 7, 10. 11. 13). Prema tome, njegovo telo – onako kako je delovalo u poslušnosti grehu – moglo se opisati kao »telo smrti ove«.

Zakon uma je Božji zakon, otkrivenje Njegove božanske volje. Osvedočen Svetim Duhom, Pavle se složio s tim zakonom. Njegov um je odlučio da ga drži, ali, kada je to pokušao, nije mogao, jer je njegovo telo želelo da greši. Ko nije iskusio tu istu borbu? U svom umu znaš šta želiš da činiš, ali tvoje telo čezne za nečim drugim.

Kako bismo se mogli izbaviti iz tog teškog stanja u kome se nalazimo? Rimljanima 7,24.25.

Neki su se pitali zašto se Pavle, pošto je dostigao slavni vrhunac u rečima: »Zahvaljujem Bogu kroz Gospoda našega Isusa Hrista!« – još jednom vraća na borbe svoje duše iz kojih je naizgled već bio izbaavljen. Neki shvataju ovaj uzvik zahvalnosti kao umetnuti uzvik. Oni veruju da takav uzvik sasvim prirodno dolazi posle pitanja: »Ko će me izbaviti?« Oni misle da Pavle, pre nego što će nastaviti da vodi produženu raspravu o slavnim izbaavljenju (Rimljanima 8), sažima ono što je rekao u prethodnim stihovima i priznaje još jednom da se u njemu vodi borba protiv sila zla.

Drugi predlažu da rečima »ja sam« Pavle želi da kaže »prepušten samome sebi, izostavljajući Hrista iz slike«. Kako god da razumemo ove reči, jedno ostaje jasno: prepušteni samima sebi, bez Hrista, mi smo bespomoćni u borbi protiv greha. Zajedno s Hristom, mi stičemo novi život u Njemu, onaj u kome obećanja o pobeđi – iako će se naše »ja« stalno iznova javljati – postaju naša ukoliko odlučimo da se uhvatimo za njih. Kao što niko drugi ne može da diše umesto tebe, ili da kašlje umesto tebe, ili da kija umesto tebe, niko ne može umesto tebe ni da odluči da se predaš Hristu. Samo ti možeš da doneseš tu odluku. Nema drugoga puta da postigneš pobeđu koja ti je obećana u Isusu Hristu.

ZA DALJE PROUČAVANJE

Čitaj tekst pod naslovom »Isceljenje duše«, str. 41. 42. i »Traganje za pravim znanjem« u knjizi *U potrazi za pravim znanjem* od Elen G. vajt.

Pročitajte po mogućstvu i ovo: Ellen G. White, »The Perfect Law,« pp. 212–215; »A Divine Sin Bearer,« pp. 308–310, in *Selected Messages*, book 1; »Christ's Victory as Complete as Adam's Failure,« p. 323, in *My Life Today*.

»Nema nikakve sigurnosti, ni počinka, niti opravdanja u kršenju zakona. Čovek se ne može nadati da će stati bezgrešan pred Boga i biti u miru s Bogom, zahvaljujući Hristovim zaslugama, ako nastavi da greši.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 213)

»Pavle je želeo da njegova braća uvide da je velika slava Spasitelja koji oprašta grehe davala značenje celokupnom jevrejskom sistemu. On je želeo da uvide da se tip sreo sa antitipom kada je Hristos došao na ovaj svet i kada je umro kao žrtva za sve ljude.«

»Pošto je Hristos umro na krstu kao žrtva za greh, ceremonijalni zakon je izgubio snagu. Ipak, on je bio povezan s moralnim zakonom i bio je slavan. Kao celina, nosio je pečat Božanstva, izražavao je Božju svetost, pravdu i pravednost. Iako je simbolička služba oprostjenja koja se ukidala bila tako slavna, koliko je slavnija morala biti stvarnost kada se Hristos pokazao, dajući svoj životodavni, posvećujući Duh svima koji Ga veruju.« (Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, sv. 6, str.1095)

Pitanja za raspravu:

1. Šta misliš, ko je bio čovek iz sedmog poglavlja Poslanice Rimljanima? Pavle pre ili posle obraćenja? Ili ovo poglavlje govori o nečem sasvim drugom? Obrazloži svoj odgovor.
2. Kako objašnjavamo činjenicu da se čak i kršteni, nanovo rođeni hrišćani bore s grehom? Zar ne bi trebalo da automatski sve pobeđujemo? Ili, hoćemo li uvek grešiti? Da li se odgovor nalazi negde između?
3. Koja potencijalna opasnost proizlazi iz mišljenja da ćemo, kao hrišćani, nastaviti da grešimo i da ćemo uvek grešiti, da ćemo uvek padati, uvek kršiti Božji zakon, bez obzira na sve? S druge strane, koja potencijalna opasnost preči od mišljenja da kao hrišćani moramo da pobeđimo svaku slabost u svom životu, svaku zlu misao, svaku sklonost prema zlu – bez obzira na sve, ili nećemo imati nikakvog izgleda da se spasemo?
4. I na kraju, bez obzira koje mišljenje zastupate o čoveku iz sedmog poglavlja Poslanice Rimljanima, koja obećanja možemo uzeti iz sedmog poglavlja za sebe, obećanja koja će nam pomoći da razumemo šta znači biti Hristov sledbenik?

»Nikakvoga, dakle, sada nema osuđenja onima koji su u Hristu Isusu, i koji ne hode po telu, nego po Duhu.« Rimljanima 8,1.

Šta to znači da »nema osuđenja«? Od čega? Zašto je to tako dobra vest?

»U Hristu Isusu« je uobičajeni izraz u Pavlovim spisima. Da neko bude u Hristu Isusu znači da je prihvatio Hrista kao svog Spasitelja, da Mu veruje neograničeno i da je odlučio da Hristov način života postane njegov način života. Posledica je usko lično zajedništvo sa Hristom.

Izraz »u Hristu Isusu« predstavlja suprotnost izrazu »u telu«. On predstavlja i suprotnost iskustvima koja su opisana u sedmom poglavlju, gde Pavle opisuje stanje čoveka pre nego što se predao Hristu, gde ga slika kao telesnog, kao roba grehu. Takav čovek se nalazi pod osudom, on je predan smrti (Rimljanima 7,11.13.24). On služi »zakonu grehovnome« (Rimljanima 7,23.25) i nalazi se u očajnom stanju (Rimljanima 7,24).

Međutim, kada se čovek preda Hristu, smesta dolazi do promene u njegovom položaju pred Bogom. Pre toga osuđen kao prestupnik zakona, sada stoji kao savršen u Božjim očima, stoji kao da nikada nije ni sagrešio, zato što je potpuno i savršeno pokriven Hristovom pravednošću. Više nema osude, ne zato što je čovek bezgrešan, bez mane ili dostojan večnog života, jer on to nije, već zato što se savršeni izveštaj o Isusovom savršenom životu pripisuje njemu.

Međutim, radosna vest se time ne završava!

Šta oslobađa čoveka od robovanja grehu? Rimljanima 8,2.

Izraz »zakon Duha života« ovde označava Hristov plan spasenja ljudskog roda i služi kao suprotnost »zakonu greha i smrti«, koji je u sedmom poglavlju opisan kao zakon po kome greh vlada, i čiji je kraj smrt. Hristov zakon, s druge strane, donosi život i slobodu.

»Svaka duša koja odbija da se preda Bogu nalazi se pod vlašću druge sile. Ona ne pripada sebi. Ona može da govori o slobodi, ali se nalazi u najcrnjem ropstvu.... Dok laska sebi da sledi diktat svog razuma, ona se pokorava volji kneza tame. Hristos je došao da svakoj duši raskine okove robovanja grehu« (Elen G. Vajt, *Čežnja vekova*, str. 401). Da li si ti rob, ili si slobodan u Hristu? Kako u to možeš da budeš siguran?

Bez obzira koliko je dobar, »zakon« – ceremonijalni, moralni ili oba zajedno – ne može da učini za nas ono što nam je najpotrebnije, naime, da nam osigura sredstvo spasenja, sredstvo da se spasemo od osude i smrti koju nam greh donosi. Za to nam je neophodan Isus!

Šta je to Hristos učinio što zakon, već po svojoj prirodi, nije mogao da učini? Rimljanima 8,3.4.

Bog nam je obezbedio lek, jer »posla Sina svojega u obličju tela grehovnoga« i »osudi greh u telu«. Hristovo utelovljenje je predstavljalo važan korak u ostvarenju plana spasenja. Treba da poštujemo i uzdižemo krst, ali prilikom ostvarenja plana spasenja, Hristov život »u obličju tela grehovnoga« takođe je bio izuzetno važan.

Kao posledica onoga što je Bog učinio kada je poslao Hrista, nama je sada moguće da zadovoljimo pravedne zahteve zakona, što znači da činimo pravedna dela koja zakon zahteva. »Pod zakonom« nam je to bilo nemoguće (Rimljanima 6,14); sada »u Hristu« postalo je moguće.

Ipak, moramo da imamo na umu da činiti ono što zakon zahteva ne znači držati zakon dovoljno dobro da bismo time zaslužili spasenje!

To nije mogućnost, i nikada nije ni bila! To jednostavno znači da živimo životom za koji nas je Bog osposobio, znači život poslušnosti, život u kojem smo »raspeli telo sa slastima i željama« (Galatima 5,24), život kojim odražavamo Hristov karakter.

Da hodimo ili da živimo (Rimljanima 8,4) znači da se ponašamo! Pojam »telo« ovde označava nepreporučenu osobu, bilo pre bilo posle obraćenja. »Hoditi po telu« znači biti pod vlašću sebičnih želja. Nasuprot tome, »hoditi po Duhu« znači ispunjavati pravedne zahteve zakona. Samo uz pomoć Svetoga Duha možemo da ispunimo ovaj uslov. Samo u Hristu Isusu imamo slobodu da činimo ono što zakon zahteva. Bez Hrista ne postoji takva sloboda. Onaj koji robuje grehu nije sposoban da čini dobro koje bi želeo da čini (vidi Rimljanima 7,15.18).

Koliko dobro ti držiš zakon? Bez obzira na istinu da se spasenje ne može zaraditi držanjem zakona, da li se u tvom životu ispunjava »pravednost po zakonu«? Ako ne, zašto ne? Koju vrstu izgovora koristiš da bi opravdao svoje ponašanje?

»Jer koji su po telu telesno misle, a koji su po Duhu duhovno misle. Jer telesno mudrovanje smrt je, a duhovno mudrovanje život je i mir.« Rimljanima 8,5.6.

Razmisli o ovim rečima! Koja nam je osnovna poruka upućena preko njih? Šta one tebi govore o tome kako vodiš svoj život?

Reč »prema« se ovde upotrebljava u smislu »u skladu sa« (grčki »kata«). »Misliti« ovde znači »odlučiti u mislima«. Jedna grupa ljudi odlučuje u svojim mislima da ispunjava svoje telesne želje; druga se odlučuje za ono što je po Duhu, da sledi uputstva Svetoga Duha. Pošto um odlučuje šta će se činiti, ove dve grupe žive i deluju potpuno različito.

Šta telesni um nije u stanju da čini? Rimljanima 8,7.8.

Odlučiti u svojim mislima da ćeš ispunjavati želje svoga tela znači, u stvarnosti, biti u stanju neprijateljstva prema Bogu. Čovek koji je odlučio da se tako postavi, potpuno je ravnodušan prema Božjoj volji i ne trudi se da je ispunjava. Takav može da pređe i u stanje otvorene pobune protiv Boga, da otvoreno krši Njegov zakon.

Pavle želi da posebno naglasi činjenicu da bez Hrista niko nije u stanju da drži Božji zakon. Stalno iznova Pavle se vraća na tu temu: bez obzira koliko se neko trudi, bez Hrista ne može da drži Božji zakon.

Pavlova posebna namera jeste da osvedoči Jevreje da im je potrebno nešto više od Tore – zakona! Svojim ponašanjem oni su pokazali da su, iako imaju Božje otkrivenje, krivi za iste grehe za koje su krivi neznabošci (Rimljanima 2). Pouka koju mogu izvući iz svega ovoga glasi da im je neophodan Mesija. Bez Njega će ostati robovi greha, nesposobni da se izvuku iz okova njegove vlasti.

Ovo je bio Pavlov odgovor onim Jevrejima koji nisu mogli da shvate zašto ono što im je Bog dao u Starom zavetu nije dovoljno za spasenje. Pavle priznaje da je ono što oni čine veoma dobro, ali da sada treba da prihvate i Mesiju koji je konačno došao.

Razmisli o poslednja 24 sata svoga života! Da li su tvoja dela bila po Duhu ili po telu? Šta ti tvoj odgovor govori o tebi? Ako su bila po telu, koje promene moraš učiniti i kako da ih učiniš?

Pavle nastavlja da obrazlaže svoju temu, suprotstavljajući dve mogućnosti s kojima se u životu ljudi suočavaju: ili da žive po Duhu, što znači po uputstvima Svetoga Duha koji nam je obećan, ili po svojoj grešnoj i telesnoj prirodi. Prvo vodi u večni život, a drugo u večnu smrt. Nema srednjeg rešenja! Ili, kao što je sam Isus rekao: »Koji nije sa mnom, protiv mene je; i koji ne sabira sa mnom, prosipa« (Matej 12,30). Teško bi se ova činjenica mogla jasnije izraziti, crno ili belo, nego što je Isus izražava!

Šta je obećano onima koji se potpuno predaju Hristu? Rim. 8,9-14.

Život »u telu« je suprotstavljen životu »u Duhu«. Život »u Duhu« je pod vlašću Božjega Duha, Svetoga Duha. On se u ovom poglavlju naziva Hristovim Duhom, možda u smislu da dolazi kao Hristov predstavnik, i da Hristos preko Njega boravi u verniku (Rimljanima 8,9.10)

U ovim stihovima Pavle se vraća na sliku kojom se poslužio u Rimljanima 6,1-11. Simbolički, prilikom krštenja »telo grehovno«, što znači telo koje služi grehu, umire. »Stari naš čovek se razape s njime« (Rimljanima 6,6). Međutim, kao i prilikom krštenja, ne dolazi samo do pokopavanja, već i do vaskrsenja, tako da krštena osoba ustaje da hodi u novom životu. To znači usmrtiti staroga čoveka, što je izbor pred koji se stavljamo iz dana u dan, iz trenutka u trenutak. Bog ne uništava čovekovu slobodu. Čak i pošto je umro stari čovek greha, postoji mogućnost da grešimo. Pavle je napisao Kološanima: »Pomorite, dakle, ude svoje koji su na zemlji« (Kološanima 3,5).

Prema tome, čak i posle obraćenja i dalje će se voditi borba protiv greha. Razlika je u tome što čovek u kome stanuje Sveti Duh ima sada božansku silu da pobjedi. Osim toga, pošto je čovek na tako čudesan način oslobođen od robovanja grehu, on više nije obavezan da mu služi.

Razmisli o činjenici da je Božji Duh, koji je podigao Isusa iz mrtvih, onaj isti koji stanuje u nama, ako mu to dozvolimo! Razmisli o sili koja nam se na taj način stavlja na raspolaganje. Šta nas zadržava da se ne poslužimo njome onako kako bi trebalo?

Kako Pavle opisuje novi odnos obraćenog hrišćanina sa Bogom? Koja nam se nada nudi tim obećanjem? Kako da ona postane stvarnost u našem životu? Rimljanima 8,15.

Novi odnos je opisan kao sloboda od straha. Rob se nalazi u okovima. On živi u stalnom strahu od svoga gospodara. On nema nikakvog prava na temelju dugih godina svoje službe.

Ali nije tako sa onim koji prihvati Isusa Hrista. Prvo, on obavlja dragovoljnu službu. Drugo, on služi bez straha, jer »savršena ljubav izgoni strah« (1. Jovanova 4,18). Treće, on je prihvaćen kao sin i postaje naslednik neprocenjivo vrednog nasledstva.

»Duh robovanja se rađa kada čovek nastoji da živi u skladu sa legalističkom religijom, kada se trudi da ispuni zahteve zakona svojom snagom. Nada za nas postoji jedino kada se nađemo u okviru avraamskog zaveta, koji je zavet blagodatni verom u Hrista Isusa.« (Ellen G. White Comments, *The SDA Bible Commentary*, sv. 6, str.1077)

Šta nam daje sigurnost da nas je Bog zaista prihvatio kao svoju decu? Rimljanima 8,16.

Unutrašnje svedočanstvo Svetoga Duha potvrđuje nam da smo primljeni. Iako nije sigurno da se čovek osloni samo na svoja osećanja, oni koji su po svom najboljem razumevanju sledili svetlost Božje Reči čuće u svom srcu unutrašnji potvrdni glas koji ih uverava da su prihvaćeni kao Božja deca.

I zaista, tekst u Rimljanima 8,17 govori nam da smo naslednici, što znači da smo deo Božje porodice i naslednici kao Njegova deca, deca, koja će primiti prekrasno nasledstvo od svoga Oca. Mi ga nismo zaslužili; ono nam je poklonjeno zahvaljujući našem novom položaju pred Bogom, položaju koji nam je osiguran Njegovom blagodaću, blagodaću koja nam je postala dostupna zahvaljujući Isusovoj posredničkoj smrti.

Koliko si blizu Gospodu? Da li Ga stvarno poznaješ ili si samo slušao nešto o Njemu? Kakve promene moraš uneti u svoj život da bi se približio svom Stvoritelju i Otkupitelju? Šta te zadržava da to učiniš i zašto?

Čitaj od Elen G. Vajt, poglavlje pod naslovom »Kasniji engleski reformatori« u knjizi *Velika borba*; poglavlja pod naslovom »Krštenje«, »U Kapernaumu«, »Da se ne plaši srce vaše« u knjizi *Čežnja vekova*; Elen G. Vajt, *Pouke velikog Učitelja*, str. 57-62.

Pročitajte i ovo: Ellen G. White, »Letters to Physicians,« pp. 126-129, in *Testimonies for the Church*, vol. 8.

»Plan spasenja ne nudi vernicima život slobodan od patnji i nevolja s ove strane carstva. Nasuprot tome, on ih poziva da slede Hrista istim putem samoodricanja i ukora... Upravo se putem takvih patnji i progonstava Hristov karakter izgrađuje i pokazuje u Njegovom narodu... Učestvujući u Hristovim patnjama, mi se vaspitavamo i disciplinujemo i pripremamo da delimo slavu večnosti.« (The SDA Bible Commentary, sv. 6, str. 569)

»Lanac koji je spušten s Božjeg prestola dovoljno je dugačak da dosegne i do najdubljeg ponora. Hristos je sposoban da podigne i najgrešnijega iz ponora izopaćenosti i da ga stavi na mesto na kojem će biti priznat kao Božje dete, naslednik sa Hristom besmrtnog nasledstva.« (Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, str. 229)

»Onaj koga je poštovalo celo Nebo došao je na ovaj svet da u ljudskoj prirodi stane na čelo ljudskog roda, svedočeci palim anđelima i stanovnicima bezgrešnih svetova da uz božansku pomoć koja je bila osigurana svako može da ide putem poslušnosti Božjim zapovestima.«

»Naš Spasitelj je platio našu otkupninu. Niko više ne mora da bude rob Sotoni. Hristos je stao pred nas kao naš svemogućí pomoćnik.« (Ellen G. White, *Selected Messages*, 1. knjiga, str. 309)

Pitanja za raspravu:

1. Čitaj ponovo tekstove Duha proroštva u pouci za petak. Kakvu nadu za sebe možemo izvući iz njih? Ili, što je još važnije, kako bismo ta obećanja mogli da pretvorimo u stvarnost svoga života? Zašto, kada nam Hristos tako mnogo nudi, ne postanemo ono što bi trebalo da budemo?
2. Na koji praktičan, svakodnevni način bismo svoje misli mogli usmeriti na ono što je duhovno (Rimljanima 8,5)? Šta bi to značilo? Šta Sveti Duh želi od nas? Šta gledaš, čitaš ili misliš, a što ti otežava da to postigneš u svom životu?
3. Razmisli malo više o činjenici da se mi možemo nalaziti samo na jednoj ili na drugoj strani u velikoj borbi između dobra i zla i da nema nikakvog srednjeg puta! Kakve su posledice ove činjenice? Kako bi shvatanje ove važne istine moralo da utiče na tvoj život i na odluke koje donosiš, čak i u »malim stvarima«?

»I bićete mi carstvo svešteničko i narod svet. To su reči koje ćeš kazati sinovima Izrailjevim.« 2. Mojsijeva 19,6.

Bogu je potreban misionarski narod da bi mogao da evangelizira svet koji je ogrezao u paganstvu, tami i idolopoklonstvu. On je izabrao Izrailjce i njima se pokazao. On je planirao da oni postanu uzoran narod i da tako privuku i druge istinskom Bogu. On je nameravao da preko Izrailja otkrije svetu svoj pravi karakter i da tako celi svet dobije pravu sliku o Njemu. Preko pouka ceremonijalne službe, trebalo je da se Hristos uzdigne pred narodima i da tako svi koji pogledaju u Njega imaju život. Kako se broj Izrailjaca bude povećao, kako se budu povećali i blagoslovi koje je narod primao, trebalo je da Izrailj širi svoje granice i da njegovo carstvo obuhvati celi svet.

Šta Pavle želi da naglasi dok govori o Božjoj vernosti nasuprot ljudskoj prevrtljivosti? Rimljanima 9,1-12.

Pavle se trudi da dokaže da obećanja data Izrailju nisu potpuno stavljena van snage. I dalje postoji ostatak preko kojeg Bog želi da deluje. Da bi potvrdio zamisao o ostatku, Pavle se vraća daleko u istoriju Izrailja. On pokazuje da je Bog oduvek birao: (1) On nije izabrao celokupno Avraamovo potomstvo da s njime sklopi svoj zavet, nego samo Isakove potomke; (2) On nije izabrao ni sve Isakove potomke, nego samo Jakovljeve.

Osim toga, veoma je važno da vidimo da nasleđe ne garantuje spasenje. Vi možete biti nečiji neposredni potomak, pripadati pravoj porodici, čak i pravoj Crkvi, a da ipak budete izgubljeni, da se obećanje ipak ne odnosi na vas. Samo vera, vera koja kroz ljubav radi, otkriva one koji su »deca obećanja« (Rimljanima 9,8).

Razmislite o rečima: »Jer nisu svi Izrailjci koji su od Izrailja« (Rimljanima 9,6). Koju važnu poruku možemo u tome naći za sebe, za adventiste, koji na mnogo načina danas igraju istu ulogu kao i Izrailjci u svoje vreme?

»Ne za dela, nego onoga radi koji poziva reče joj se: veći će služiti manjemu, kao što stoji napisano: Jakov mi omilje, a na Isava omrzoh.« Rimljanima 9,12.13.

Kao što je već bilo rečeno u uvodu pouke za ovu sedmicu, nemoguće je razumeti deveto poglavlje Poslanice Rimljanima sve dok ne shvatimo da Pavle ovde ne govori o spasenju pojedinačnih vernika. On ovde govori o određenim ulogama na koje Bog poziva određene pojedince. Bog je želeo da Jakov bude predak naroda koji će poslužiti kao Božje posebno oruđe za evangeliziranje sveta. Ovde se ništa ne govori o tome da Isav ne može da bude spasen. Bog je želeo da se Isav spase kao što želi da se i svi ljudi spasu.

U kontekstu celokupne pouke, kako da razumemo reči da će Bog sam odlučiti koga će pomilovati? Rimljanima 9,14.15.

Opet Pavle ne govori o pojedinačnom spasenju, jer na tom području Bog svoju milost širi na sve, jer »hoće da se svi ljudi spasu« (1. Timotiju 2,4). »Jer se pokaza blagodat Božja koja spasava sve ljude« (Titu 2,11). Međutim, Bog ima pravo da bira narode koji će odigrati određenu ulogu; iako ti narodi mogu odbiti da odigraju ulogu koja im je namenjena, to ne može da spreči božanski izbor. Bez obzira koliko bi to žarko Isav želeo, on nije mogao da postane predak Mesije ili izabranog naroda.

Osim toga, nije to bio nikakav samovoljni izbor s Božje strane, nije to bio neki božanski dekret, kojim bi Isav bio isključen iz spasenja. Darovi božanske blagodati u Hristu dostupni su svima. Mi nismo izabrani da bismo bili spaseni ili izgubljeni (Efescima 1,4.5; 2. Petrova 1,10). Upravo naša odluka, a ne Božja, nama uskraćuje ili osigurava obećanje o večnom životu u Hristu. Isus je umro za svako ljudsko biće. Ali, Bog je u svojoj Reči postavio uslove svakoj duši na temelju kojih će biti primljena u večni život: vera u Hrista, koja opravdanog grešnika navodi na poslušnost.

Ti sam, kao da niko drugi nije ni postojao, bio si izabran u Hristu pre postanja sveta da dobiješ spasenje. To je tvoje zvanje, tvoj izbor, to je ono što si dobio u Hristu od Boga. Kakve li prednosti, kakve li nade! Zašto, kada se sve uzme u obzir, sve drugo postaje nevažno kada se uporedi sa ovim velikim obećanjem? Zašto bi to bila najveća od svih tragedija kada bismo dozvolili da greh, naše ja i telo stanu na put onome što nam je bilo obećano u Isusu Hristu?

»Jer misli moje nisu vaše misli, niti su vaši putovi moji putovi, veli Gospod. Nego, koliko su nebesa viša od zemlje, toliko su moji putovi viši od vaših putova, i misli moje od vaših misli.« Isaija 55,8,9.

U skladu sa svim što smo do sada proučavali, kako treba da razumemo Pavlove reči o božanskom pravu odlučivanja? Rimljanima 9,17-24.

Postupajući prema Egiptu u vreme Izlaska onako kako je postupao, Bog je radio na spasenju celog ljudskog roda. Božansko otkrivenje samoga sebe u nevoljama koje su zadesile Egipat i u oslobođanju Njegovog naroda trebalo je da pokaže Egipćanima, ali i drugim narodima, da je Bog Izrailjaca zaista pravi Bog. Bio je to poziv svim narodima da odbace svoje bogove i da se pridruže Izrailjcima u slavljenju pravoga Boga.

Očigledno je Faraon već doneo svoju odluku protiv Boga, tako da mu Bog, dopuštajući da njegovo srce otvrdne, time nije uskratio priliku da se spase. Otvrđnulo srce odnosilo se na njegovu odluku da ne pusti Izrailj, a ne na božanski poziv da prihvati spasenje. Hristos je umro i za Faraona, isto onako kao što je umro za Mojsija, Arona i za ostale Izrailjce.

Ključna činjenica u svemu tome jeste da mi, kao pala ljudska bića, imamo tako sužene ideje o svetu, o stvarnosti, o Bogu i o tome kako On deluje u svetu. Kako bismo mogli da očekujemo da razumemo sve Božje puteve kada i sam svet prirode, kuda god se okrenemo, sadrži tajne koje nismo u stanju da shvatimo? Uostalom, tek pre nekih stotinu i pedeset godina lekari su shvatili da je dobro da peru ruke pre operacije, zar ne? Tako smo duboko bili ogrezli u neznanje! I ko zna, ako vreme bude dozvolilo, šta ćemo još u budućnosti otkriti što će nam pokazati koliko smo duboko u neznanju i danas!

Svakako, mi ne razumemo uvek Božje puteve, pa je Isus došao da nam otkrije Boga (Jovan 14,9). Zašto je onda, usred svih životnih tajni i neočekivanih događaja, za nas toliko važno da se bavimo Hristovim karakterom i onim što nam je otkriveno o Bogu i o Njegovoj ljubavi prema nama? Kako nam poznavanje pravog Božjeg karaktera može pomoći da ostanemo verni u nevoljama koje nam izgledaju neopravdane i nezaslužene?

U Rimljanima 9,25 Pavle citira tekst iz Osije 2,23. I ponovo, u Rimljanima 9,26 citira tekst iz Osije 1,10. Pozadina svega toga je izveštaj da je Bog naredio proroku Osiji da se oženi nemoralnom ženom (Osija 1,2) da bi slikovito prikazao Božji odnos prema Izrailju, koji je otpao od Boga i počeo služiti drugim bogovima. Deca rođena u tom braku dobijala su imena koja su označavala božansko odbacivanje i kažnjavanje idolopokloničkog Izrailja. Treće dete je dobilo ime Loamija (Osija 1,9) što znači »nisi moj narod«.

Ipak, usred svega toga, Osija je prerekao da će doći dan kada će Bog, pošto je kažnjavao svoj narod, obnoviti njegovo blagostanje, izbaciti njegove lažne bogove i ponovo sklopiti zavet s njim (Osija 2,11-19). U tom trenutku će oni koji su do tada bili Loamija – »nisi moj narod« – postati Amija – »ti si moj narod«.

U Pavlovo vreme, Amija je spadao među one »koje ... i dozva, ne samo od Jevreja nego i od neznabožaca« (Rimljanima 9,24). Kakvog li jasnog i snažnog predstavljanja jevanđelja, jevanđelja koje je od samog početka bilo namenjeno celom svetu. Nije čudo što i mi kao hrišćani nalazimo deo našeg poziva u ovom tekstu: »I videlih drugoga anđela gde leti posred neba koji imaše večno jevanđelje da objavi onima koji žive na zemlji i svakome plemenu i jeziku i kolenu i narodu« (Otkrivenje 14,6). Danas, kao i u Pavlovo vreme ili u vreme drevnog Izrailja, radosna vest o spasenju treba da se proširi po svemu svetu.

Koje starozavetne tekstove Pavle koristi da bi naglasio sveobuhvatnost jevanđelja? Koju misao posebno ističe? Koju nadu nudi svojim čitaocima? Rimljanima 9,25-29.

Činjenica da su mnogi Pavlovi zemljaci odbacili jevanđelje izaziva kod njega veliku žalost i »srce ga njegovo boli bez prestanka« (Rimljanima 9,2). Ali, bar mu je preostala misao o ostatku! Božja obećanja se uvek ispunjavaju, čak i onda kada ljudska iznevere. Nada koju možemo da gajimo glasi da će na kraju Božja obećanja biti ostvarena, i ako se budemo uhvatili za njih, ona će se ispuniti na nama.

Koliko puta su vas ljudi izneverili? Koliko puta si ti izneverio sebe i druge? Verovatno više puta nego što se možeš setiti, zar ne? Koje pouke možeš da izvučeš iz tih događaja? Na koga treba da se oslanjaš u krajnjoj liniji?

»Šta ćemo, dakle, reći? Da neznabošci koji ne tražiše pravde do-kučiše pravdu, ali pravdu od vere. A Izrailj, tražeći zakon pravde, ne dokuči zakona pravde. Zašto? Jer ne traži iz vere, nego iz dela zakona; jer se spotakoše na kamen spoticanja.« Rim. 9,30-32. Kakva nam je vest objavljena u navedenim stihovima ili, što je još mnogo važnije, kako da uzmemo tu vest, pisanu u određeno vreme i na određenom mestu, i da njena načela primenimo na sebe danas? Kako da izbegnemo da načinimo iste greške u današnjem kontekstu, koje su Izrailjci načinili u svom?

Rečima koje se ne mogu pogrešno shvatiti, Pavle objašnjava svojim zemljacima zašto su propustili da steknu ono što je Bog zahtevao od njih da imaju ili, i više od toga, nešto za čim su težili, a nikada nisu dostigli. Zanimljivo, neznabošci koje je Bog prihvatio nisu čak ni težili za takvim prihvatanjem. Oni su išli za svojim interesima i ciljevima kada je vest jevanđelja stigla do njih. Prepoznavši njenu vrednost, oni su je prihvatili. Bog ih je proglasio pravednima zato što su primili Isusa Hrista kao svog zamenika. Bila je to poslovna akcija vere.

Problem s Jevrejima ogledao se u tome što su se spotakli na kamen spoticanja (Rimljanima 9,33). Neki, ne svi (Dela 2,41), odbili su da prime Isusa iz Nazareta kao Mesiju koga je Bog poslao. On nije ispunjavao njihova očekivanja kao Mesija; i zato, kada je došao, oni su Mu okrenuli leđa.

Pre nego što će završiti ovo poglavlje, Pavle navodi još jedan starozavetni tekst: »Kao što stoji napisano: evo mećem u Sionu kamen spoticanja i stenu sablazni; i koji god veruje, neće se postideti.« Rimljanima 9,33. U ovom tekstu, Pavle ponovo pokazuje kako je značajna istinska vera u planu spasenja (1. Petrova 2, 6-8). Stena sablazni? A ipak, koji god veruje u Njega neće se postideti. Da, za mnoge, Isus je kamen spoticanja, ali za one koji Ga poznaju i vole, On je druga vrsta kamena - »stena spasenja« (Psalam 89,26).

Da li si ikada ustanovio da je Isus bio kamen spoticanja ili stena sablazni za tebe? Ako je tako, kako je to bilo? Ili, šta si činio što te je dovelo u takav položaj? Kako si se izvukao i šta si naučio iz tog iskustva tako da više nikada ne nađeš sebe u pogrešnom odnosu sa Hristom?

Čitaj poglavlje pod naslovom »Kasniji engleski reformatori« u knjizi *Velika borba*. Pročitajte po mogućstvu i ovo: Ellen G. White, »Faith and Works,« pp. 530, 531, in *The SDA Encyclopedia*; Ellen G. White Comments, pp. 1099, 1100, in *The SDA Bible Commentary*, vol. 1.

»Postoji jedan izbor pojedinaca i naroda, jedini izbor koji se može naći u Božjoj Reči, kada se ljudi biraju za spasenje. Mnogi su gledali na kraj, misleći da su sigurno izabrani da dobiju nebeski sjaj; ali, to nije izbor koji Biblija otkriva. Čovek je izabran da gradi svoje spasenje sa strahom i drhtanjem. On je izabran da stavi na sebe oklop, da se bori u dobroj borbi vere. On je izabran da se služi sredstvima koja mu je Bog stavio na raspolaganje da ratuje protiv svake nesvete strasti, dok Sotona igra igru života za njegovu dušu. On je izabran da straži u molitvi, da pretražuje Pisma, i da izbegava da se nađe u iskušenju. On je izabran da ima trajnu veru. On je izabran da bude poslušan svakoj reči koja izlazi iz usta Božjih, da bi mogao da bude ne samo slušalac već i tvorac reči. To je biblijski izbor.« (Ellen G. White, *Testimonies to Ministers and Gospel Workers*, str. 453.454)

»Nijedan ograničeni um ne može da potpuno shvati karakter i dela Beskrajnoga. Mi ne možemo istraživanjem pronaći Boga. Umovima onih koji su najjači i najobrazovaniji, ali i onih koji su najslabiji i s najmanje znanja, ovo sveto Biće ostaje obavijeno tajnom. Ali, iako »oblak je i mrak oko njega, blagost i pravda podnožje su prestolu njegovu« (Psalam 97,2). Mi možemo da shvatimo Njegovo postupanje prema nama utoliko što prepoznajemo beskrajnu milost sjedinjenu s beskrajnom snagom. Mi možemo da razumemo onoliko od Njegovih namera koliko smo sposobni da shvatimo; ono što je više od toga treba da prepustimo ruci Svemogućega, srcu koje je puno ljubavi.« (Ellen G. Vajt, *Vaspitanje*, str. 152. 153)

Pitanja za razmišljanje:

1. Neki hrišćani veruju da je Bog, još i pre njihovog rođenja, neke izabrao da budu spaseni, a druge da budu izgubljeni. Ako se kojim slučajem nađeš među onima koje je Bog, u svojoj beskrajnoj ljubavi i mudrosti, predodredio da budu izgubljeni, tada bez obzira na odluke koje budeš donosio, određen si za propast, što za mnoge znači da goriš u paklu u toku cele večnosti. Drugim rečima, bez neke svoje odluke, samo odlukom Božjeg providenja, neki su predodređeni da žive bez spasonosnog odnosa sa Isusom u ovom životu i da provedu sledeći u večnom paklenom ognju. Šta je pogrešno u celoj toj slici? Kako se takvo mišljenje suproti našem?
2. Na koji način smatraš da naša Crkva i njen poziv u svetu danas odgovaraju ulozi starog Izrailja u njegovo vreme? U čemu su sličnosti, a u čemu razlike? U kom smislu smo mi bolji, a u kom gori od njih? Zašto tako misliš?

»SVRŠETAK« ZAKONA

Šta Pavle posebno naglašava u početku desetog poglavlja Poslanice Rimljanima? Na koji način i mi danas možemo biti u opasnosti da »utvrđujemo« neku »svoju pravednost?« Rim. 10,1-4.

Legalizam može da se pojavi u raznim oblicima, samo što su neki prikriveniji od drugih. Oni koji se oslanjaju na sebe, na svoja dobra dela, na strogo svetkovanje Subote, na odbacivanje svih zlih dela, ili na prihvatanje svih dobrih dela – čak i da imaju najbolje namere – pali su u zamku legalizma. Svakog trenutka u životu treba da mislimo o Božjoj svetosti kao o suprotnosti našoj grešnosti; i to je najsigurniji način da sebe zaštitimo od razmišljanja koje vodi u traženje »sopstvene pravednosti« koja se suproti Hristovoj.

Tekst u Rimljanima 10,4 veoma je važan zato što sadrži suštinu celokupne Pavlove poruke Rimljanima. Mnogi Jevreji su se trudili »da svoju pravdu utvrde« (Rimljanima 10,3). Ali, posle dolaska Mesije bio je predstavljen pravi put pravednosti. Pravednost je ponuđena svima koji se verom oslanjaju na Hrista. Na Njega je u stvari ukazivao celokupni ceremonijalni sistem.

Čak ako u definiciju zakona ovde uvrstimo i Dekalog, to ne znači da su Deset zapovesti ukinute. Moralni zakon ukazuje na naše grehe, naše pogreške, naše propuste i nedostatke, pa nas čini svesnima naše potrebe za Spasiteljem, naše potrebe za oprostjenjem, naše potrebe za pravednošću, što se može naći jedino u Isusu Hristu. U tom smislu, Hristos je »svršetak« zakona, po tome da nas zakon vodi k Njemu i Njegovoj pravednosti. Grčka reč za »svršetak« glasi »teloes«, što bi se moglo prevesti i kao »cilj« ili »svrha«. Hristos je konačna svrha zakona po tome što nas zakon vodi Hristu.

Misliti da nas ovaj tekst uči da su Deset zapovesti – ili posebno četvrta, što ljudi u stvari i misle – ukinute znači izvlačiti zaključak koji se protivi svemu što Pavle govori u Novom zavetu.

Da li si se ikada ponosio svojim delima, posebno kada si se upoređivao s drugima? Možda si zaista bolji, pa šta onda? Uporedi sebe sa Hristom, pa onda razmišljaj koliko je to tvoje dobro zaista dobro!

IZBOR PO BLAGODATI

Koje vrlo prošireno gledište Pavle jasno i neoporecivo odbacuje? Rimljanima 11,1-7.

U prvom delu svoga odgovora na pitanje: »Eda li Bog odbaci narod svoj?« Pavle ukazuje na ostatak, na izbor po blagodati, kao dokaz da Bog nije odbacio svoj narod. Spasenje je dostupno svakome koji ga prihvati, i Jevrejini i neznabošcu.

Treba da imamo na umu da su prvi obraćenici u hrišćanstvo bili samo Jevreji – na primer, grupa koja se obratila na Dan pedesetnice. Bila je potrebna posebna vizija i čudo da osvedoči Petra da i neznabošci imaju isto pravo na pristup Hristu i Njegovoj blagodati (Dela apostolska 10; 15,7-9) i da jevanđelje treba propovedati i njima.

Da li Pavle zaista misli da je Bog namerno zaslepio za spasenje deo Izrailja koji je odbacio Hrista? Zašto bi takvo mišljenje bilo pogrešno? Rimljanima 11,7-10.

U ovim stihovima Pavle u stvari navodi Stari zavet, koji su Jevreji prihvatili kao autoritet. Odlomci koje Pavle citira predstavljaju Boga kako Izrailjcima daje duha pospanosti, tako da nisu u stanju da slušaju ni da čuju. Da li Bog zaista zaslepljuje ljude da bi ih sprečio da vide svetlost koja će ih odvesti na put spasenja? Nipošto! Ovi tekstovi se moraju shvatiti u svetlosti našeg tumačenja devetog poglavlja Poslanice Rimljanima. Pavle ne govori o pojedinačnom spasenju, jer Bog nijednu grupu ne odbacuje kao grupu. Ovde su, umesto toga, u pitanju uloge koje taj narod treba da odigra u Njegovom delu.

Zašto je gledište da je Bog neke ljude odbacio kao grupu i nije im dozvolio da se spasu pogrešno? Zašto se takvo mišljenje suproti celokupnom učenju jevanđelja, koje govori da je Isus umro da spase sva ljudska bića? Zašto je, na primer, u slučaju Jevreja takva misao dovela do tragičnih posledica?

Koju veliku nadu ističe apostol i Jevrejima i neznabošcima? Rimljanima 11,11-15.

U ovim tekstovima nalazimo dva paralelna izraza: (1) »ispunjenje njihovo (Izrailjaca)« (Rim. 11,12) i (2) »primanje njihovo (Izrailjaca)« (Rim. 11,15). Pavle posmatra odbacivanje Jevreja kao privremenu pojavu koja će uskoro biti zamenjena primanjem i ispunjenjem. Ovo je Pavlov drugi odgovor na pitanje ovog poglavlja: »Eda li je Bog odbacio svoj narod?« Ono što izgleda kao odbacivanje, kaže on, samo je prolazna pojava.

Na koji način Pavle opominje obraćene neznabošce i uliva nadu svojim zemljacima? Rimljanima 11,16-24.

Pavle upoređuje verni ostatak Izrailja sa plemenitim stablom masline, čije su se neke grane odlomile (onih koji nisu poverovali) – ilustracija kojom se služi da dokaže da »Bog nije odbacio naroda svojega« (Rim. 11,2). Koren i stablo se i dalje nalaze na svom mestu!

Obraćeni neznabošci prikalemili su se na to isto stablo. Oni izvlače svoju snagu i život iz korena i stabla, kojim je predstavljen verni Izrailj. Ono što se dogodilo onima koji su odbacili Isusa može se dogoditi i obraćenim neznabošcima. Biblija ne sadrži doktrinu: »Jednom spasen, uvek spasen!« Kao što se jevanđelje slobodno nudi, tako se može i slobodno odbaciti. Iako moramo biti vrlo pažljivi da ne pomislimo da svaki put kada padnemo gubimo spasenje, i da se nećemo spasti ukoliko ne postanemo savršeni, treba da pazimo da ne padnemo u suprotni ponor – ideju da kada steknemo Božju blagodat, više ništa ne možemo učiniti, nikakvu odluku doneti, što bi nam moglo oduzeti prednosti spasenja! Na kraju će se ipak spasti samo oni koji »ostanu u dobroti« (Rim. 11,22).

Nijedan vernik se ne bi smeo hvalisati svojom dobrotom ili se osećati nadmoćan u odnosu na druge. Naše spasenje nije bilo zaslužen; dobili smo ga kao dar. Pred krstom, pred merilom Božje svetosti, mi smo svi jednaki - grešnici kojima je neophodna božanska blagodat, grešnici kojima je potrebna svetost koju možemo dobiti samo putem blagodat. Mi sami po sebi nemamo ničega čime bismo se mogli hvaliti, u stvari, možemo se hvaliti jedino Isusom i onim što je On učinio za nas kada je došao na ovaj svet u ljudskom obliku, kada je patio zajedno s nama, kada je umro za naše grehe, ostavljajući nam uzor kako treba da živimo. U svemu tome, mi potpuno zavisimo od Njega, jer bez Njega ne bismo imali nikakve veće nade od one koju ovaj svet može da ponudi.

Koji veliki događaj u istoriji vernog Izrailja Pavle nagoveštava? Rimljanima 11,25-27.

Hrišćani već stotinama godina raspravljaju o ovih nekoliko stihova. Nekoliko činjenica je ipak svima jasno. Za početak, Pavle tvrdi da je Bogu posebno stalo do Jevreja. Ono što Pavle ovde govori dolazi kao odgovor na pitanje postavljeno u početku poglavlja: »Eda li će Bog odbaciti naroda svojega?« Njegov je odgovor, naravno, odrečan, a njegovo objašnjenje glasi: (1) da je zaslepljenost – grčki »porosis« – samo delimična i (2) da je samo privremena, »dokle ne uđe neznabožaca koliko treba«.

Šta znači »neznabožaca koliko treba«? Mnogi u ovom izrazu vide način da se izrazi ispunjenje evanđeoskog naloga, po kome celi svet treba da čuje vest jevanđelja. »Neznabožaca koliko treba« obratiće se kada jevanđelje bude objavljeno svima. Vera Izrailja, koja se pokazala u Hristu, sada je postala sveopšta. Jevanđelje se propovedalo celome svetu. Isusov dolazak je blizu. U tom trenutku, prema tome, mnogi Jevreji će početi da dolaze Isusu.

Drugi veliki problem predstavlja značenje izraza: »I tako će se spasti sav Izrailj« (Rim. 11,26). Ovo se svakako ne sme shvatiti u smislu da će u vreme posletka svaki Jevrejin nekom božanskom posebnom odredbom dobiti spasenje! Biblija nigde ne propoveda univerzalizam, niti za celi ljudski rod, niti za neki njegov deo. Pavle se nadao da će spasti »neke od njih« (Rim. 11,14). Neki su prihvatili Mesiju, neki su Ga odbacili, kao što se to dešava u svim ljudskim sredinama.

Govoreći o jedanaestom poglavlju Poslanice Rimljanima Duh proroštva najavljuje da će u vreme »završnog objavljivanja jevanđelja« »mnogi Jevreji ... u veri prihvatiti Isusa kao svog Spasitelja.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 266)

»Veliko delo treba da se obavi u našem svetu. Gospod je objavio da će neznabošci biti prikupljeni, ali ne samo neznabošci već i Jevreji. Među Jevrejima ima mnogo onih koji će se obratiti i preko kojih ćemo videti kako spasenje Božje ide napred kao svetiljka koja svetli. Jevreja ima na svim mestima, i njima se mora objaviti svetlost sadašnje istine. Ima među njima mnogo onih koji će doći svetlosti i koji će objavljivati nepromenljivost Božjeg zakona s prekrasnom silom.« (Ellen G. White, *Evangelism*, str. 578)

Nađi vremena da razmisliš o jevrejskim korenima hrišćanske vere. Kako bi ti pažljivo proučavanje jevrejske vere moglo pomoći da bolje razumeš hrišćansku veru?

Pavlova ljubav prema zemljacima je očigledna. Kako mu je moralo teško padati dok je gledao kako se neki od njegovih zemljaka bore protiv njega i protiv istine jevanđelja. A ipak, usred svega toga, on i dalje veruje da će mnogi Jevreji prihvatiti Isusa kao Mesiju.

Na koji način Pavle prikazuje Božju ljubav ne samo prema Jevrejima nego i prema svim pripadnicima ljudskog roda? Na koji način opisuje zadivljujuću i tajanstvenu moć Božje blagodati? Rimljanima 11,28-36.

U svim ovim tekstovima, iako postoji razlika između Jevreja i nezabožaca, jedno ostaje sigurno: Božja ljubav i milost i blagodat izlivaju se na sve grešnike! Još pre osnivanja našeg sveta, Bog je načinio plan da spase ljudski rod i da se posluži drugim ljudskim bićima, čak i celim narodima, kao svojim oruđima da ostvari namere svoje volje.

Prouči pažljivo, uz molitvu, tekst u Rimljanima 11,31! Koju važnu činjenicu o našem svedočenju treba da izvučemo iz tog teksta, ne samo o svedočenju Jevrejima već i svima s kojima dolazimo u dodir?

Nema sumnje, da je hrišćanska Crkva u toku proteklih stoleća bolje postupala prema Jevrejima, mnogo više njih bi se obratilo svome Mesiji. Veliki otpad u prvim stolicima posle Hrista, izuzetna paganizacija hrišćanstva – koja je obuhvatila odbacivanje sedmog dana u korist prvog dana u sedmici – sigurno da nije olakšala Jevrejima koji bi, možda, bili privučeni Hristu.

Kako je važno da svi hrišćani, svesni milosti koja im je bila ukazana u Isusu Hristu, pokažu tu milost prema drugima. Mi ne možemo biti hrišćani ako to ne učinimo! (Matej 18,23-36)

Postoji li neko prema kome treba da pokažete milost, a koji je, možda, ne zaslužuje? Zašto ne pokažete toj osobi da ste milostivi, bez obzira koliko teško će vam to pasti? Zar nije to ono isto što je Hristos učinio nama?

Pročitajte od Elen G. Vajt, »Pred Sinedrionom«, »Od progonitelja do učenika«, »Pisano iz Rima« u knjizi *Apostolska crkva - Hristovim tragom* i »Približiti se katolicima« u knjizi *Evangelizam*.

Pročitajte po mogućstvu i ovo: »What to Preach and Not to Preach,« pp. 155, 156, in *Selected Messages*, book 1.

»Bez obzira na poraz Izrailja kao naroda, ipak je među njima ostao i pobožni ostatak onih koji će biti spaseni. U vreme Spasiteljevog dolaska bilo je vernih ljudi i žena koji su radosno primili vest Jovana Krstitelja, i tako bili navedeni da iznova proučavaju proročanstva koja su se odnosila na Mesiju. Kada je bila osnovana rana hrišćanska Crkva, bila je sačinjena od vernih Jevreja koji su priznali Isusa iz Nazareta kao Onoga za čijim su dolaskom čeznuli.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 263)

»Među Jevrejima su i neki, kao Savle iz Tarsa, silni u poznavanju Pisama, i oni će objavljivati sa izuzetnom snagom nepromenljivost Božjeg zakona... I dok Njegove sluge u veri rade za one koji su dugo bili zanemarivani i prezirani, pokažeće se Njegovo spasenje.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 266)

»Prilikom završnog objavljivanja jevanđelja, kada posebno delo treba da se obavi za ljude koji su do tada bili zanemareni, Bog očekuje od svojih glasnika da se posebno zainteresuju za jevrejski narod koga mogu pronaći u svim delovima sveta. I kako se starozavetni spisi stapaju s novozavetnim u objašnjavanju Gospodnje večne namere, biće to za mnoge Jevreje kao zora novog stvaranja, uskrsenje duše. Kada budu videli Hrista iz jevanđelja opisanog na stranicama Starog zaveta, kada budu shvatili kako jasno Novi zavet objašnjava Stari, njihove uspavane sposobnosti će se pokrenuti i oni će priznati Hrista kao Spasitelja sveta. Mnogi će verom primiti Hrista kao svog Otkupitelja.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 266)

Pitanja za razmišljanje:

1. U poslednje dane, kada Božji zakon, a posebno Subota, bude došao u središte interesovanja, zar nije razumno pomisliti da će Jevreji – mnogi od njih isto tako verni Dekalogu kao i mi – poželeti da odigraju svoju ulogu u razjašnjavanju nekih pitanja pred svetom? Uostalom, kada je reč o Suboti, adventisti su, nasuprot Jevrejima, »neki novi klinici«, zar ne?
2. Zašto bi trebalo da naša Crkva u približavanju Jevrejima bude uspešnija od mnogih drugih Crkava? Šta biste vi u svojoj mesnoj crkvi mogli da učinite na tom području?
3. Šta bismo mogli da naučimo od grešaka drugih u starom Izrailju? Kako da izbegnemo da te iste greške ponovimo danas?

Jedanaestim poglavljem završava se doktrinarni deo Poslanice Rimljanima. Preostala poglavlja sadrže praktične pouke ili lične poruke. Ipak, i ta završna poglavlja su izuzetno značajna, jer pokazuju kako treba da se živi životom vere.

Za početak, vera nije zamena za poslušnost, vera ni na koji način ne ukida našu obavezu da budemo poslušni Gospodu. Moralna pravila su i dalje na snazi; Novi zavet ih objašnjava, čak i pojačava. Nema nikakvog nagoveštaja da će sada hrišćanima biti lakše da usklade svoj život s tim moralnim propisima. Naprotiv, ponekad nam se govori da će nam biti teško, jer je bitka protiv samoga sebe uvek surova (1. Pet. 4,1). Hrišćaninu je obećana božanska pomoć i njemu je upućeno i uveravanje da je pobjeda moguća, ali, mi se nalazimo u neprijateljevom svetu i moraćemo da vodimo mnogo bitaka protiv iskušenja. Radosna vest glasi da, ukoliko padnemo, ili se spotaknemo, nećemo biti odbačeni, zato što imamo Poglavaru svešteničkog koji posreduje za nas (Jev. 7,25).

Pozivajući se na starozavetni sistem prinošenja žrtava, šta apostol traži od hrišćana da čine? Šta to u stvarnosti znači? Rimljanima 12. 1.2.

U Rimljanima 12,1 Pavle se poziva na starozavetni sistem prinošenja žrtava. I kao što su u stara vremena bile prinošene životinjske žrtve, tako sada i hrišćani treba da sebe i svoje telo prinose Gospodu, ali ne da muče ili ubijaju sebe, već da budu kao živa žrtva posvećeni Njegovoj službi.

U vreme starog Izrailja, svaka žrtva donesena u Hram bila je pregledana. Ako bi se pronašao bilo koji nedostatak, žrtva je bila odbijena budući da je Bog zapovedio da žrtve moraju da budu bez mane. Isto tako, i hrišćani su pozvani da prinesu svoje telo »u žrtvu živu, svetu, ugodnu Bogu«. Da bi to mogli da učine, treba da sve svoje sposobnosti i snage održe u najboljem mogućem stanju. Iako nijedan među nama nije bez mane, svi treba da se trudimo da živimo što je moguće boljim i čistijim i vernijim načinom života.

Uvek nam je najlakše da dolazimo sa izgovorima kada su u pitanju naši gresi i nedostaci, zar ne? Koji je tvoj uobičajeni izgovor kada stalno iznova padaš u isti greh? Zar nije vreme da odbaciš izgovore i da se uhvatiš za Božja obećanja, zar nije Božja sila veća od tvojih izgovora?

U toku ovog tromesečja iscrpno smo govorili o trajnosti Božjeg moralnog zakona i stalno naglašavali da Pavle u Poslanici Rimljanima ne govori da je Dekalog ukinut ili potisnut verom.

Ipak, tako je lako biti do te mere zaokupljen slovom zakona da zaboravimo na duh koji stoji iza slova i da je taj duh u stvari ljubav – ljubav prema Bogu i ljubav prema bližnjemu. Iako svako može da govori o ljubavi, iskazivanje te ljubavi u svakodnevnom životu predstavlja nešto sasvim drugo.

Na koji način treba da pokazujemo ljubav prema bližnjemu? Rimljanima 12,3-21.

Kao i u 1. Korinćanima, u dvanaestom i trinaestom poglavlju, posle bavljenja duhovnim darovima Pavle uzdiže ljubav. Ljubav (grčki agape) je najuzvišeniji put. »Bog je ljubav« (1. Jovanova 4,8). Prema tome, ljubav opisuje Božji karakter. Voleti znači ponašati se prema drugima onako kao što se Bog ponaša, kao i postupati prema njima onako kako Bog postupava prema njima.

Pavle ovde pokazuje kako ljubav treba izražavati na praktičan način. Jedno važno načelo se ovde uzdiže, a to je načelo skromnosti i poniznosti, spremnosti »da ne mislimo za sebe više nego što valja misliti« (Rimljanima 12,3), spremnosti da »bratskom ljubavlju budemo jedan drugome ljubazni«, spremnosti da »čaću jedan drugoga većim činimo« (Rimljanima 12,10), da ne »mislimo za sebe da smo mudri« (Rimljanima 12,16). »Uzmite jaram moj na sebe i naučite se od mene, jer sam ja krotak i smeran u srcu« (Matej 11,29) – to je suština svega!

Od svih ljudi, hrišćani treba da budu najskromniji i najponizniji. Uostalom, pogledajmo kako smo bespomoćni, kako smo grešni, kako smo zavisni, ne samo od pravednosti koja nije naša da dobijemo spasenje već i od snage koja deluje u nama da nas promeni onako kako sami sebe nikada ne bismo mogli promeniti! Čime bismo mogli da se hvališemo, čime da se ponosimo, šta mi to imamo u sebi što bi nas uzdizalo iznad ostalih? Baš ništa! Polazeći od te lične skromnosti i poniznosti ne samo pred Bogom, nego i pred bližnjima, treba da živimo onako kako nam Pavle savetuje.

»Mir imajte i svetinju sa svima!« Koliko primenjujemo ovaj savet u svom životu upravo sada? Nije li nam potrebno temeljito prilagođavanje da bismo ispunili ono što nam Reč savetuje? Rim. 12,18.

ODNOS PREMA VLASTIMA

Koje nam osnovno načelo u odnosu na građanske vlasti Pavle preporučuje? Rimljanima 13,1-7.

Ono što Pavlove reči čini još značajnijim jeste činjenica da on piše u vreme kada je jedna paganska imperija vladala svetom, imperija koja je i prema svojim podanicima znala da bude izuzetno brutalna, koja je bila do srži pokvarena, koja nije ništa znala niti htela da zna o pravome Bogu i koja je započela masovna progonstva onih koji su hteli da Mu služe. U stvari, ta ista vlast je i Pavla osudila na smrt i pogubila. Ipak, uprkos svemu tome, Pavle zastupa misao da hrišćani treba da budu dobri građani čak i kada vlast izgleda tako kako izgleda.

Da, i to zato što se misao o vlastima nalazi u celoj Bibliji. Ideja, načelo o vlasti dolazi od Boga. Ljudska bića treba da žive u zajedništvu koje ima svoja pravila i odredbe i merila. Anarhija nije biblijska zamisao.

Kada to kažemo, ne znači da se Bog slaže sa svim oblicima vladavine ili načinima na koje se ta vlast vrši. Naprotiv! Ne treba da gledamo suviše daleko ili u istoriju ili u današnji svet kako bismo videli da su postojali ili da postoje neki brutalni režimi vlasti. Ipak, i u takvim okolnostima, koliko god je to moguće, hrišćanin treba da sluša zakone svoje zemlje. Hrišćani treba da podržavaju vlast sve dok se njeni zahtevi ne protive Božjim zahtevima. Čovek treba da razmisli vrlo ozbiljno, uz mnogo molitava i saveta razumnih ljudi, pre nego što krene putem koji će ga dovesti u sukob s postojećim silama. Mi znamo, na temelju proročanstava da će jednoga dana svi Božji verni sledbenici morati da se sukobe s političkim silama koje će tada vladati svetom (Otkrivenje 13). Sve do tada, mi treba da učinimo sve što do nas stoji, da pred Bogom budemo dobri građani u zemlji u kojoj živimo.

»Mi treba da priznajemo ljudske vlasti kao božansku ustanovu i da propovedamo poslušnost vlastima kao svoju svetu dužnost, u okviru njene legitimne sfere. Ali, kada se njeni zahtevi sukobe sa Božjim zahtevima, da slušamo Boga više nego čoveka. Božja Reč se mora prepoznati kao pravilo koje stoji iznad svih ljudskih zakona...

»Od nas se ne traži da se suprotimo vlastima. Naše reči, bilo da su izgovorene ili napisane, treba da budu pažljivo razmotrene da ne bismo sebe stavili u položaj da ljudi misle da govorimo ono što bi moglo izgledati kao suprotno zakonu i redu. Mi ne smemo govoriti niti činiti bilo šta čime bismo nepotrebno preprečili svoj put.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 47)

ODNOS PREMA BLIŽNJIMA

»I ne budite nikome ništa dužni osim da ljubite jedan drugoga; jer koji ljubi drugoga zakon ispuni.« Rimljanima 13,8.

Kako da shvatimo ovaj tekst? Da li to znači da, kada volimo bližnje, nemamo više nikakve obaveze da držimo Božji zakon?

Kao što je to Isus učinio na Gori blagoslova, i Pavle ovde uzdiže načela zakona, pokazujući da ljubav treba da bude pokretačka sila svega što činimo. Pošto je zakon prepis Božjeg karaktera a Bog je ljubav, voleti, prema tome, znači ispunjavati zakon. Ipak, Pavle ne zamenjuje zakon nekim maglovitim merilom ljubavi, kao što neki hrišćani misle. Moralni zakon nas i dalje obavezuje, zato što nam ukazuje na greh – a ko bi se usudio da odrekne postojanje greha?

Međutim, zakon se istinski može držati jedino u kontekstu ljubavi. Imajmo na umu, neki među onima koji su prikovali Isusa na krst, otrčali su svojim domovima da drže zakon!

Koje zapovesti Pavle navodi da bi opisao načelo ljubavi u držanju zakona? Zašto baš te? Rimljanima 13,9,10.

Zanimljivo je da faktor ljubavi nije bio neko novouvedeno načelo. Navodeći starozavetni tekst: »Ljubi bližnjega svojega kao sebe samoga« (3. Moj. 19,18), Pavle pokazuje da je to načelo bilo ugrađeno u starozavetni sistem. I ponovo se Pavle vraća Starom zavetu da bi podržao svoje propovedanje jevanđelja. Neki na temelju ovoga teksta tvrde da nas obavezuju samo one zapovesti koje je Pavle spomenuo. Ako je tako, da li to znači da hrišćani ne treba da poštuju svoje roditelje, da treba da se klanjaju idolima i da imaju i druge bogove osim Gospoda? Svakako da ne!

Razmotrimo kontekst! Pavle govori kako treba da postupamo jedan prema drugome. On se, dakle, bavi međusobnim odnosima, pa zato i spominje zapovesti koje se bave tim odnosima. Njegovo dokazivanje se ne sme razumeti kao da ukida ostatak zakona (Dela apostolska 15,20; 1. Solunjanima 1,9; 1. Jovanova 5,21). Osim toga, kao što novozavetni autori ističu, pokazujući ljubav prema bližnjima, mi pokazujemo ljubav prema Bogu (Matej 25,40; 1. Jovanova 4,20.21).

Razmisli o svom odnosu prema Bogu i kako se on odražava na tvoj odnos prema bližnjima! Koliku ulogu igra ljubav u svim tim odnosima? Kako možemo naučiti da volimo bližnje na način na koji Bog voli nas? Šta te sprečava da to ne činiš?

»I znajući ovo vreme da je već čas došao da ustanemo od sna; jer nam je sada spasenje bliže negoli kad verovasmo.« Rimljanima 13,11.

Kao što smo govorili u toku celog tromesečja, Pavle u Poslanici Rimljanima usmerava svoj pogled na poseban način da bi crkvi u Rimu razjasnio, a posebno vernicima iz jevrejstva, ulogu vere i dela u kontekstu Novog zaveta. Problem je bilo spasenje i kako grešnik može da postane pravedan i svet pred Bogom. Da bi pomogao onima koji su gledali jedino na zakon, Pavle objavljuje zakon u njegovom pravom kontekstu i ulozu. Iako je u idealnom slučaju, čak i u Starom zavetu, judaizam bio religija blagodati, legalizam se pojavio i načinio mnogo štete. Koliko bi samo mi kao Crkva trebalo da budemo pažljivi da ne bismo ponovili te iste greške!

O kojem važnom događaju Pavle govori u sledećim stihovima? Kako bismo se i mi morali ponašati dok očekujemo taj događaj? Rimljanima 13,11-14.

Kako je uzbudljivo da se Pavle ovde obraća vernicima i govori im da se probude i pripreme, jer Isus dolazi! Činjenica da je ovo bilo napisano pre skoro dve hiljade godina ništa ne menja. Mi moramo uvek živeti u očekivanju neposrednog Hristovog dolaska! Što se svih nas tiče, što se tiče našeg ličnog iskustva, Hristov drugi dolazak je isto tako blizu kao i mogućnost naše smrti. Bilo sledeće sedmice ili za četrdeset godina, mi zatvaramo svoje oči prilikom smrti, i da li ćemo spavati samo osam dana ili četiri stotine godina, nema nikakve razlike! Sledeće što ćemo videti biće Isusov dolazak! Sa smrću koja se krije negde iza sledećeg ugla za sve nas, vreme je stvarno kratko, ali je naše spasenje mnogo bliže nego kada smo prvi put poverovali.

Iako se u Poslanici Rimljanima Pavle ne bavi mnogo Isusovim drugim dolaskom, u pismima Solunjanima i Korinćanima govori o tome mnogo više. Uostalom, to je ključna tema u Bibliji, a posebno u Novom zavetu. Bez nje i nade koju nudi, naša vera bi bila beznačajna. Šta bi u stvari »opravdanje verom« značilo bez Hristovog drugog dolaska koji će tu izuzetnu istinu dovesti do slavnog ispunjenja?

Kada biste sigurno znali da će Isus doći sledećeg meseca, šta biste promenili u svom životu i zašto? Ako verujete da sve to treba da promenite mesec dana pre Isusovog drugog dolaska, zašto ih ne promenite već sada? U čemu je razlika?

Pročitajte poglavlja pod naslovom »Duhovna priroda zakona« u knjizi *Misli sa Gore blagoslova*; »Šator od sastanka i njegove službe« u knjizi *Stvaranje - patrijarsi i proroci* od Elen G. Vajt.

Pročitajte po mogućstvu i ovo: Ellen G. White, »An Explanation of Early Statements,« pp. 66–69, in *Selected Messages*, book 1; »Practical Godliness,« pp. 540, 541, in *Testimonies for the Church*, vol. 5; »Our Attitude Toward the Civil Authorities,« pp. 394, 395, in *Testimonies for the Church*, vol. 6.

»Gospod ... će uskoro doći i mi moramo biti spremni i čekati Njegov dolazak. O, kako će to slavno biti da Ga vidimo i pozdravimo kao Njegovi otkupljeni. Dugo smo čekali, ali zato naša nada ne sme da oslabi. Kada bismo samo mogli ugledati Cara u svoj Njegovoj lepoti, bili bismo doveka blagosloveni! Osećam kao da moram da uzviknem: 'Idemo kući!' Mi se približavamo vremenu kada će Hristos doći u sili i velikoj slavi da odvede svoje otkupljene u njihov večni dom.« (Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, sv.8, str. 253)

Pitanja za razmišljanje:

1. U razredu se posebno pozabavite pitanjem na kraju pouke za četvrtak. Koje ste odgovore dali i kako ste ih obrazložili?
2. Pitanje kako da budemo dobri građani i dobri hrišćani ponekad izgleda vrlo složeno. Ako neko bude došao k vama i zatražio savet šta da čini u vezi s nečim što smatra Božjom voljom, iako bi ga to moglo dovesti u sukob s vlastima, šta ćete mu kazati? Po kojim načelima biste se morali upravljati? Zašto tom pitanju moramo pristupati s krajnjom ozbiljnošću i uz mnogo molitava? Uostalom, ne izlaze svi neozleđeni iz lavovske jame, zar ne?
3. Šta je, po vašem mišljenju teže: strogo se držati slova zakona, ili bezuslovno ljubiti Boga i bližnje? Da li ćete prigovoriti da ovo pitanje sadrži u sebi neku vrstu lažnog izbora? Zašto?

U Rimljanima 14,1-3 raspravlja se o mesu koje je, možda, bilo žrtvano idolima. Jerusalimski sabor (Dela apostolska 15) zaključio je da se obraćenici iz neznaboštva uzdržavaju od jedenja takvog mesa. Međutim, uvek se moglo postaviti pitanje da li i meso koje se prodaje na tržnicama dolazi od životinja koje su bile žrtvovane idolima (1. Korinćanima 10,25). Neki hrišćani nisu na taj problem uopšte obraćali pažnju; drugi, ako bi se pojavila i najmanja sumnja, odlučivali su da troše biljnu hranu. Ovaj problem nema nikakve veze s pitanjem vegetarijanstva i zdravog načina života. Niti Pavle ovde nagoveštava da je ukinuta razlika između čistih i nečistih životinja. To uopšte nije predmet o kome se ovde raspravlja. Kada bi se reči: »Koji ne jede neka ne osuđuje onoga koji jede« (Rimljanima 14,2) mogle shvatiti tako da se sada svaka životinja, bilo čista bilo nečista, može jesti, one bi bile potpuno pogrešno protumačene. Upoređenje sa drugim novozavetnim tekstovima pobilo bi takvo tumačenje.

»Primiti« nekoga koji je slab u veri znači priznati mu potpun vernički i društveni status. S takvim osobama se ne treba prepirati, već im priznati pravo na posebno mišljenje.

Šta Pavle preporučuje kada je reč o osobama čije se mišljenje razlikuje od našeg? Rimljanima 14,1-3.

Važno je da shvatimo da Pavle ne govori negativno o osobama koje naziva »slabima u veri«, jer su u pitanju hrišćani koji vrlo ozbiljno shvataju svoje hrišćanske obaveze. On takvim osobama ne daje nikakav savet kako da postanu »jake«. »Presavestan« hrišćanin (koga tako nazivaju njegova braća, a ne Bog) biva prihvaćen, »jer ga Bog prima«.

Koje ozbiljno upozorenje Pavle upućuje hrišćanima koji sebi prisvajaju ulogu sudije? Rimljanima 14,4.

Iako treba da imamo na umu načela koja su istaknuta u današnjoj pouci, zar ipak ne postoje vreme i mesto kada treba da ustanemo i da kažemo svoje mišljenje, ne o osobi, već o njenim delima? Smemo li se uvek povlačiti i ništa ne govoriti bez obzira šta se događa? Prorok Isaija naziva nemarne stražare »nemim psima, koji ne laju... kojima je mio dremež« (Isaija 56,10). Kako možemo odrediti kada da govorimo, a kada da ćutimo? Kako da održimo pravu ravnotežu?

Koji razlog Pavle navodi kada traži od nas da budemo pažljivi prilikom ocenjivanja dela svojih bližnjih? Rimljanima 14,10.

Mi smo skloni da ponekad oštro osuđujemo dela svojih bližnjih, često upravo ona dela koja i sami činimo. Zašto nam tako često dela koja sami činimo ne izgledaju tako loša kao ista dela kada ih naši bližnji čine? Mi svojim licemerjem možemo da prevarimo sebe, ali ne i Boga, koji nas opominje: »Ne sudite da vam se ne sudi. Jer kakvim sudom sudite, onakvim će vam se suditi; i kakvom merom merite, onakom će vam se meriti. A zašto vidiš trun u oku brata svojega, a brvna u oku svojemu ne vidiš? Ili, kako možeš reći bratu svojemu: stani da ti izvadim trun iz oka tvojega, a brvna u oku svojemu ne osećaš« (Matej 7,1-4)?

Od kakve je važnosti navod iz Starog zaveta koji Pavle ovom prilikom navodi? Rim. 14,11.

Ovaj starozavetni tekst (Isaija 45,23) podržava misao da se svi moramo pojaviti na Božjem sudu. Izraz »svako koleno« i »svaki jezik« odnose se na svakog pojedinca, jer niko nije izuzet. Posledica je da ćemo svi morati da damo odgovor za svoj život i za svoja dela (Rimljanima 14,12). Niko neće moći da odgovara za druge. U ovom važnom smislu, mi zaista nismo »čuvari« brata svojega!

Uzimajući u obzir kontekst, činjenicu da Pavle ovde raspravlja o jedenju mesa koje je, možda, bilo prineseno idolima, kako tumačiš njegovu izjavu o tome »šta je pogano«? Rim. 14,14.

Predmet je i dalje hrana žrtvovana idolima. Problem očigledno ne predstavlja razlika između čiste i nečiste hrane. Pavle naglašava da ne vidi ništa loše u tome što neko jede hranu koja je, možda, bila žrtvovana idolima, već u držanju njegove braće koja imaju drugačije mišljenje. Uostalom, šta su idoli uopšte? Ništa (1. Kor. 8,4), pa je onda sasvim nevažno da li je neki neznabožac tu hranu namenio kao žrtvu kipu nekog bika ili žabe! Problem je, jasno, u tome da savest neke osobe ne bi smela biti izložena nasilju, pogotovo ako je savest preterano osetljiva. Ovu činjenicu »jaka« braća nisu shvatala. Oni su s prezrenjem gledali na preterane obzire svoje »slabe« braće i time postavljali kamen spoticanja na njihov put.

Da li si i ti, u svojoj revnosti za Gospoda, u opasnosti da pogrešiš u svom odnosu prema bratu koga smatraš slabim u veri? Zašto se moramo čuvati želje da igramo ulogu savesti svoje braće, bez obzira koliko su dobre naše namere?

NIKOGA NE RANJAVAJ

Koje načelo Pavle preporučuje kada dođe do razlike u mišljenjima među braćom? Kako se to isto načelo može primeniti na sva područja života? Rimljanima 14,15-23; 1. Korinćanima 8,12.13.

U Rimljanima 14,17-20 Pavle stavlja razne aspekte hrišćanstva u pravilan međusobni odnos. Iako je ishrana važna, hrišćani ne treba da se sukobljavaju zbog izbora nekih koji su odlučili da troše vegetarijanske namirnice umesto mesa koje je bilo žrtvovano idolima. Umesto toga, treba da se usredsrede na pravednost, mir i radost u Svetom Duhu. Kako bismo tu misao mogli da primenimo na pitanje ishrane danas? Koliko god zdravstvena poruka, a posebno poruka o ishrani može da nam donese blagoslov, ne vide svi na isti način ovaj predmet i mi moramo da poštujuemo te razlike.

Usred rasprave o tome da u pogledu ishrane svako treba da dozvoli drugima da odlučuju po savesti, Pavle umeće zanimljivu rečenicu: »Blago onome koji ne osuđuje sebe za ono što nađe za dobro« (Rimljanima 14,22). Koju nam opomenu Pavle ovde upućuje? Na koji način ova rečenica uravnotežuje sve što je do tada rekao o tom pitanju?

Da li ste već čuli nekoga kako govori: »Nije ničiji posao da se meša u to šta ja jedem, kako se odevam ili kako se zabavljam!« Da li je zaista tako? Niko od nas ne živi u bezvazdušnom prostoru. Naša dela, reči, ponašanje, čak i ishrana utiču na druge, ili na dobro ili na zlo. Nije teško videti na koji način. Ako neko ko tebe gleda vidi da činiš nešto »zlo«, može pod tvojim uticajem odlučiti da čini to isto. Mi varamo sami sebe ako mislimo drugačije. Tvrditi da mi nikoga ne prisiljavamo da sledi naš primer besmisleno je. Kao hrišćani, mi smo odgovorni jedni za druge i, ako naš primer skrene nekog s pravog puta, mi postajemo odgovorni!

Kakav primer pružaš drugima? Da li bi se osećao ugodno kada bi drugi, posebno mladi ljudi ili novi vernici, sledili tvoj primer na svim područjima života i ponašanja? Šta tvoj odgovor govori o tebi?

SVETKOVANJE DANA

U ovoj raspravi o tome da ne osuđujemo druge koji o nekim pitanjima imaju drugačije mišljenje od nas, o tome da ne budemo kamen spoticanja onima koji bi se sablaznili zbog našeg ponašanja, Pavle spominje i pitanje posebnih dana koje neki žele da svetkuju, a drugi ne žele.

Kako da razumemo ono što Pavle govori o raznim svetkovinama? Da li on pri tome misli i na sedmičnu Subotu? Ako ne misli, zašto ne misli? Rimljanima 14,4-10.

O kojim danima Pavle ovde govori? Da li je već u prvoj Crkvi došlo do nesuglasica o svetkovanju ili nesvetkovanju određenih dana? Izgleda da je bilo tako. Nagoveštaj takvih nesuglasica nalazimo u Galatima 4,9.10 gde Pavle savetuje galatijske hrišćane o svetkovanju »dana, meseci i vremena i godina«. Kao što smo već videli, neki u Crkvi su ubedili galatijske hrišćane da treba da se obrežu i da drže ostale propise Mojsijevog zakona. Pavle je strahovao da bi takve ideje mogle da naškode i crkvi u Rimu. Međutim, možda je upravo u Rimu bilo hrišćana iz jevrejstva koji su imali problema da osvedoče sebe da ne treba više da svetkuju jevrejske praznike. Pavle ovde kao da govori: činite kako nađete za dobro, ali nemojte osuđivati druge koji misle različito od vas! Neki hrišćani, da bi bili sigurni, očigledno su odlučili da svetkuju jedan ili više jevrejskih praznika. Pavle kaže: pustite ih da to čine, ukoliko su osvedočeni svojom savešću da tako treba da čine.

Unositi i sedmičnu Subotu u okvir teksta u Rimljanima 14,5, kao što neki pokušavaju, nije opravdano. Možete li zamisliti Pavla da zauzima takvo gledište otvorenog ustajanja protiv četvrte zapovesti Dekaloga? Kao što smo proučavali u toku celog tromesečja, Pavle stavlja snažan naglasak na poštovanje zakona, pa, prema tome, sigurno ne pokušava da stavi četvrtu zapovest u istu kategoriju u kojoj je problem jedenja ili ne jedenja mesa žrtvovanog idolima!

Kakvo je tvoje iskustvo sa Subotom? Da li ti je bila na blagoslov, kao što je zamišljena? Kakve promene moraš da uneseš da bi potpunije iskusio ono što ti Gospod nudi u Subotu?

ODGOVARAJUĆI BLAGOSLOV

Koju istinu o odnosu između slabih i jakih u veri Pavle naglašava? Rimljanima 15,1-3.

Na koji način ovi tekstovi sadrže veliki deo onoga što obeležava pravog Hristovog sledbenika?

Koji drugi tekstovi objavljuju tu istu istinu? I, što je još mnogo važnije, kako ti možeš da živiš po tim načelima?

Završavajući svoju Poslanicu, koje različite blagoslove Pavle upućuje vernicima? Rimljanima 15,5.6.13.33.

Bog strpljenja znači Bog koji pomaže svojim sledbenicima da budu istrajni u stradanjima. Sama reč za »strpljenje« – »hipomone«- znači »čvrstina«, »istrajno trpljenje«. Reč za »utehu« može se prevesti kao »ohrabrenje«. Bog ohrabrenja je Bog koji nas hrabri. Bog nade je Bog koji je dao nadu ljudskom rodu. Na isti način, Bog mira je Bog koji daje mir i u kome možemo imati mir. Kakvog li odgovarajućeg blagoslova u Poslanici čija je osnovna tema pravednost, opravdanje verom – ohrabrenje, nada, mir! Kako su ove osobine bolno potrebne našem svetu!

Posle mnogobrojnih ličnih pozdrava, kako Pavle završava svoju Poslanicu Rimljanima? Rimljanima 16,25-27.

Pavle završava svoju poslanicu pripisujući slavu i hvalu Bogu. Bog je Onaj kome rimski hrišćani i svi ostali hrišćani mogu da poklone svoje puno poverenje, koji će potvrditi njihov položaj otkupljenih i spasenih Božjih sinova i kćeri, opravdanih verom, i koji će ih voditi svojim Svetim Duhom. Pavle je oduševljen da bude glasnik tako slavni vesti. On te vesti naziva »moje jevanđelje«, misleći na jevanđelje koje objavljuje. Međutim, to što on objavljuje potvrđeno je Isusovim propovedanjem i porukama proroka. To jevanđelje je bilo tajno, ne zato što je Bog želeo da ljudi ne saznaju za njega već zato što su ljudi odbili da prihvate poruku sa Neba, sprečavajući tako Boga da im pošalje dodatnu svetlost. I više od toga, postojali su neki aspekti plana spasenja koje ljudi nisu mogli da shvate sve dok Mesija nije došao u ljudskom telu. On je pokazao, ne samo kakav je Bog, već i šta čovek može da postane oslanjajući se na božansku snagu. Nova vrsta života biće život »poslušnosti u veri«, što znači, poslušnosti proistekle iz vere u Gospoda, koji putem blagodat opravdava grešnika pravednošću datom svakome koji je sam traži.

ZA DALJE PROUČAVANJE

Pročitajte od Elen G. Vajt, *U potrazi za izgubljenim vremenom*, »Pomoć kušanima«, str. 87.

Pročitajte po mogućstvu i ovo: Ellen G. White, »Unity and Love in the Church,« pp. 477, 478; »Love for the Erring,« pp. 604–606, in *Testimonies for the Church*, vol. 5; p. 719, in *The SDA Bible Commentary*, vol. 6.

»Bila mi je pokazana opasnost u kojoj se nalazi Božji narod da gleda na brata i sestru Vajt i misli da njima treba da dolazi sa svojim teretima i od njih traži savet. Ne treba da bude tako! Oni su pozvani da dođu svome Spasitelju, punom saučešća i ljubavi, kada su umorni i natovareni i On će ih rasteretiti... Mnogi dolaze k nama i raspituju se: treba li da to učinim? Treba li da se upustim u ovaj poduhvat? Ili, što se tiče odevanja: treba li da nosim ovaj ili onaj komad odeće? Ja im odgovaram: vi govorite da ste Hristovi učenici. Proučavajte svoju Bibliju. Čitajte pažljivo i s molitvom o životu našeg dragog Spasitelja dok je još boravio među ljudima na Zemlji. Oponašajte Njegov život i nećete skrenuti sa uske staze. Mi najozbiljnije odbijamo da budemo vaša savest. Ako vam budemo kazali šta da činimo, vi ćete očekivati od nas da vas vodimo, umesto da odete direktno Isusu.« (Ellen G. White, *Testimonies for the Church*, sv. 2, str. 118.119)

»Ne smemo odgovornost za svoju dužnost prebacivati na druge i onda očekivati od njih da nam kažu šta da činimo. Mi ne smemo zavisiti od pripadnika ljudskog roda da nam daju savete. Gospod će nas naučiti šta nam je dužnost isto tako spremno kao što bi poučio nekog drugog... Oni koji odluče da ne čine ništa na bilo kojem području čime bi ožalostili Boga, znaće, pošto iznesu pred Njega svoj slučaj, kojim putem da krenu.« (Elen G. Vajt, *Čežnja vekova*, str. 578.580)

»Uvek je u Crkvi bilo i onih koji ispoljavaju stalnu sklonost da deluju nezavisno i pojedinačno. Izgleda da su nesposobni da shvate da ih nezavisnost duha navodi da kao ljudska oruđa pokazuju suviše poverenja u sebe i da se oslanjaju na svoje prosuđivanje, umesto da poštuju savete svoje braće i da visoko cene njihove sudove.« (Elen G. Vajt, *Apostolska crkva - Hristovim tragom*, str. 114)

Pitanja za razmišljanje:

Uzimajući u obzir neke od tema o kojima smo razmišljali ove sedmice, kako da kao hrišćani nademo pravu ravnotežu između njih:

- 1. Ostati veran onome što verujemo, a ipak ne osuđivati druge koji problem vide drugačije od nas.**
- 2. Ostati veran svojoj savesti i ne pokušavati da budeš savest nekog drugog, dok u isto vreme pokušavaš da pomogneš onima za koje veruješ da su u zabludi. Kada da progovorimo, a kada da ćutimo? Kada ćemo biti krivi ako ćutimo?**
- 3. Biti slobodan u Gospodu, a istovremeno shvatiti svoju odgovornost da pružim dobar primer onima koji bi se mogli ugledati na mene.**

August

ŽIVOT SLUŽBE

Bog u našem životu

1. N Jevrejima 13,20.21. Bog deluje preko mene
2. P Titu 2,14. Revnosno čini dobra dela
3. U Kološanima 3,23. Raditi vredno za Boga
4. S Matej 5,14-16. Neka svetli videlo vaše
5. Č 1.Solunjanima 3,11-12. Izobilni u ljubavi blizu i daleko
6. P 2.O carevima 5,1-3. Devojčica kao svedok za Boga
7. S Matej 14,15-20. Bog osigurava sredstva

Pomažite bližnjima

8. N Isaija 58,12. Obnavljajte stare puteve
9. P Marko 10,45. Isus je došao da služi
10. U Luka 9,2. Pomozi napaćenom čovečanstvu
11. S Jovan 4,14. Dajte ljudima i ženama vodu života
12. Č Matej 19,14. Radite sa decom
13. P Matej 9,18.19. Radite i za ugledne ljude
14. S Matej 9,36. Trudite se oko onih kojima je potrebna pomoć

Živite u hrišćanskom duhu

15. N Matej 12,12. Činite dobro subotom
16. P Luka 10,29. Ko je moj bližnji
17. U Zaharija 8,16. Govori istinu svome bližnjem
18. S 1.Timotiju 4,16. Spasavajući druge spasavamo sebe
19. Č Efescima 4,32. Budite ljubazni i nežnoga srca
20. P 1.O carevima 3,12. Imajte srce puno razumevanja
21. S Psalam 112,4. Budi pun saučešća

Budite saosećajni za druge

22. N 2.Dnevnika 29,30. Pevaj i moli se sa susedima
23. P Jakov 1,27. Posećujte udovice i siročad
24. U Isaija 58,7. Deli gladnima svoj hleb
25. S Matej 25,35.36. Odenite neodevene
26. Č Isaija 1,17. Olakšajte položaj potlačenih
27. P O Jovu 29,15. Budite oči slepcima, noge hromima
28. S O Jovu 29,16. Otac sromašnima

Imajte hrišćanski karakter

29. N Galatima 6,10. Posebno se sećaj siromašnih vernika crkve
30. P Isaija 58,8. Da ojačam svoju duhovnost i svoje zdravlje
31. U Danilo 12,3. Želim da blistam kao zvezda vazda i doveka

Septembar

POSVEĆENI ŽIVOT

Budite posvećeni

1. S 1.Solunjanima 5,22.23. Potpuno posvećenje duha, duše i tela
2. Č Efescima 5,25-27. Praktični primer posvećenja
3. P 3.Mojsijeva 20,7.8. Posvećeni poslušnošću
4. S Filibljanima 4,4. Rodovi posvećenja

Budite sveti

5. N Jovan 17,18.19. Hristos je posvetio sebe za mene
6. P Psalam 149,4. Krotki ljudi
7. U Danilo 1,8. Danilo kao uzor umerenosti u životu
8. S 1.Mojsijeva 5,22. Enohov posvećeni život
9. Č Danilo 3,24.25. Nepokolebljivo poštenje tri judejca
10. P 1.Jovanova 4,16. Jovanova ljubav i vernost
11. S 1.Jovanova 2,17. Suprotnost između života Jovana i Jude

Tvorite istinu

12. N Jezekilj 20,12. Gospod posvećuje poštovaoce subote
13. P Jovan 14,6. Hristos je istina
14. U Jovan 17,17. Istina posvećuje
15. S Dela 20,32. Istina uzdiže i oplemenjuje
16. Č 1.Petrova 1,22. Istina čisti
17. P Efescima 1,18. Istina prosvetljuje
18. S Psalam 15,1.2. Istina preobražava

Budite savršeni

19. N Isaija 26,2. Istina će slavno pobetiti
20. P 2.Korinćanima 7,1. Delo koje traje celog života
21. U Psalam 144,12. Izbrušen karakter
22. S Isaija 51,8. A pravedni će živeti doveka
23. Č Psalam 90,17. Bog podržava čvrst karakter
24. P Matej 5,48. Savršenstvo –cilj koji treba postići
25. S Otkrivenje 19,8. Odeveni u ruho pravednosti

Nadajte se Gospodu

26. N Danilo 7,18. Sveti će naslediti carstvo
27. P 2.Petrova 1,4. Učesnici po Božjem obećanju
28. U Jovan 6,53-56. Hristos stanuje u meni
29. S Psalam 133,1. Boraviti zajedno u jedinstvu
30. Č Isaija 40,31. Snaga odozgo

ČITANJE BIBLIJE REDOM

VEČERNJE BOGOSLUŽENJE U PORODICI

Jul		Avgust		Septembar		Juli		Avgust		Septembar	
1. Psalam	115-117	1. Isaija	1-3	1. Jeremija	36-39	1. Psalam 78,43-56.	1. Psalam 103.	1. Psalam 121.			
2. "	118	2. "	4-6	2. "	40-42	2. Psalam 78,57-72.	2. Psalam 104,1-18.	2. Psalam 122.			
3. "	119, 1-88	3. "	7-9	3. "	43-45	3. Psalam 79.	3. Psalam 104,19-35.	3. Psalam 123.			
4. "	119, 89-176	4. "	10-13	4. "	46-49	4. Psalam 80.	4. Psalam 105,1-15.	4. Psalam 124.			
5. "	120-121	5. "	14-17	5. "	50-52	5. Psalam 81.	5. Psalam 105,16-31.	5. Psalam 125.			
6. "	122-124	6. "	18-20	6. Plač	1-3	6. Psalam 82.	6. Psalam 105,32-45.	6. Psalam 126.			
7. "	125-127	7. "	21-23	7. "	4-6	7. Psalam 83.	7. Psalam 106,1-16.	7. Psalam 127.			
8. "	128-130	8. "	24-26	8. Jezekilj	1-4	8. Psalam 84.	8. Psalam 106,17-32.	8. Psalam 128.			
9. "	131-133	9. "	27-29	9. "	5-7	9. Psalam 85.	9. Psalam 106,33-48.	9. Psalam 129.			
10. "	134-136	10. "	30-32	10. "	8-10	10. Psalam 86.	10. Psalam 107,1-21,	10. Psalam 130.			
11. "	137-139	11. "	33-36	11. "	11-12	11. Psalam 87.	11. Psalam 107,22-43.	11. Psalam 131.			
12. "	140-142	12. "	37-40	12. "	13-15	12. Psalam 88	12. Psalam 108.	12. Psalam 132.			
13. "	143-147	13. "	41-43	13. "	16-18	13. Psalam 89,1-13.	13. Psalam 109,1-16.	13. Psalam 133.			
14. "	148-150	14. "	44-46	14. "	19-21	14. Psalam 89,14-26.	14. Psalam 109,17-31.	14. Psalam 134.			
15. Priče	1-3	15. "	47-49	15. "	22-26	15. Psalam 89,27-39.	15. Psalam 110.	15. Psalam 135.			
16. "	4-6	16. "	50-52	16. "	27-29	16. Psalam 89,40-52.	16. Psalam 111.	16. Psalam 136,1-13.			
17. "	7-9	17. "	53-55	17. "	30-32	17. Psalam 90.	17. Psalam 112.	17. Psalam 136,15-26.			
18. "	10-12	18. "	56-59	18. "	33-35	18. Psalam 91.	18. Psalam 113.	18. Psalam 137.			
19. "	13-15	19. "	60-62	19. "	36-38	19. Psalam 92.	19. Psalam 114.	19. Psalam 138.			
20. "	16-19	20. "	63-66	20. "	39-41	20. Psalam 93.	20. Psalam 115.	20. Psalam 139.			
21. "	20-22	21. Jeremija	1-3	21. "	42-44	21. Psalam 94.	21. Psalam 116.	21. Psalam 140.			
22. "	23-25	22. "	4-6	22. "	45-48	22. Psalam 95.	22. Psalam 117.	22. Psalam 141.			
23. "	26-28	23. "	7-8	23. Danilo	1-4	23. Psalam 96.	23. Psalam 118,1-14.	23. Psalam 142.			
24. "	29-31	24. "	9-11	24. "	5-8	24. Psalam 97.	24. Psalam 118,15-29.	24. Psalam 143.			
25. Propovednik	1-3	25. "	12-16	25. "	9-12	25. Psalam 98.	25. Psalam 119,1-34.	25. Psalam 144.			
26. "	4-6	26. "	17-20	26. Osija	1-3	26. Psalam 99.	26. Psalam 119,35-63.	26. Psalam 145.			
27. "	7-9	27. "	21-23	27. "	4-6	27. Psalam 100.	27. Psalam 119,64-90.	27. Psalam 146.			
28. "	10-12	28. "	24-26	28. "	7-9	28. Psalam 101.	28. Psalam 119,91-117.	28. Psalam 147.			
29. Pisma nad pismama	1-3	29. "	27-29	28. "	10-12	29. Psalam 102,1-14.	29. Psalam 119,118-143.	29. Psalam 148.			
30. "	4-6	30. "	30-32	29. "	10-14	30. Psalam 102,15-28.	30. Psalam 119,144-176.	30. Psalam 149.			
31. "	7-8	31. "	33-35	30. Joilo	1-3	31. Psalam 120.					

Predlažemo vernicima da ove tekstove čitaju u toku večernjeg bogoslužjenja u svojoj porodici.

POČETAK SUBOTE U JULU 2010. GODINE

MESTO	DATUM				
	2.	9.	16.	23.	30.
Radoviš, Strumica, Đevdelija	20,05	20,08	20,04	19,58	19,50
Kavadarci	20,13	20,10	20,06	20,00	19,52
Veles, Prilep, Bitola	20,15	20,12	20,08	20,02	19,54
Piroć , Vranje, Kumanovo, Skoplje	20,17	20,14	20,10	20,04	19,56
Knjaževac, Niš , Leskovac, Tetovo, Debar	20,19	20,16	20,12	20,06	19,58
Kladovo, Negotin , Zaječar, Priština, Prizren	20,21	20,18	20,14	20,08	20,00
Bor, Paraćin, Kruševac , Kosovska Mitrovica, Đakovica	20,23	20,20	20,16	20,10	20,02
Jagodina , Novi Pazar, Peć	20,25	20,22	20,18	20,12	20,04
Požarevac, Smederevska Palanka, Kragujevac , Čačak, Kraljevo, Berane, Kolašin, Podgorica , Ulcinj	20,27	20,24	20,20	20,14	20,06
Arandelovac, Užice, Bar	20,29	20,26	20,22	20,16	20,08
Vršac, Alibunar, Kovin, Smederevo, Pančevo, Beograd , Valjevo, Pljevlja, Zelenika	20,31	20,28	20,24	20,18	20,10
Kikinda, Srpska Crnja, Zrenjanin , Ruma, Šabac, Foča, Bileća, Trebinje, Dubrovnik	20,33	20,30	20,26	20,20	20,12
Senta, Bečej, Novi Sad , Sremska Mitrovica, Bogatić, Bijeljina, Loznica, Sarajevo , Mljet	20,35	20,32	20,28	20,22	20,14
Bačka Topola, Kula, Vrbas, Bačka Palanka, Šid , Tuzla, Mostar, Metković, Pelješac	20,37	20,34	20,30	20,24	20,16
Subotica , Sombor, Dalj, Vukovar, Vinkovci, Doboj, Zenica, Hvar, Korčula	20,39	20,36	20,32	20,26	20,18
Beli Manastir , Osijek , Slavonski Brod, Derventa, Jajce, Livno, Brač, Vis	20,41	20,38	20,34	20,28	20,20
Slavonska Požega, Banja Luka , Split	20,43	20,40	20,36	20,30	20,22
Podravska Slatina, Daruvar, Nova Gradiška, Bosanska Gradiška, Prijedor , Drvar, Knin, Šibenik	20,45	20,42	20,38	20,32	20,24
Virovitica, Biograd	20,47	20,44	20,40	20,34	20,26
Koprivnica, Bjelovar, Sisak, Bihać, Gospić, Zadar , Dugi Otok	20,49	20,46	20,42	20,36	20,28
Čakovec, Varaždin, Zagreb , Slunj, Pag	20,51	20,48	20,44	20,38	20,30
Murska Sobota, Ormož, Ptuj , Krapina, Karlovac, Rab	20,53	20,50	20,46	20,40	20,32
Maribor , Rogaška Slatina, Celje, Zidani Most, Crikvenica, Krk, Cres, Lošinj	20,55	20,52	20,48	20,42	20,34
Dravograd, Slovenj Gradec, Mežica, Ljubljana , Rijeka, Pula	20,57	20,54	20,50	20,44	20,36
Kranj, Postojna, Koper, Rovinj	20,59	20,56	20,52	20,46	20,38
Jesenice , Kranjska Gora, Gorica	21,01	20,58	20,54	20,48	20,40

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U AVGUSTU 2010. GODINE

MESTO	DATUM			
	6.	13.	20.	27.
Strumica	19,41	19,31	19,20	19,08
Radoviš, Đevdelija	19,43	19,33	19,22	19,10
Piroć , Kavadarci	19,45	19,35	19,24	19,12
Vranje, Kumanovo, Veles, Prilep, Bitola	19,47	19,37	19,26	19,14
Kladovo, Negotin, Zaječar, Knjaževac, Niš , Leskovac, Skoplje , Tetovo, Ohrid	19,49	19,39	19,28	19,16
Bor, Paraćin, Kruševac , Priština, Prizren, Debar	19,51	19,41	19,30	19,18
Jagodina , Kosovska Mitrovica, Đakovica	19,53	19,43	19,32	19,20
Vršac, Kovin, Požarevac, Smederevo, Smederevska Palanka, Kragujevac , Kraljevo, Novi Pazar, Peć	19,55	19,45	19,34	19,22
Alibunar, Pančevo, Beograd , Arandelovac, Čačak, Berane, Kolašin, Podgorica , Ulcinj	19,57	19,47	19,36	19,24
Kikinda, Srpska Crnja, Zrenjanin , Valjevo, Užice, Pljevlja, Bar	19,59	19,49	19,38	19,26
Senta, Bečej, Novi Sad , Ruma, Sremska Mitrovica, Bogatić, Šabac, Foča, Zelenika	20,01	19,51	19,40	19,28
Subotica , Bačka Topola, Kula, Vrbas, Bačka Palanka, Šid, Bijeljina, Loznica, Bileća, Trebinje, Dubrovnik	20,03	19,53	19,42	19,30
Sombor , Dalj, Vukovar, Vinkovci, Tuzla, Sarajevo , Mostar, Metković, Mljet	20,05	19,55	19,44	19,32
Beli Manastir , Osijek , Doboj, Zenica, Pelješac	20,07	19,57	19,46	19,34
Slavonska Požega, Slavonski Brod, Derventa , Jajce, Livno, Brač, Hvar, Korčula	20,09	19,59	19,48	19,36
Virovitica, Podravska Slatina, Daruvar, Nova Gradiška, Bosanska Gradiška, Banja Luka , Split, Vis	20,11	20,01	19,50	19,38
Bjelovar, Prijedor , Drvar, Knin, Šibenik	20,13	20,03	19,52	19,40
Koprivnica, Sisak, Bihać, Biograd	20,15	20,05	19,54	19,42
Murska Sobota, Ormož, Čakovec, Varaždin, Zagreb , Slunj, Gospić, Zadar, Dugi Otok	20,17	20,07	19,56	19,44
Maribor , Ptuj, Rogaška Slatina, Krapina, Karlovac, Rab, Pag	20,19	20,09	19,58	19,46
Slovenj Gradec, Celje , Zidani Most, Crikvenica, Krk, Cres, Lošinj	20,21	20,11	20,00	19,48
Dravograd, Mežica, Ljubljana , Postojna, Rijeka	20,23	20,13	20,02	19,50
Jesenice, Kranj, Koper, Rovinj, Pula	20,25	20,15	20,04	19,52
Kranjska Gora , Gorica	20,27	20,17	20,06	19,54

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.

POČETAK SUBOTE U SEPTEMBRU 2010. GODINE

MESTO	DATUM			
	3.	10.	17.	24.
Strumica	19,00	18,48	18,35	18,22
Pirot , Radoviš, Đevdelija	19,02	18,50	18,37	18,24
Kladovo, Negotin , Zaječar, Knjaževac, Leskovac, Vranje, Kavadarci	19,04	18,52	18,39	18,26
Bor, Niš , Kumanovo, Skoplje, Veles, Prilep, Bitola	19,06	18,54	18,41	18,28
Vršac, Požarevac, Jagodina , Paraćin, Kruševac, Priština, Tetovo, Ohrid	19,08	18,56	18,43	18,30
Alibunar, Pančevo, Kovin, Smederevo, Smederevska Palanka, Arandelovac, Kragujevac , Kraljevo, Novi Pazar, Đakovica, Kosovska Mitrovica, Prizren, Debar	19,10	18,58	18,45	18,32
Kikinda, Srpska Crnja, Zrenjanin, Beograd , Čačak, Peć	19,12	19,00	18,47	18,34
Senta, Bečež, Novi Sad , Ruma, Šabac, Valjevo, Užice, Berane, Kolašin	19,14	19,02	18,49	18,36
Subotica , Bačka Topola, Kula, Vrbas, Bačka Palanka, Šid, Sremska Mitrovica, Bogatić, Bijeljina, Loznica, Pljevlja, Podgorica , Bar, Ulcinj	19,16	19,04	18,51	18,38
Sombor , Osijek, Dalj, Vukovar, Vinkovci, Tuzla, Foča, Zelenika	19,18	19,06	18,53	18,40
Beli Manastir , Sarajevo , Bileća, Trebinje, Dubrovnik	19,20	19,08	18,55	18,42
Podravska Slatina, Slavonska Požega, Slavonski Brod, Derventa , Doboj, Zenica, Mostar, Metković, Mljet	19,22	19,10	18,57	18,44
Virovitica, Daruvar, Nova Gradiška, Bosanska Gradiška, Banja Luka , Jajce, Pelješac	19,24	19,12	18,56	18,46
Koprivnica, Bjelovar, Prijedor , Livno, Brač, Hvar, Korčula	19,26	19,14	18,58	18,48
Murska Sobotica, Ormož, Čakovec, Varaždin , Sisak, Drvar, Knin, Split, Vis	19,28	19,16	19,00	18,50
Maribor , Ptuj, Rogaška Slatina, Krapina, Zagreb , Slunj, Bihać, Šibenik, Biograd	19,30	19,18	19,02	18,52
Slovenj Gradec, Celje , Zidani Most, Karlovac, Gospić, Zadar, Dugi Otok	19,32	19,20	19,04	18,54
Dravograd, Mežica, Crikvenica, Krk, Rab, Pag	19,34	19,22	19,06	18,56
Jesenice, Kranj, Ljubljana , Postojna, Rijeka, Cres, Lošinj	19,36	19,24	19,08	18,58
Kranjska gora, Gorica, Koper, Rovinj, Pula	19,38	19,25	19,10	19,00

Podaci iz ove tabele izvedeni su po letnjem računanju vremena.